

การบริหารกิจกรรมลูกเสือของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 2

โดย

นายสมบัติ ธรรมนาถพงศ์

การค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

ภาควิชาการบริหารการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2551

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

การบริหารกิจกรรมลูกเสือของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 2

โดย

นายสมบัติ ธรรมนาถพงศ์

การค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

ภาควิชาการบริหารการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2551

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

**SCOUT'S ACTIVITY ADMINISTRATION OF PRIVATE SCHOOL ADMINISTRATORS IN
NAKHONPATHOM EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 2**

By

Sombut Thamnatpong

An Independent Study Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for the Degree

MASTER OF EDUCATION

Department of Educational Administration

Graduate School

SILPAKORN UNIVERSITY

2008

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร อนุมัติให้การค้นคว้าอิสระเรื่อง “ การบริหาร
กิจกรรมลูกเสือของผู้บริหาร โรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 2 ”
เสนอโดย นายสมบัติ ธรรมนาถพงศ์ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตร
มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร.ศิริชัย ชินะตั้งกูร)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
วันที่.....เดือน..... พ.ศ.....

อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ
อาจารย์ ดร.ศรียา สุขพานิช

คณะกรรมการตรวจสอบการค้นคว้าอิสระ

..... ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ว่าที่พันตรี ดร.นพดล เจนอักษร)
...../...../.....

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประเสริฐ อินทร์รัมย์)
...../...../.....

..... กรรมการ
(อาจารย์ ดร.ศรียา สุขพานิช)
...../...../.....

48252413 : สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

คำสำคัญ : การบริหารกิจกรรมลูกเสือ

สมบัติ ธรรมนาถพงส์ : การบริหารกิจกรรมลูกเสือของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 2 . อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ : อ.ดร.ศรียา สุขพานิช . 129 หน้า.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบ 1) การบริหารกิจกรรมลูกเสือของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 2 และ 2) แนวทางการบริหารกิจกรรมลูกเสือของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐมเขต 2 โดยใช้โรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐมเขต 2 จำนวน 21 โรงเรียน เป็นหน่วยวิเคราะห์ (unit of analysis) ผู้ให้ข้อมูลโรงเรียนละ 4 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา 1 คน หัวหน้ากิจกรรมลูกเสือ 1 คน ครูผู้สอนลูกเสือ 2 คน รวมผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้น 84 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารกิจกรรมลูกเสือ โดยใช้ทฤษฎีการบริหารตามแนวคิดของกุลลิคและเออร์วิค(Gulick and Urwick)ที่เรียกว่า POSDCoRB มาบูรณาการใช้กับการบริหารกิจกรรมลูกเสือ สถิติที่ใช้ในการวิจัยใช้ค่าความถี่ (frequency) ค่าร้อยละ (percentage) ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน(S.D.) และการวิเคราะห์เนื้อหา(content analysis)

ผลการวิจัยพบว่า

1.การบริหารกิจกรรมลูกเสือของโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 2 ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า การบริหารกิจกรรมลูกเสือด้านการวางแผน ด้านการมอบหมายงาน ด้านการบริหารบุคคล ด้านการรายงาน ด้านการประสานงาน ด้านการงบประมาณ อยู่ในระดับปานกลางส่วนด้านการจัดองค์การอยู่ในระดับมาก

2.แนวทางการบริหารกิจกรรมลูกเสือของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐมเขต 2 คือด้านการวางแผน ควรมีการวางแผนกำหนดการฝึกอบรมประจำปี โดยร่วมมือกันระหว่างผู้บริหารสถานศึกษากับผู้รับผิดชอบจัดกิจกรรมลูกเสือ ด้านการจัดองค์การ ควรมีการกำหนดขอบข่ายของการฝึกอบรมลูกเสือ ให้ชัดเจน ด้านการบริหารงานบุคคล ควรมีการคัดเลือกบุคลากรผู้รับผิดชอบงานลูกเสือ ให้ตรงตามความสามารถ ด้านการมอบหมายงาน ควรมีการมอบหมายงานการฝึกอบรมลูกเสือ มีแผนการปฏิบัติงานที่ชัดเจนเป็นลายลักษณ์อักษรและเปิดโอกาสให้บุคลากรมีส่วนร่วม ด้านการประสานงาน ผู้บริหารควรคัดเลือกและมอบหมายงานให้กับผู้ที่มีทักษะทางลูกเสือ ด้านการรายงาน ควรมีการรายงานผลการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่องตลอดปีการศึกษา และด้านการงบประมาณ ผู้บริหารควรจัดสรรงบประมาณสนับสนุนกิจการลูกเสือให้เหมาะสม

ภาควิชาการบริหารการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2551

ลายมือชื่อนักศึกษา.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ .....

48252413 : MAJOR : EDUCATIONAL ADMINISTRATION

KEY WORD : SCOUT'S ACTIVITY ADMINISTRATION

SOMBUT THAMNATPONG : SCOUTS ACTIVITY ADMINISTRATION OF PRIVATE SCHOOL ADMINISTRATORS IN NAKHONPATHOM EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 2. AND INDEPENDENT STUDY ADVISOR : SARIYA SUKHABANIJ , Ph.D., 129 pp.

The purposes of this research were to find 1) the scout's activity administration of private school administrators in Nakhonpathom Educational Service Area Office 2 and 2) the guideline for scout's activity administration of private school administrators in Nakhonpathom Educational Service Area Office 2 by using 21 private schools in Nakhonpathom Educational Service Area Office 2 as unit of analysis. Four respondents from each school consisted of a school administrator, a chief of scout's activity and two scout superintendents, 84 in total. The research instrument was a questionnaire concerning about scout's activity administration by using the theory of Gulick and Urwick called POSDCoRB to integrate with the scout's activity administration. The statistical used were frequency (f),percentage (%) mean ($\bar{x}$) standard deviation (S.D.), and content analysis.

The major findings of the research were :

1.The scout's activity administration of private school administrators in Nakhonpathom Educational Service Area Office 2 , as a whole , was at a moderate level.

2.The guidelines for scout's activity administration of private school administrators in Nakhonpathom Educational Service Area Office 2 , it was found that. ; Planning , they should set the plans and determined a yearly training by cooperating among the administrators of school , the persons who respond the scout's activity and scout superintendents ; Organizing , they should determine the scope of scout training clearly ; Staffing , they should select the staff who respond the scout's activity and relevant according to their abilities ; Directing , they should order and delegate the authority to someone in order to take care about the scout training. Having the charts and plans of work which clearly and did it in writing and to give a chance to the personnels' participation ; Coordinating, the administrators should select the person and delegate the work to the person who had a lot of skills in scout's activity ; Reporting , they should have the report of accomplishments of work that continued all over the academic year ; Budgeting , the administrators should have the knowledge about the and importance of the scout. So , they can provide the budget to support the scout's activity with suitable.

Department of Educational Administration Graduate School , Silpakorn University Academic Year 2008

Student's signature .....

An Independent Study Advisor's signature .....

กิตติกรรมประกาศ

การค้นคว้าอิสระฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์ได้ด้วยความเมตตาของอาจารย์ ดร. ศรียา สุขพานิช, อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ประเสริฐ อินทร์วัชร์ , อาจารย์ ดร. วัชณีย์ เซาว์ดำรงค์ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิและผู้ช่วยศาสตราจารย์ ว่าที่พันตรี ดร. นพดล เจนอักษร ประธานกรรมการสอบการค้นคว้าอิสระ คณาจารย์ภาควิชาการบริหารการศึกษาทุกท่านที่กรุณา ให้คำปรึกษา คำแนะนำ สนับสนุนและช่วยเหลือ ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ จนสำเร็จลุล่วงด้วยดีผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณ โรงเรียนนาคประสิทธิ์ มูลนิธิวัดบางช้างเหนือ สนับสนุนทุนในการศึกษา รองศาสตราจารย์ไพรัช พันธุ์ชาติรี ข้าราชการบำนาญ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม กรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ อาจารย์ชลิต ตุ่มทองคำ ผู้อำนวยการสถานศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษาเมืองทวารวดี จังหวัดนครปฐม นายวิเชียร รุ่งทวีชัย ผู้อำนวยการสถานศึกษา โรงเรียนวัดดอนหวาย นายบุญฤทธิ์ เจริญแสง รองผู้อำนวยการโรงเรียนยอแซฟอุปถัมภ์ ที่ได้อนุเคราะห์ในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ขอขอบพระคุณผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 2 ทุกท่านที่อำนวยความสะดวกในการจัดเก็บข้อมูลตลอดจนหัวหน้ากิจกรรมลูกเสือและครูผู้สอนลูกเสือทุกท่าน ที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามอย่างดียิ่ง

ขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อ คุณแม่ ครอบครัวธรรมนาถพงศ์และเพื่อนร่วมงานทุกท่านที่เป็นกำลังใจสำคัญในการศึกษาระดับมหาบัณฑิตอย่างดีเสมอมา จนทำให้การค้นคว้าอิสระฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ฎ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	3
ปัญหา.....	5
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	7
ข้อคำถามของการวิจัย.....	7
สมมติฐานของการวิจัย.....	7
กรอบแนวคิดของการวิจัย.....	7
ขอบเขตของการวิจัย.....	11
คำนิยามศัพท์เฉพาะ.....	12
2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง.....	13
หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน	13
หลักการ.....	16
จุดหมาย.....	16
โครงสร้าง.....	17
ความสำคัญของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน.....	19
ประเภทของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน.....	19
เป้าหมายของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน.....	20
แนวทางการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน.....	21
สื่อ/แหล่งการเรียนรู้.....	21
การประเมินผลกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน.....	21

บทที่	หน้า
เวลาเรียนกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน.....	22
มาตรฐานการเรียนรู้.....	23
เวลาเรียน.....	23
ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับกิจกรรมลูกเสือ – เนตรนารี.....	23
การลูกเสือ.....	23
การลูกเสือโลก.....	26
การลูกเสือไทย.....	28
การบริหารกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี	30
สาระสำคัญของลูกเสือ.....	30
ประเภทของลูกเสือ.....	32
การบริหารกิจกรรมลูกเสือในสถานศึกษา.....	33
โอกาสแสดงรหัส.....	34
คติพจน์.....	34
คำปฎิญาณ.....	35
การจัดกิจกรรมลูกเสือ – เนตรนารี.....	36
หลักสูตรการจัดกิจกรรมลูกเสือ – เนตรนารี.....	37
หลักสูตรลูกเสือสำรอง.....	37
หลักสูตรลูกเสือสามัญ.....	38
หลักสูตรลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่.....	40
หลักสูตรลูกเสือวิสามัญ.....	41
แนวทางการจัดกิจกรรมลูกเสือ.....	43
การวัดผลประเมินผลกิจกรรมลูกเสือ.....	43
วิชาพิเศษลูกเสือ.....	44
พระราชบัญญัติลูกเสือ พ.ศ.2551.....	45
แนวความคิดเกี่ยวกับการบริหารกิจกรรมลูกเสือ.....	51
แนวการบริหารของฟาโยล (Fayol).....	51
แนวการบริหารของคุนท์และ โอคอนเนลล์(Koontz and O. drnnell).....	52

บทที่	หน้า
แนวการบริหารของเซียร์(Sears).....	52
แนวคิดการบริหารของคูลิคและเออร์วิค (Culick and Urrwick).....	53
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมลูกเสือ – เนตรนารี.....	54
งานวิจัยภายในประเทศ.....	54
งานวิจัยต่างประเทศ.....	64
สรุป.....	66
3 การดำเนินการวิจัย.....	67
ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย.....	67
ระเบียบวิธีการวิจัย.....	68
แผนแบบการวิจัย.....	68
ประชากร.....	69
ตัวแปรที่.....	70
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	71
การการสร้างเครื่องมือสำหรับการวิจัย.....	72
เก็บรวบรวมข้อมูล.....	72
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	73
สรุป.....	74
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	75
ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	75
ตอนที่ 2 การบริหารกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี.....	78
ตอนที่ 3 แนวการบริหารการจัดกิจกรรมลูกเสือ – เนตรนารี.....	86
5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ.....	88
สรุปผลการวิจัย.....	88
การอภิปรายผล.....	89
ข้อเสนอแนะ.....	97
ข้อเสนอแนะของการวิจัย.....	97
ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป.....	97

	หน้า
บรรณานุกรม.....	98
ภาคผนวก.....	104
ภาคผนวก ก หนังสือขอความอนุเคราะห์ตรวจเครื่องมือวิจัย.....	105
ภาคผนวก ข ขอตกลงเครื่องมือวิจัย.....	108
ภาคผนวก ค หนังสือขอความอนุเคราะห์การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	114
ภาคผนวก ง แบบสอบถามเพื่อการวิจัย.....	117
ภาคผนวก จ ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม.....	125
ประวัติผู้วิจัย.....	129

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	ตารางประชากรที่ศึกษา.....	69
2	แสดงจำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	76
3	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าระดับการบริหารในภาพรวม.....	78
4	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับปัญหาด้านการวางแผน.....	79
5	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับปัญหาด้านการจัดองค์การ.....	80
6	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับปัญหาด้านการบริหารบุคคล.....	81
7	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับปัญหาด้านการมอบหมายงาน.....	82
8	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับปัญหาด้านการประสานงาน.....	83
9	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับปัญหาด้านการรายงาน.....	84
10	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับปัญหาด้านงบประมาณ.....	85

บทที่ 1

บทนำ

โลกปัจจุบันเป็นโลกแห่งการเรียนรู้ การศึกษาจึงเป็นสิ่งจำเป็นที่ทำให้มนุษย์ทุกคนเกิดการเรียนรู้ รัฐบาลได้เล็งเห็นความสำคัญดังกล่าวจึงกำหนดให้มีการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ โดยจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ฝึกทักษะกระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ ประกอบกับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของสังคมและเทคโนโลยี ก่อให้เกิดทั้งผลดีและผลเสียต่อการดำเนินชีวิตในปัจจุบันของบุคคล ทำให้เกิดความยุ่งยากซับซ้อนมากยิ่งขึ้น จำเป็นต้องปรับเปลี่ยนวิธีการดำเนินชีวิตให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีคุณค่า มีศักดิ์ศรี มีความสุขบนพื้นฐานของเศรษฐกิจพอเพียงและยั่งยืน มุ่งพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เป็นคนดี คนเก่ง และอยู่ร่วมในสังคมอย่างมีความสุข บนพื้นฐานของความเป็นไทย¹

กิจกรรมลูกเสือเป็นกิจกรรมที่กำหนดไว้ในโครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษาโดยมุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติจริง กระตุ้นให้ผู้เรียนได้ศึกษา วิเคราะห์ วางแผน ปฏิบัติตามแผน มีความสุขกับการทำงานเป็นกลุ่ม ตามความถนัดความสนใจอย่างแท้จริง ร่วมประเมินผลเพื่อปรับปรุงพัฒนาอย่างต่อเนื่องตามลักษณะความพร้อม ความต้องการ และความเป็นไปได้ในการปฏิบัติเพื่อการพัฒนาศักยภาพที่แท้จริง อันส่งผลต่อการสนับสนุนให้เกิดการพัฒนาความรู้ทักษะ ประสบการณ์ คุณธรรม จริยธรรมจากกระบวนการเรียนรู้ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่เป็นพื้นฐานสำคัญ รวมถึงการสร้างเสริมให้เป็นผู้มีศีลธรรม จริยธรรม มีระเบียบ และมีคุณภาพเพื่อการพัฒนาองค์รวมของความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ปลูกฝังและสร้างจิตสำนึกของการทำประโยชน์เพื่อสังคมสถานศึกษา จึงควรจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่หลากหลาย เพื่อสนองความสนใจและส่งเสริมให้เกิดการพัฒนา

---

¹ กระทรวงศึกษาธิการ , แนวทางการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2544 (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว,2546) , 1.

ศักยภาพสังคมโดยมุ่งหวังให้ผู้เรียนได้รู้จักตนเองค้นพบความสามารถความถนัด เป็นคุณค่าในการประกอบสัมมาชีพเป็นผู้มีระเบียบวินัย ศีลธรรม จริยธรรม รู้จักบทบาทหน้าที่ ความรับผิดชอบ การบำเพ็ญประโยชน์ให้ชุมชน สังคม ประเทศชาติและดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุข ตามอุดมการณ์ของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของสถานศึกษาที่ได้กำหนดไว้ ทั้งนี้โดยคำนึงถึงปัจจัยด้านความพร้อม ความต้องการ และความเป็นไปได้ มีการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ เพื่อส่งผลต่อการพัฒนาผู้เรียนได้อย่างแท้จริง²

กิจกรรมลูกเสือมีสาระสำคัญคือลูกเสือมีศาสนาเป็นหลักยึดทางจิตใจจงรักภักดีต่อศาสนา และปฏิบัติศาสนกิจด้วยความจริงใจจงรักภักดีต่อพระมหากษัตริย์และประเทศชาติเข้าร่วมพัฒนาสังคม ยอมรับและให้ความเคารพในเกียรติและศักดิ์ศรีของผู้อื่นและเพื่อนมนุษย์ รับผิดชอบต่อการพัฒนาตนเอง ยึดมั่นในคำปฏิญาณและกฎของลูกเสือ มีวัตถุประสงค์ของการลูกเสือเป็นการพัฒนาลูกเสือทั้งทางกาย สติปัญญา จิตใจและศีลธรรมให้เป็นพลเมืองดี มีความรับผิดชอบต่อช่วยสร้างสรรค์สังคมให้มีความเจริญก้าวหน้า เพื่อความสงบสุขและความมั่นคงของประเทศชาติตามแนวทางดังนี้ ให้มีนิสัยในการสังเกต จดจำ เชื่อฟัง และพึ่งพาตนเอง ให้ซื่อสัตย์สุจริต มีระเบียบวินัย และเห็นอกเห็นใจผู้อื่นให้รู้จักบำเพ็ญตนเพื่อสาธารณประโยชน์ ให้รู้จักทำการฝีมือ และฝึกฝนให้ทำกิจกรรมต่างๆตามความเหมาะสมให้รู้จักรักษาและส่งเสริมจารีตประเพณี วัฒนธรรม และความมั่นคงของประเทศชาติโดยไม่เกี่ยวข้องกับลัทธิการเมือง โดยวิธีการของลูกเสือ ใช้ระบบการศึกษาด้วยตนเองจนเกิดความก้าวหน้าตามลำดับ ด้วยวิธีการต่างๆเช่นคำปฏิญาณ และกฎของลูกเสือ การเรียนรู้ด้วยการกระทำ ระบบหมู่หรือกลุ่มย่อย โดยมีผู้ใหญ่เป็นผู้ให้คำปรึกษาหรือ ทดสอบความก้าวหน้าตามลำดับขั้น ระบบเครื่องหมายวิชาพิเศษ จัดหลักสูตรตามความสนใจของผู้เรียนเป็นหลัก ใช้เพลง เกม การเล่นประกอบการเรียนรู้ เน้นการใช้ชีวิตกลางแจ้ง ธรรมชาติศึกษาและการชุมนุมรอบกองไฟ เน้นการฝึกทักษะที่เป็นประโยชน์ในการดำเนินชีวิต จุดมุ่งหมายหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2544 ได้กำหนดหน้าที่ของสถานศึกษาต้องจัดกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารีเพื่อเพิ่มพูนประสบการณ์การเรียนรู้ ให้กว้างไกล หลากหลาย ทั้งทางด้านวิชาการ ด้านอาชีพ การส่งเสริมบุคลิกภาพลักษณะนิสัย ศักยภาพ เจตคติ ค่านิยม คุณธรรม จริยธรรม ซึ่งนำไปสู่การดำเนินชีวิตในสังคมประชาธิปไตย ที่ส่งเสริมให้เคารพในสิทธิเสรีภาพและความเป็นระเบียบวินัย ความรับผิดชอบ ความซื่อสัตย์สุจริต ขยัน อดทน

² กระทรวงศึกษาธิการ , ชุดเสริมสร้างศักยภาพการบริหารจัดการหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2544 เล่ม 4 การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว,2546) , 1-2.

ประพฤติกฎปฏิบัติตนอย่างมีคุณค่าและเป็นประโยชน์ต่อประเทศชาติ โดยเน้นการปฏิบัติด้วยตนเอง เป็นหมู่คณะ และทำงานอย่างมีระบบโปร่งใส ดังนั้นการจัดกิจกรรมลูกเสือ จะต้องมีการพัฒนา ปรับปรุงให้เหมาะสม มุ่งเน้นให้กิจกรรมลูกเสือเป็นกิจกรรม ที่ให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติจริง โดยมีการ ศึกษาวิเคราะห์ วางแผน ปฏิบัติตามแผน การทำงานเป็นกลุ่มและประเมินผลเพื่อปรับปรุงพัฒนา อย่างต่อเนื่องตามลักษณะความพร้อม ความต้องการ และความเป็นไปได้ในการปฏิบัติตามคุณ ุณยพิณิจของสถานศึกษา และมีการกำกับดูแลอย่างแท้จริง เพื่อมุ่งพัฒนานักเรียนให้สามารถดำเนิน ชีวิตอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข³

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

กิจกรรมลูกเสือเพื่อเป็นเครื่องมือในการพัฒนาเยาวชนของไทยโดยเฉพาะ ในระดับประถมศึกษา และมัธยมศึกษา เมื่อศึกษาจากหลักสูตรฉบับต่าง ๆ จนถึงปัจจุบัน พบว่า ในช่วงระยะเวลาตั้งแต่ พ.ศ. 2454 เป็นต้นมามีการให้ความสำคัญแก่วิชาลูกเสือมากบ้างน้อยบ้างกล่าวคือหลักสูตรบาง ฉบับเช่นหลักสูตรประถมศึกษา พ.ศ. 2480 ได้กำหนดให้วิชาลูกเสือเป็นกิจกรรมเสริมหลักสูตร แต่ หลักสูตรประถมศึกษาฉบับ พ.ศ. 2491 กำหนดให้วิชาลูกเสือเป็นวิชาบังคับในหลักสูตร ปี พ.ศ. 2503 ได้กำหนดให้วิชาลูกเสือเป็นกิจกรรมที่ต้องจัดนอกเวลาเรียน ต่อมาจนถึงปี พ.ศ. 2520 มีประกาศใช้คู่มือการจัดกิจกรรมนักเรียน ซึ่งกิจกรรมลูกเสือเป็นกิจกรรมที่จัดขึ้น เพื่อส่งเสริมการ เรียนในหลักสูตรและวิชาลูกเสือเริ่มมีความสำคัญมากขึ้นในหลักสูตรปี พ.ศ. 2521 ได้กำหนดให้กิจกรรมลูกเสือเป็นกิจกรรมบังคับเลือก โรงเรียนสามารถเลือกสอนโดยให้เป็นกิจกรรมภาคปฏิบัติ หรือถ้าโรงเรียนใดไม่พร้อมที่จะสอนกิจกรรมลูกเสือให้เลือกกิจกรรมปฏิบัติที่มีอยู่ในคู่มือสอนก็ได้ ต่อมากระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศให้กิจกรรมลูกเสือเป็นวิชาบังคับในหลักสูตร ในปี พ.ศ.2527 ให้ความสำคัญกับกิจการลูกเสือ โดยกำหนดนโยบายให้กระทรวงศึกษาธิการดำเนินการฟื้นฟูกิจกรรมลูกเสือในสถานศึกษาอย่างจริงจังและให้มีการฝึกอบรมผู้บังคับบัญชาลูกเสืออย่างต่อเนื่องทั้ง 4 ประเภทคือ ผู้บังคับบัญชาลูกเสือสำรอง สำหรับการฝึกอบรมลูกเสือระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-4 ผู้บังคับบัญชาลูกเสือสามัญ สำหรับการฝึกอบรมลูกเสือระดับชั้นชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 ผู้บังคับ บัญชาลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่สำหรับการฝึกอบรมลูกเสือระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 และผู้บังคับ บัญชาลูกเสือวิสามัญสำหรับการฝึกอบรมลูกเสือระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 ซึ่งเป็นกิจกรรม บังคับในหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการ โดยมุ่งหวังให้

³ กระทรวงศึกษาธิการ , การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2544 (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว,2546) , 6.

เยาวชนได้รับการฝึกอบรมตามแนวทางและอุดมการณ์ของคณะลูกเสือแห่งชาติ⁴ ทั้งนี้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 กำหนดแนวการจัดการศึกษาโดยยึดหลักว่า ผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้และถือว่าผู้เรียนสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพโดยจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ฝึกทักษะกระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ประกอบมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของสังคมและเทคโนโลยี ก่อให้เกิดผลดีและผลเสียต่อการดำเนินชีวิต ทำให้การดำเนินชีวิตของคนในสังคมเกิดความยุ่งยากซับซ้อนมากยิ่งขึ้น จำเป็นต้องปรับเปลี่ยนวิธีการดำเนินชีวิตให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีคุณค่า มีศักดิ์ศรี มีความสุขบนพื้นฐานของเศรษฐกิจพอเพียงและยั่งยืน และจากจุดหมายของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เป็นคนดี คนเก่ง และอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างมีความสุข บนพื้นฐานของความเป็นไทย นั้น นอกจากการพัฒนาผู้เรียนทุกคนให้มีความรู้ที่เป็นพื้นฐานสำคัญซึ่งได้กำหนดไว้ในโครงสร้างกลุ่มสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระแล้ว หลักสูตรยังได้กำหนดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนไว้ในโครงสร้างด้วย โดยมุ่งส่งเสริมการพัฒนาผู้เรียนเพิ่มเติมจากกลุ่มสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระ ให้ผู้เรียนรู้จักตนเอง ค้นพบความสามารถ ความถนัดของตนเองเพื่อการพัฒนาให้เต็มศักยภาพ เห็นคุณค่าในการประกอบสัมมาอาชีพ ให้เป็นผู้มีระเบียบวินัย ศิลธรรม จริยธรรมรู้จักบทบาทหน้าที่ ความรับผิดชอบ การบำเพ็ญประโยชน์ให้ชุมชน สังคม ประเทศชาติและดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุข ซึ่งจำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกส่วนในสังคม ทั้งพ่อแม่ ผู้ปกครอง ชุมชน และภูมิปัญญาท้องถิ่น⁶ กิจกรรมลูกเสือ จัดให้มีการ การเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือให้สอดคล้องกับนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการซึ่งแบ่งเนื้อหาสาระของหลักสูตรกิจกรรมลูกเสือทุกประเภท หรือเรียกว่า “ มวลกิจกรรม” ออกเป็น 10 หน่วยกิจกรรม คือ 1) ระเบียบวินัย และทักษะทางลูกเสือ 2) การดำรงชีวิต 3) ศรัทธายึดมั่น ชาติ ศาสน์ กษัตริย์ และวัฒนธรรม 4) สมองพระคุณบิดา

⁴ พลศึกษา,ความรู้เกี่ยวกับกิจการลูกเสือ(กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว,2542),126.

⁵ กระทรวงศึกษาธิการ,กรมวิชาการ, คู่มือการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน (กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว,2545),6.

⁶ กระทรวงศึกษาธิการ , ชุดเสริมสร้างศักยภาพการบริหารจัดการหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2544 เล่ม 4 การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว,2546) , 2.

มารดาและผู้มีพระคุณ 5) เทิดทูนเกียรติคุณของสถานศึกษาและบูชาพระคุณครู อาจารย์ 6) เพื่อนช่วยเพื่อน 7) ลูกเสือทั่วโลกเป็นพี่น้องกัน 8) วิทยาศาสตร์เทคโนโลยีเพื่อแก้ปัญหาพัฒนาชุมชนและสิ่งแวดล้อม 9) สืบสานมรดก ภูมิธรรม ภูมิปัญญาไทย 10) กิจกรรมลูกเสือผู้ความเป็นเลิศ

แนวทางการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือ การสอนให้คำนึงถึง หลักการ วัตถุประสงค์และวิธีการเรียนรู้ของลูกเสือ ตามพันธกิจหลักของการลูกเสือ ซึ่งได้กำหนดไว้ชัดเจน ตามนโยบายขององค์การลูกเสือโลกเพื่อให้เยาวชนไทยสามารถพัฒนาตนเองให้เป็นผู้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ เป็นพลเมืองดีของสังคมและประเทศชาติ ซึ่งกิจกรรมตามหลักสูตรของลูกเสือทุกประเภทนั้น สามารถจัดให้สอดคล้องตามแนวการจัดหน่วยกิจกรรม ทั้ง 10 หน่วย วัตถุประสงค์ของทั้ง 10 หน่วยกิจกรรมสอดคล้องกับผังมโนทัศน์ของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ตามหลักสูตรการศึกษา ขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544 ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้กำกับลูกเสือ ครูผู้สอนกิจกรรมลูกเสือ ควรทราบข้อกำหนดและระเบียบต่าง ๆ เพื่อให้การเรียนการสอนลูกเสือประสบผลสำเร็จ⁷

โรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐมเขต 2 จึงมีความจำเป็นต้องพัฒนาการบริหารกิจกรรมลูกเสือให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของคณะลูกเสือแห่งชาติ คือต้องการให้เยาวชนเป็นพลเมืองดี มีระเบียบวินัย มีคุณธรรม จริยธรรม และอยู่ร่วมในสังคมอย่างมีความสุข

ปัญหาของการวิจัย

กิจกรรมลูกเสือ เป็นกิจกรรมสำคัญของการพัฒนาคน เพราะกระบวนการของลูกเสือเป็นการเสริมสร้างความมีระเบียบวินัย ความเสียสละ ความรับผิดชอบ ความอดทน ความซื่อสัตย์ ความรู้จักกาลเทศะ ความรักในเกียรติยศศักดิ์ศรีแห่งตน ความรักหมู่คณะ และความรักชาติบ้านเมือง เพื่อให้เป็นทรัพยากรของมนุษย์อันเป็นรากฐานสำคัญที่จะนำไปสู่ความสำเร็จของการพัฒนาประเทศในทุกสาขา การดำเนินการฝึกอบรมลูกเสือ ก็ได้ดำเนินการอยู่ในสถานศึกษาควบคู่มากับหลักสูตรการศึกษาของชาติ ทั้งในระดับประถมศึกษาและระดับมัธยมศึกษา ซึ่งเป็นทั้งวิชาเลือกและกิจกรรมที่อยู่ในหลักสูตรและอยู่นอกหลักสูตรติดต่อกันเรื่อยมา ซึ่งในปัจจุบันพบว่าการบริหารกิจกรรมลูกเสือ มีปัญหาหลายประการ เกิดจาก ผู้บริหารสถานศึกษาหลายแห่งไม่ให้ความสำคัญหรือไม่ให้ความสำคัญต่อการจัดการเรียนรู้ในกิจกรรมลูกเสือ บางโรงเรียนไม่มีกองลูกเสือ ไม่มีการแบ่งสายงานรับผิดชอบขาดแคลนวัสดุอุปกรณ์ สื่อการเรียนการสอน ครูผู้สอนลูกเสือไม่มีวุฒิทางลูกเสือ ขาดทักษะ ความรู้ และประสบการณ์ในการจัดการเรียนการสอน ขาดการนิเทศติดตามอย่าง

⁷ กระทรวงศึกษาธิการ , เอกสารแนวทางการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือให้สอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2544 (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว,2546),3-4.

ต่อเนื่อง และวิธีการวัดผลประเมินผลการเรียนรู้ที่ไม่เหมาะสม และขาดการติดตามผลการปฏิบัติงานกิจกรรมลูกเสือ⁸ พระราชบัญญัติลูกเสือ พุทธศักราช 2551 มาตรา 35 โดยให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มีหน้าที่บริหารงานลูกเสือในเขตพื้นที่การศึกษา และมาตรา 38 ให้คณะกรรมการลูกเสือเขตพื้นที่การศึกษามีอำนาจหน้าที่ภายในเขตการศึกษาดังนี้ 1)ควบคุมดูแลกิจการลูกเสือให้เป็นไปตามกฎหมาย ข้อบังคับและระเบียบของราชการและคณะกรรมการลูกเสือแห่งชาติ 2)ส่งเสริมสนับสนุนความมั่นคงและความเจริญก้าวหน้าของกิจการลูกเสือ 3)ส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการจัดกิจกรรมลูกเสือทั้งในและนอกสถานศึกษา 4)ควบคุมดูแลทรัพย์สินในกิจการลูกเสือเขตพื้นที่ 5) พิจารณารายงานประจำปี 6)ให้ความเห็นชอบในแผนปฏิบัติงานประจำปี 7)ให้คำแนะนำแก่ผู้อำนวยการสถานศึกษาให้ปฏิบัติหรือจัดกิจกรรมลูกเสือ⁹ จากการประชุมเชิงปฏิบัติการกิจกรรมลูกเสือจังหวัดนครปฐม มีผู้ร่วมประชุมคือ ผู้อำนวยการโรงเรียน ผู้กำกับลูกเสือโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 1และเขต 2 เมื่อวันที่ 19 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2549 ณ ห้องประชุมศาลากลางจังหวัดนครปฐม สรุปได้ว่ามีโรงเรียนรัฐบาลและเอกชนหลายโรงเรียนไม่ได้ดำเนินการตั้งกองลูกเสือให้ถูกต้องตามระเบียบสำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ ผู้บริหารและครูผู้สอนลูกเสือยังไม่ได้ผ่านการอบรมหลักสูตรผู้บังคับบัญชาลูกเสือไม่มีคุณวุฒิทางลูกเสือบุคลากรทางลูกเสือบางโรงเรียนมีไม่เพียงพอ ไม่มีครูผู้รับผิดชอบกิจกรรมลูกเสือโดยตรง ผู้บริหารไม่ให้ความสำคัญต่อกิจกรรมลูกเสือ โดยให้งบประมาณสนับสนุนกิจกรรมลูกเสือยังไม่เพียงพอและไม่มีการประชาสัมพันธ์กิจกรรมลูกเสือต่อหน่วยงานที่รับผิดชอบและมีหลายคนที่ไม่ผ่านการอบรมแล้ว แต่ไม่ได้มีใจรักลูกเสือ ก็ไม่ได้ดำเนินการจัดกิจกรรมลูกเสือ ให้บังเกิดผลอย่างจริงจัง ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้มีความสนใจที่จะศึกษาการบริหารกิจกรรมลูกเสือของผู้บริหาร โรงเรียนเอกชนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐมเขต 2 เพื่อมุ่งแสวงหาแนวทางที่เหมาะสมในการส่งเสริมการจัดกิจกรรมลูกเสือในสถานศึกษาให้ประสบผลสำเร็จ และเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้อง ในการพัฒนาปรับปรุงการจัดกิจกรรมลูกเสือให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นต่อไป¹⁰

⁸ พลศึกษา ,หน่วยศึกษานิเทศก์, รายงานการประเมินผลการจัดกิจกรรมลูกเสือของหน่วยศึกษานิเทศก์กรมพลศึกษา ปี 2547 (ม.ม.ท, 2547),45.

⁹ สำนักงานลูกเสือแห่งชาติ , ราชกิจจานุเบกษา, พระราชบัญญัติลูกเสือ พุทธศักราช 2551,102-103.(เอกสารอัดสำเนา)

¹⁰ คงศักดิ์ เจริญรักษ์, การจัดสภาพการจัดกิจกรรมในค่ายลูกเสือเป็นแหล่งการเรียนรู้ให้กับเยาวชน(กรุงเทพฯ: สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ , 2549) , 25-26.

ปัญหาที่เกิดขึ้นทำให้ผู้วิจัย ตระหนักถึงความสำคัญของปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงศึกษาเรื่อง การบริหารกิจกรรมลูกเสือของโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 2 เพื่อเป็นแนวทางในการพิจารณาส่งเสริมและแก้ไขการบริหารงานกิจกรรมลูกเสือให้บรรลุผลตาม วัตถุประสงค์ของกระทรวงศึกษาธิการ โดยยึดหลักสูตรของสำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือ แห่งชาติ พัฒนากิจกรรมลูกเสือให้มีประสิทธิภาพ ตามพระราชบัญญัติลูกเสือ พุทธศักราช 2551

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อให้สอดคล้องกับปัญหาดังกล่าว การศึกษางานวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ ของการ วิจัยไว้ดังนี้

- 1.เพื่อทราบการบริหารกิจกรรมลูกเสือของผู้บริหาร โรงเรียนเอกชน สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษานครปฐมเขต 2
- 2.เพื่อทราบแนวทางการบริหารกิจกรรมลูกเสือของผู้บริหาร โรงเรียนเอกชน สังกัดสำนั กงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐมเขต 2

ข้อคำถามของการวิจัย

เพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาปัญหา ผู้วิจัยได้กำหนดคำถามเพื่อตอบปัญหาไว้ดังนี้

- 1.การบริหารกิจกรรมลูกเสือของผู้บริหาร โรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การ ศึกษา นครปฐมเขต 2 อยู่ในระดับใด
- 2.แนวทางการบริหารกิจกรรมลูกเสือของผู้บริหาร โรงเรียนเอกชน สังกัดสำนั กงาน เขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 2 เป็นอย่างไร

สมมติฐานของการวิจัย

เพื่อเป็นแนวทางในการตรวจสอบคำถามของข้อคำถามการวิจัย ผู้วิจัยได้กำหนดสมมติฐาน ของการวิจัยไว้ดังนี้

การบริหารกิจกรรมลูกเสือของผู้บริหาร โรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การ ศึกษา นครปฐมเขต 2 อยู่ในระดับปานกลาง

กรอบแนวคิดของการวิจัย

ปัจจุบันแนวทางการบริหารองค์กรให้ประสบความสำเร็จจะดำเนินตามกรอบทฤษฎีเชิง ระบบเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งก่อให้เกิดความเข้าใจเชิงความสัมพันธ์ขององค์ประกอบในแต่ละระบบได้

อย่างมีเอกภาพ ผู้วิจัยได้นำเสนอตามแนวคิดของ แดเนียล แคทซ์ และ โรเบิร์ต แอล คาห์น (Daniel Katz and Robert L. Kahn) ที่ได้กล่าวไว้ว่า องค์กรเป็นระบบๆ หนึ่ง ซึ่งประกอบด้วยองค์ประกอบหรือส่วนสำคัญ คือ ตัวป้อน (input) กระบวนการ (process) และผลผลิต (output) ซึ่งองค์ประกอบทั้ง 3 ส่วนนี้ จะมีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน จะขาดสิ่งหนึ่งสิ่งใดมิได้ และจะทำงานร่วมกันเป็นวัฏจักร เมื่อส่วนหนึ่งมีปัญหาส่วนอื่นก็จะหยุดชะงักไปด้วย ในขณะที่เดียวกันธรรมชาติของระบบจะต้องมีการให้ข้อมูลย้อนกลับ (feedback) ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้ระบบยืนยาวอยู่ได้ นอกจากนี้ระบบยังมีความสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อม (context) โดยระบบจะได้รับตัวป้อนจากสภาพแวดล้อม และระบบจะสร้างผลผลิตให้กับสภาพแวดล้อม¹¹

โรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต2 เป็นองค์กรที่มีลักษณะเป็นระบบเปิด ซึ่งมีการเคลื่อนไหวเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่อง การบริหารงานต่าง ๆ จัดอยู่ในรูปแบบเชิงระบบ ซึ่งประกอบด้วยระบบย่อยๆภายในองค์กร ที่มีความสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมภายนอก มีการเคลื่อนไหวเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่อง การดำเนินงานต่างๆสามารถจัดรูปแบบเชิงระบบ ซึ่งประกอบด้วยปัจจัยนำเข้า (input) กระบวนการ (process) และผลผลิต (output) ที่มีปฏิสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อม(context) ทั้งภายในและภายนอกองค์กร

การบริหารงานทุกองค์กร จำเป็นต้องมีปัจจัยหรือทรัพยากรพื้นฐานทางการบริหาร โดยทั่วไปถือว่าปัจจัยที่สำคัญของการบริหาร มีอยู่ 4 ประการ ซึ่งรู้จักในนามของ 4M's คือ คน (man) ได้แก่ บุคคลหรือกลุ่มคนในองค์กรที่ร่วมกันทำงาน เงิน (money) ได้แก่ งบประมาณที่ใช้การบริหารทุกส่วนขององค์กรที่ร่วมกันทำงาน วัสดุสิ่งของ (materials) ได้แก่ วัสดุอุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้และเทคโนโลยีต่างๆ การบริหารจัดการ(management) ได้แก่การบริหารงานขององค์กร โดยผู้บริหารซึ่งจะดำเนินการผ่านกระบวนการที่หลากหลายตามภารกิจหลัก ได้แก่ การบริหาร การบริหารกิจกรรมลูกเสือ การจัดการเรียนการสอน การนิเทศ ฯลฯ เพื่อให้ผลผลิตแก่สถานศึกษา คือ การบริหารกิจกรรมลูกเสือให้มีประสิทธิภาพ บุคลากรมีความพึงพอใจ นักเรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ คือ ดี เก่ง และมีความสุข ตลอดจนนักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ฯลฯ (ดังแสดงในแผนภูมิที่ 1)

แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารงานในโรงเรียนได้มีนักบริหารหลายท่านกล่าวไว้ดังนี้ แนวคิดของ ฟาโยล(Fayol) มีการบริหารอยู่ 5 ประการคือ การวางแผน(Planning) 2)การจัดองค์กร (Organizing) 3)การบังคับบัญชา(Commanding) 4)การประสานงาน(Co-ordinating) 5) การควบคุม

¹¹ Daniel Katz and Robert L. Kahn, The Social Psychology of Organizations, 2nd ed. (New York : John Wiley & Sons, 1978), 20.

(Controlling)¹² ส่วนแนวคิดของคูนท์และโอดอนเนลล์(Koontz and O. dennell) มีการบริหารอยู่ 5 ประการ คือ 1)การวางแผน(Planning) 2)การจัดองค์กร(Organizing) 3)การจัดบุคลากร(Staffing) 4)การมอบหมายงาน(Directing) 5)การควบคุม(Controlling)¹³และแนวความคิดการบริหารของเซียร์(Sears)ได้มีแนวคิดเกี่ยวกับการบริหารไว้ 5 ประการ คือ 1) การวางแผน (Planning) 2) การจัดหน่วยงาน (Organizing) 3)การอำนาจการ (Directing) 4)การประสานงาน (Co-ordinating) 5) การควบคุม (Controlling)¹⁴ส่วนกูลิคและเออร์วิค (Gulick and Urwick)ได้เสนอการบริหารซึ่งที่เรียกว่า (POSDCoRB) ประกอบด้วยการบริหาร 7 ด้าน 1)การวางแผน (Planning)2)การจัดองค์การ (Organizing) 3) การบริหารบุคคล (staffing) 4) การมอบหมายงาน (Directing) 5)การประสานงาน (Coordinating) 6)การรายงาน(Reporting) 7)การงบประมาณ (Budgeting)¹⁵

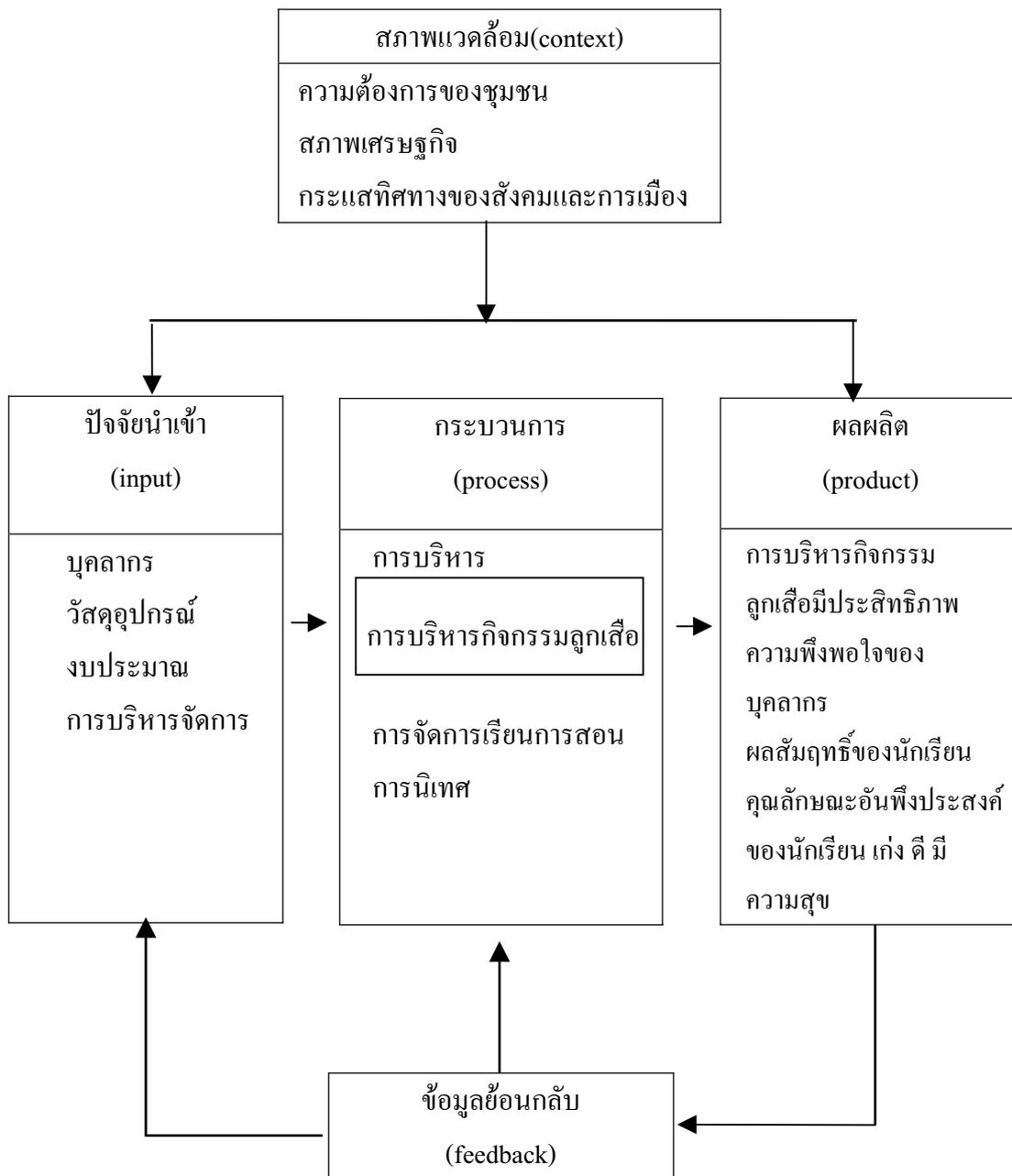
---

¹² Fayol. Henri , Administration Industrielle et Generale. In Constance Starrs. General and Industrian Management (London:Sir Isaac Pitman and Sons,Ltd.1946),12.

¹³ Koontz,Harold and Cyril O.Donnel, Principles of Management : An Analysis of Managerial. Functions, 5th ed.(New York: Mc Graw-hill Book,1972),6.

¹⁴ Seager, Paul W. Proposed School Building Code for Thailand. (Indiana University, 1961),72.

¹⁵ Gulick , Luther and Lyndall Urwick, Paper on the Science of Administration (New York:Institute of Puplic Administration , Columbia University, 1973) ,119.

แผนภูมิที่ 1 ขอบข่ายเชิงทฤษฎีของการวิจัย

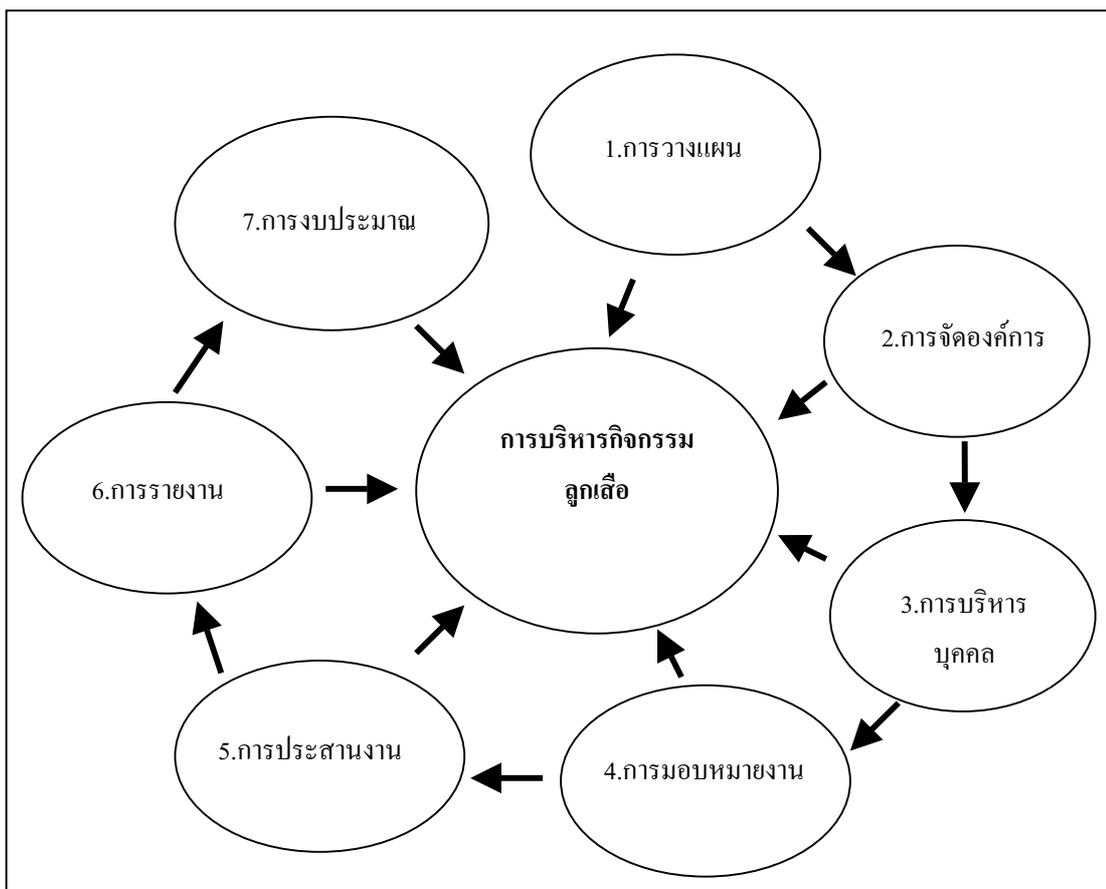
ที่มา : Daniel Katz and Robert L.Kahn ,The Social Psychology of Organization ,2nd ed.

(New York : John Wiley & Sons, 1978) ,20.

: กระทรวงศึกษาธิการ,กรมวิชาการ, การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.),2545),1-2.

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้นำการบริหารของกูลิค และ เออร์วิค (Gulick and Urwick) ที่เรียกว่า POSDCoRB มาบูรณาการใช้กับการบริหารกิจกรรมลูกเสือทั้ง 7 ด้านคือ ด้านการวางแผน ด้านการจัดองค์การ ด้านการบริหารบุคคล ด้านการมอบหมายงาน ด้านการประสานงาน ด้านการรายงานและด้านการงบประมาณ¹⁶ ดังแผนภูมิที่ 2

แผนภูมิที่ 2 ขอบเขตของการวิจัย

ที่มา : Gulick , Luther and Lyndall Urwick, Paper on the Science of Administration. (New York:Institute of Puplic Administration , Columbia University, 1973) ,119.

: กระทรวงศึกษาธิการ,กรมวิชาการ, การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.),2545),4.

¹⁶ Gulick , Luther and Lyndall Urwick , Paper on the Science of Administration. (New York:Institute of Puplic Administration , Columbia University, 1973), 119.

นิยามศัพท์เฉพาะ

เพื่อให้เข้าใจความหมายของคำศัพท์ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ตรงกันผู้วิจัยได้กำหนดนิยามศัพท์เฉพาะไว้ดังนี้

การบริหารกิจกรรมลูกเสือ หมายถึง การดำเนินงานในการจัดกิจกรรมลูกเสือ ให้บรรลุจุดมุ่งหมายของคณะลูกเสือแห่งชาติ โดยใช้ทฤษฎีการบริหารตามแนวคิดของกูลิค และ เออร์วิค (Gulick and Urwick) ที่เรียกว่า POSDCoRB มาบูรณาการใช้กับการบริหารกิจกรรมลูกเสือ ประกอบด้วย 1)การวางแผน 2)การจัดองค์การ 3)การบริหารบุคคล 4)การมอบหมายงาน 5)การประสานงาน 6)การรายงาน 7)การงบประมาณ

ผู้บริหาร หมายถึง ผู้อำนวยการโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 2

โรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 2 หมายถึง สถานศึกษาเอกชนที่เปิดทำการสอนหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 มีสถานศึกษาที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 21 แห่ง ซึ่งครอบคลุมพื้นที่ 4 อำเภอประกอบด้วย อำเภอสามพราน อำเภอนครชัยศรี อำเภอบางเลน และอำเภอพุทธมณฑล

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวกับการบริหารกิจกรรมลูกเสือของผู้บริหารโรงเรียน จากแหล่งการเรียนรู้ บทความ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ในบทนี้จะนำเสนอ สารสำคัญ เกี่ยวกับการบริหารกิจกรรมลูกเสือโรงเรียนเอกชนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 2 และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544

ความเจริญก้าวหน้าทางวิชาการด้านต่าง ๆ ของโลกยุคโลกาภิวัตน์ มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและเศรษฐกิจของทุกประเทศรวมทั้งประเทศไทยด้วย จึงมีความจำเป็นที่จะต้องปรับปรุงหลักสูตรการศึกษาของชาติ ซึ่งถือเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของประเทศเพื่อสร้างคนไทยให้เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข มีศักยภาพพร้อมที่จะแข่งขัน และร่วมมืออย่างสร้างสรรค์ในเวทีโลก

หลักสูตรการศึกษาของประเทศที่ใช้อยู่คือหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้นพุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533) และหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการโดยกรมวิชาการได้ติดตาม ผลและดำเนินการวิจัยเพื่อการพัฒนาหลักสูตรตลอดมา ผลการศึกษาพบว่า หลักสูตรที่ใช้อยู่ในปัจจุบันนานกว่า 10 ปี มีข้อจำกัดอยู่หลายประการไม่สามารถส่งเสริมให้สังคมไทยก้าวไปสู่สังคมความรู้ได้ทันการณ์ ในเรื่องที่สำคัญดังต่อไปนี้

- 1.การกำหนดหลักสูตรจากส่วนกลางไม่สามารถสะท้อนสภาพความต้องการที่แท้จริงของสถานศึกษาและท้องถิ่น
2. การจัดหลักสูตรและการเรียนรู้คณิตศาสตร์วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ยังไม่ สามารถผลักดันให้ประเทศไทยเป็นผู้นำด้านวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ และเทคโนโลยีในภูมิภาค จึงจำเป็นต้องปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอนให้คนไทยมีทักษะกระบวนการและเจตคติที่ดีทางคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มีความคิดสร้างสรรค์

3. การนำหลักสูตรไปใช้ยังไม่สามารถสร้างพื้นฐานในการคิดสร้างวิธีการเรียนรู้ให้คนไทย มีทักษะในการจัดการและทักษะในการดำเนินชีวิต สามารถเผชิญปัญหาสังคมและเศรษฐกิจที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4. การเรียนรู้ภาษาต่างประเทศยังไม่สามารถที่จะทำให้ผู้เรียนใช้ภาษาต่างประเทศโดยเฉพาะภาษาอังกฤษในการติดต่อสื่อสารและการค้นคว้าหาความรู้จากแหล่งการเรียนรู้ที่มีอยู่หลากหลายในยุคสารสนเทศ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 กำหนดให้บุคคล มีสิทธิเสมอกัน ในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่าสิบสองปี ที่รัฐจะต้องจัดให้อย่างทั่วถึง และมีคุณภาพ โดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย การจัดการศึกษาอบรมของรัฐ ต้องคำนึงถึงการมีส่วนร่วมขององค์กรปกครอง ท้องถิ่นและชุมชน ประกอบกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้กำหนดให้การศึกษา เป็นกระบวนการเรียนรู้ เพื่อความเจริญงอกงามของบุคคลและสังคม โดยการถ่ายทอดความรู้ การฝึก การอบรม การสืบสานทางวัฒนธรรม การสร้างสรรค์ความก้าวหน้าทางวิชาการ การสร้างองค์ ความรู้อันเกิดจากการจัดสภาพแวดล้อมสังคมแห่งการเรียนรู้ และปัจจัยเกื้อหนุน ให้บุคคลเกิด การเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต การจัดการศึกษาต้องเป็น ไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่ สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการ ดำรงชีวิตสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขเปิด โอกาสให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการ การศึกษา พัฒนาสาระ และกระบวนการเรียนรู้ให้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง

นอกจากนี้ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติดังกล่าวได้กำหนดให้มีการจัดทำหลักสูตร การศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อความเป็นไทย ความเป็นพลเมืองที่ดีของชาติ การดำรงชีวิต และการ ประกอบอาชีพตลอดจนเพื่อการศึกษาต่อ และให้สถานศึกษาขั้นพื้นฐานจัดทำสาระของหลักสูตร ในส่วนที่เกี่ยวกับสภาพปัญหาในชุมชน และสังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่น คุณลักษณะอันพึงประสงค์ เพื่อเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่ง ชาติดังกล่าว กำหนดให้มีการศึกษาภาคบังคับ จำนวน 9 ปี

ด้วยวิสัยทัศน์ของรัฐที่เชื่อมั่นในนโยบายการศึกษาในการสร้างคน สร้างงาน เพื่อช่วยกอบ กู้วิกฤตเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ เป็นการสร้างชาติให้มั่นคงได้อย่างยั่งยืนเชื่อมั่นในนโยบาย การศึกษาในการสร้างชาติ ปรับโครงสร้างและระบบการศึกษายึดหลักการบริหารจัดการที่เน้น คุณภาพประสิทธิภาพ ความเสมอภาคใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาและเชื่อมั่นในนโยบายการศึกษา เพื่อสร้างคน บูรณาการการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมในการปฏิรูปการเรียนรู้ และเชื่อมั่นใน นโยบายการศึกษาเพื่อสร้างงาน สร้างเยาวชนให้มีความรู้คู่กับการทำงานกระทรวงศึกษาธิการ โดยอาศัยอำนาจตามความในบทเฉพาะกาลมาตรา 74 แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ

พ.ศ. 2542 จึงเห็นสมควรกำหนดให้มีหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544 โดยยึดหลักความมีเอกภาพด้านนโยบายและมีความหลากหลายในการปฏิบัติ กล่าวคือ เป็นหลักสูตรแกนกลางที่มีโครงสร้างหลักสูตรยืดหยุ่น กำหนดจุดหมาย ซึ่งถือเป็นมาตรฐานการเรียนรู้ในภาพรวม 12 ปี สาระการเรียนรู้ มาตรฐานการเรียนรู้แต่ละกลุ่ม มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น เป็นช่วงชั้นละ 3 ปี จัดเฉพาะส่วนที่จำเป็นสำหรับการพัฒนาคุณภาพชีวิตความเป็นไทย ความเป็นพลเมืองดีของชาติ การดำรงชีวิตและการประกอบอาชีพตลอดจนเพื่อการศึกษาต่อ ให้สถานศึกษาจัดทำสาระในรายละเอียดเป็นรายปี หรือรายภาคให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาในชุมชน สังคมภูมิปัญญาท้องถิ่น คุณสมบัติอันพึงประสงค์ เพื่อเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ รวมถึงจัดให้สอดคล้องกับความสามารถ ความถนัด ความสนใจของผู้เรียน แต่ละกลุ่มเป้าหมายด้วย

การจัดการศึกษามุ่งเน้นความสำคัญทั้งด้านความรู้ ความคิด ความสามารถ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้ และความรับผิดชอบต่อสังคม เพื่อพัฒนาคนให้มีความสมดุล โดยยึดหลักผู้เรียนสำคัญที่สุด ทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ ส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ ให้ความสำคัญต่อความรู้เกี่ยวกับตนเอง และความสัมพันธ์ของตนเองกับสังคม ได้แก่ ครอบครัว ชุมชน ชาติและสังคม โลก รวมทั้งความรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ ความเป็นมาของสังคมไทย และระบบการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของไทยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขความรู้และทักษะทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ความรู้ความเข้าใจและประสบการณ์เรื่องจัดการการบำรุงรักษาและการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลยั่งยืน ความรู้เกี่ยวกับศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม การกีฬา ภูมิปัญญาไทย และการประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาความรู้และทักษะด้านคณิตศาสตร์ และด้านภาษาเน้นการใช้ภาษาไทยอย่างถูกต้อง ความรู้และทักษะในการประกอบอาชีพ การดำรงชีวิตในสังคมอย่างมีความสุข

สถานศึกษาจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นการฝึกทักษะกระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้มาใช้ป้องกันและแก้ไขปัญหา จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่านและเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่องผสมผสานสาระความรู้ด้านต่างๆอย่างได้สัดส่วนสมดุลกันปลูกฝังคุณธรรมค่านิยมที่ดี และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้อำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ และมีความรอบรู้ รวมทั้งสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียน จัดกระบวนการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ทุกเวลา ทุกสถานที่ และสามารถเทียบโอนผลการเรียนและประสบการณ์ได้ทุกกระบวนการศึกษา

อนึ่ง เพื่อให้การใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานบรรลุจุดหมายที่กำหนดไว้ สถานศึกษา ต้องมีการประสานสัมพันธ์ และร่วมมือกับบิดามารดา ผู้ปกครอง และบุคคลในชุมชนให้การพัฒนา คุณภาพการศึกษาในสถานศึกษาเป็นไปอย่างต่อเนื่อง

นอกจากนั้นกระทรวงศึกษาธิการยังจำเป็นต้องสนับสนุน ส่งเสริมด้านการพัฒนาแหล่ง เรียนรู้ทั้งในสถานศึกษา และนอกสถานศึกษา ให้ครอบคลุมหลักสูตรและกว้างขวางยิ่งขึ้นเพื่อ การพัฒนาไปสู่ความเป็นสากล ทั้งนี้กระทรวงศึกษาธิการจะได้จัดทำเอกสารประกอบหลักสูตร เช่น คู่มือการใช้หลักสูตร แนวทางการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา คู่มือครู เอกสารประกอบหลักสูตร กลุ่มสาระต่าง ๆ แนวทางการวัดและประเมินผล การจัดระบบแนะแนวในสถานศึกษา การวิจัยใน สถานศึกษา และการใช้กระบวนการวิจัยในการพัฒนาการเรียนรู้ ตลอดจนเอกสารประชาสัมพันธ์ หลักสูตรให้ประชาชนทั่วไป ผู้ปกครอง และ ผู้เรียนมีความเข้าใจและรับทราบบทบาทของตนใน การพัฒนาตนเองและสังคม

หลักการ

เพื่อให้การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นไปตามแนวนโยบายการจัดการศึกษาของประเทศ จึงกำหนดหลักการของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ไว้ดังนี้

1. เป็นการศึกษาเพื่อความเป็นเอกภาพของชาติมุ่งเน้นความเป็นไทยควบคู่กับความเป็นสากล
2. เป็นการศึกษาเพื่อปวงชน ที่ประชาชนทุกคนจะได้รับการศึกษาอย่างเสมอภาค และเท่าเทียมกัน โดยสังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา
3. ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาและเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต โดยถือว่าผู้เรียน มีความสำคัญที่สุด สามารถพัฒนาตามธรรมชาติ และเต็มตามศักยภาพ
4. เป็นหลักสูตรที่มีโครงสร้างยืดหยุ่นทั้งด้านสาระ เวลา และการจัดการเรียนรู้
5. เป็นหลักสูตรที่จัดการศึกษา ได้ทุกรูปแบบครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมาย สามารถเทียบโอนผลการเรียนรู้และประสบการณ์

จุดหมาย

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข และมีความเป็นไทย มีศักยภาพในการศึกษาต่อ และประกอบอาชีพ จึงกำหนดจุดหมาย ซึ่งถือเป็นมาตรฐานการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเกิดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ดังต่อไปนี้

1. เห็นคุณค่าของตนเอง มีวินัยในตนเอง ปฏิบัติตามหลักธรรมของพระพุทธศาสนา หรือ ศาสนาที่ตนนับถือ มีคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมอันพึงประสงค์

2. มีความคิดสร้างสรรค์ ใฝ่รู้ ใฝ่เรียน รักการอ่าน รักการเขียน และรักการค้นคว้า
3. มีความรู้อันเป็นสากล รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงและความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาการ มีทักษะและศักยภาพในการจัดการ การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยี ปรับวิธีการคิด วิธีการทำงาน ได้เหมาะสมกับสถานการณ์
4. มีทักษะและกระบวนการ โดยเฉพาะทางคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ทักษะการคิดการสร้าง ปัญญา และทักษะในการดำเนินชีวิต
5. รักการออกกำลังกาย ดูแลตนเองให้มีสุขภาพและบุคลิกภาพที่ดี
6. มีประสิทธิภาพในการผลิตและการบริโภค มีค่านิยมเป็นผู้ผลิตมากกว่าเป็นผู้บริโภค
7. เข้าใจในประวัติศาสตร์ของชาติไทย ภูมิใจในความเป็นไทย เป็นพลเมืองดี ยึดมั่นในวิถีชีวิตและการปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
8. มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ภาษาไทย ศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี กีฬา ภูมิปัญญาไทย ทรัพยากรธรรมชาติและพัฒนาสิ่งแวดล้อม
9. รักประเทศชาติและท้องถิ่น มุ่งทำประโยชน์และสร้างสิ่งที่ดีงามให้สังคม

โครงสร้าง

เพื่อให้การจัดการศึกษาเป็นไปตามหลักการ จุดหมายและมาตรฐานการเรียนรู้ ที่กำหนดไว้ให้สถานศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้องมีแนวปฏิบัติในการจัดหลักสูตรสถานศึกษา จึงได้กำหนดโครงสร้างของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนี้

1. ระดับช่วงชั้นกำหนดหลักสูตรเป็น 4 ช่วงชั้น ตามระดับพัฒนาการของผู้เรียน ดังนี้
  - ช่วงชั้นที่ 1 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 – 3
  - ช่วงชั้นที่ 2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 – 6
  - ช่วงชั้นที่ 3 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 – 3
  - ช่วงชั้นที่ 4 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 – 6
2. สาระการเรียนรู้กำหนดสาระการเรียนรู้ตามหลักสูตร ซึ่งประกอบด้วยองค์ความรู้ ทักษะ หรือกระบวนการการเรียนรู้ และคุณลักษณะหรือค่านิยม คุณธรรม จริยธรรมของผู้เรียนเป็น 8 กลุ่มสาระดังนี้
  - 2.1 ภาษาไทย
  - 2.2 คณิตศาสตร์
  - 2.3 วิทยาศาสตร์
  - 2.4 สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
  - 2.5 สุขศึกษาและพลศึกษา

2.6 ศิลปะ

2.7 การงานอาชีพและเทคโนโลยี

2.8 ภาษาต่างประเทศ

สาระการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่มนี้เป็นพื้นฐานสำคัญที่ผู้เรียนทุกคนต้องเรียนรู้ โดยอาจจัดเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มแรก ประกอบด้วย ภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เป็นสาระการเรียนรู้ที่สถานศึกษาต้องใช้เป็นหลักในการจัดการเรียนการสอนเพื่อสร้างพื้นฐานการคิดและเป็นกลยุทธ์ในการแก้ปัญหาและวิกฤตของชาติ กลุ่มที่สองประกอบด้วย สุขศึกษาและพลศึกษา ศิลปะ การงานอาชีพและเทคโนโลยี และภาษาต่างประเทศ เป็นสาระการเรียนรู้ที่เสริมสร้างพื้นฐานความเป็นมนุษย์และสร้างศักยภาพในการคิด และการทำงานอย่างสร้างสรรค์ เรื่องสิ่งแวดล้อมศึกษา หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดสาระและมาตรฐานการเรียนรู้ไว้ใน สาระการเรียนรู้กลุ่มต่าง ๆ โดยเฉพาะ กลุ่มวิทยาศาสตร์ กลุ่มสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม กลุ่มสุขศึกษาและพลศึกษากลุ่มภาษาต่างประเทศ กำหนดให้เรียนภาษาอังกฤษทุกช่วงชั้น ส่วน ภาษาต่างประเทศอื่น ๆ สามารถเลือกจัดการเรียนรู้ได้ตามความเหมาะสมหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดสาระการเรียนรู้ในแต่ละกลุ่มไว้เฉพาะส่วนที่จำเป็นในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนทุกคนเท่านั้น สำหรับส่วนที่ตอบสนองความสามารถ ความถนัดและความสนใจของผู้เรียนแต่ละคนนั้น สถานศึกษาสามารถกำหนดเพิ่มขึ้นได้ให้สอดคล้องและสนองตอบศักยภาพของผู้เรียนแต่ละคน

3. กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

เป็นกิจกรรมที่จัดให้ผู้เรียน ได้พัฒนาความสามารถของตนเองตามศักยภาพ มุ่งเน้นเพิ่มเติม จากกิจกรรมที่ได้จัดให้เรียนรู้ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่ม การเข้าร่วมและปฏิบัติกิจกรรมที่เหมาะสมร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุขกับกิจกรรมที่เลือกด้วยตนเองตามความถนัด และความสนใจอย่างแท้จริง การพัฒนาที่สำคัญ ได้แก่ การพัฒนาองค์รวมของความเป็นมนุษย์ให้ครบทุกด้าน ทั้ง ร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และสังคม โดยอาจจัดเป็นแนวทางหนึ่งที่จะสนองนโยบายในการสร้างเยาวชนของชาติให้เป็นผู้มีศีลธรรม จริยธรรม มีระเบียบวินัย และมีคุณภาพเพื่อพัฒนาองค์รวมของ ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ปลูกฝังและสร้างจิตสำนึกของการทำประโยชน์เพื่อสังคมซึ่งสถานศึกษา จะต้องดำเนินการอย่างมีเป้าหมาย มีรูปแบบและวิธีการที่เหมาะสม 2 กิจกรรม

3.1 กิจกรรมแนะแนว เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมและพัฒนาความสามารถของ ผู้เรียน ให้เหมาะสมตามความแตกต่างระหว่างบุคคลสามารถค้นพบและพัฒนาศักยภาพของตน เสริมสร้าง ทักษะชีวิต วุฒิภาวะทางอารมณ์ การเรียนรู้ในเชิงพหุปัญญา และการสร้างสัมพันธภาพที่ดีซึ่งผู้สอน ทุกคนต้องทำหน้าที่แนะแนวให้คำปรึกษาด้านชีวิต การศึกษาต่อและการพัฒนาตนเองสู่โลกอาชีพ และการมีงานทำ

3.2 กิจกรรมนักเรียน เป็นกิจกรรมที่ผู้เรียนเป็นผู้ปฏิบัติด้วยตนเองอย่างครบวงจร ตั้งแต่ ศึกษา วิเคราะห์ วางแผนปฏิบัติตามแผนประเมินและปรับปรุงการทำงานโดยเน้นการทำงานร่วมกัน เป็นกลุ่ม เช่น ลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาด และผู้นำเพื่อประโยชน์ เป็นต้น¹

ความสำคัญของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 กำหนดแนวทางการจัดการศึกษาโดยยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ โดยจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลฝึกทักษะกระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้มาใช้ในการป้องกัน แก้ปัญหาและเรียนรู้จากประสบการณ์จริง เกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของสังคมและเทคโนโลยี ก่อให้เกิดทั้งผลดีและผลเสียต่อการดำเนินชีวิตในปัจจุบันของบุคคล ทำให้เกิดความยุ่งยากซับซ้อนมากยิ่งขึ้น จำเป็นต้องปรับเปลี่ยนวิถีการดำเนินชีวิตให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีคุณค่า มีศักดิ์ศรี และมีความสุข

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดให้มีสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนซึ่งกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเป็นกิจกรรมที่จัดให้ผู้เรียนได้พัฒนาความสามารถของตนเองตามศักยภาพมุ่งเน้นเพิ่มเติมจากกิจกรรมที่ได้จัดให้เรียนรู้ตามกลุ่มสาระทั้ง 8 กลุ่มสาระ การเข้าร่วมและปฏิบัติกิจกรรมที่เหมาะสมร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุขกับกิจกรรมที่เลือกด้วยตนเองตามความถนัด และความสนใจอย่างแท้จริง การพัฒนาที่สำคัญ คือ การพัฒนาองค์รวมของความเป็นมนุษย์ให้ครบทุกด้าน ทั้งร่างกายสติปัญญา อารมณ์ สังคม ให้เป็นผู้มีศีลธรรม จริยธรรม มีระเบียบวินัยและมีคุณภาพ ปลูกฝังและสร้างจิตสำนึกของการทำประโยชน์เพื่อสังคม ซึ่งสถานศึกษาจะต้องดำเนินการอย่างมีเป้าหมาย มีรูปแบบและวิธีการที่เหมาะสม

1.ประเภทของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ประกอบด้วยกิจกรรมแนะแนวและกิจกรรมนักเรียน ซึ่งสามารถแบ่งได้เป็น 3 กลุ่ม หรือ 3 ประเภท ดังนี้

1.1 กิจกรรมแนะแนว เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมและพัฒนาความสามารถของผู้เรียนให้เหมาะสมกับความแตกต่างระหว่างบุคคล สามารถค้นพบและพัฒนาศักยภาพของตน เสริมสร้าง

¹ กรมวิชาการ,หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว,2546),6-14.

ทักษะชีวิต ภาวะทางอารมณ์ การเรียนรู้ในเชิงปัญหา และการสร้างสัมพันธภาพที่ดี ซึ่งผู้สอนทุกคนจะต้องทำหน้าที่แนะแนวให้คำปรึกษาด้านชีวิตการศึกษาต่อ และการพัฒนาตนเองสู่อาชีพ และการมีงานทำ

1.2 กิจกรรมตามความถนัดและความสนใจของผู้เรียน หรือกิจกรรมพัฒนาสาระการเรียนรู้หรือกิจกรรมที่จัดขึ้นเพื่อสนองนโยบายของรัฐ หรือ เพื่อพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์เป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นเพื่อสนองความสนใจของผู้เรียน พัฒนาศักยภาพการเรียนรู้ ทักษะความสามารถพิเศษ ที่นำไปสู่ความเป็นเลิศหรือศิลปิน เช่น เป็นนักวิทยาศาสตร์ นักโถ้วาที นักแสดง นักดนตรี นักร้อง จิตรกร นักกีฬา นักกายภาพ เป็นต้น นอกจากนี้โรงเรียนยังต้องจัดกิจกรรมเพื่อสนองนโยบายของรัฐเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีลักษณะที่พึงประสงค์ เช่นรักการออกกำลังกาย มีน้ำใจนักกีฬา การอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมประเพณี ภูมิปัญญาไทย ที่เป็นเอกลักษณ์ของชาติ การปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม การปลูกฝังคุณลักษณะความประชาธิปไตย การรณรงค์ต่อต้านยาเสพติด การรณรงค์ ยุติความรุนแรงในสตรีและเด็ก เป็นต้น

1.3 กิจกรรมลูกเสือ – เนตรนารี ยุวกาชาด ผู้บำเพ็ญประโยชน์ และรักษาดินแดง เป็นกิจกรรมที่พัฒนาผู้เรียนให้เต็มศักยภาพเพื่อเป็นพลเมืองที่ดีของชาติ โดยมุ่งปลูกฝังความเป็นระเบียบวินัยซื่อสัตย์ สุจริต มีความรักสามัคคี อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้และบำเพ็ญประโยชน์เพื่อส่วนรวม

2. เป้าหมายของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเพื่อให้บุคคลรู้จักและเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น มีภาวะทางอารมณ์ มีกระบวนการคิด มีทักษะในการดำรงชีวิตอย่างเหมาะสม และมีความสุข มีจิตสำนึกในการรับผิดชอบต่อตนเอง ครอบครัว สังคม และประเทศชาติโดยกำหนดเป้าหมายในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ดังนี้

2.1 ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ที่หลากหลาย เกิดความรู้ ความชำนาญ ทักษะวิชาการและวิชาชีพอย่างกว้างขวางมากยิ่งขึ้น

2.2 ผู้เรียนค้นพบความสนใจ ความถนัด และพัฒนาความสามารถพิเศษเฉพาะตัวมองเห็นช่องทางในการสร้างงาน อาชีพในอนาคตได้เหมาะสมกับตนเอง

2.3 ผู้เรียนเห็นคุณค่าขององค์ความรู้ต่าง ๆ สามารถนำความรู้และประสบการณ์ไปใช้ในการพัฒนาตนเอง และประกอบสัมมาชีพ

2.4 ผู้เรียนพัฒนาศักยภาพ เจตคติ ค่านิยมในการดำรงชีวิต และเสริมสร้างศีลธรรม จริยธรรม

2.5 ผู้เรียนมีจิตสำนึกและทำประโยชน์เพื่อสังคมและประเทศชาติ

3. แนวทางการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ทั้งกิจกรรมลูกเสือ – เนตรนารี กิจกรรมชุมนุม กิจกรรมแนะแนวการศึกษาแนะแนวอาชีพ และแนวเพื่อพัฒนาบุคลิกภาพนั้น สถานศึกษาสามารถกำหนดการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีที่หลากหลาย เช่น การใช้กระบวนการกลุ่มการฝึกปฏิบัติจริงทั้งกลุ่มและรายบุคคล ฝึกคิดวิเคราะห์ สร้างสรรค์ จินตนาการที่เป็นประโยชน์และสัมพันธ์กับชีวิตจริงการบูรณาการเนื้อหากิจกรรมกับกลุ่มสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญการจัดกิจกรรมในแหล่งเรียนรู้ในอันที่เอื้อต่อประสิทธิภาพการเรียนรู้ของผู้เรียนรวมถึงเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ให้เกิดแก่ผู้เรียนตามที่สถานศึกษากำหนด

4. สื่อ / แหล่งการเรียนรู้

ลักษณะของสื่อการเรียนรู้ในกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ประกอบด้วยสื่อประเภทต่าง ๆ ดังนี้

4.1 สื่อประเภทสิ่งพิมพ์ ได้แก่ หนังสือ เอกสาร ตำรา ใบงาน ใบความรู้ แบบฝึกทักษะ แบบฝึกหัด แบบสำรวจต่าง ๆ แบบสัมภาษณ์ แบบสอบถาม แบบบันทึกข้อมูล แบบประเมินพฤติกรรม ภาพพิมพ์ เป็นต้น

4.2 สื่อประเภทเทคโนโลยี ได้แก่ เครื่องคอมพิวเตอร์ วีดีโอ กล้องถ่ายรูป กล้องวีดีโอ CAI ประกอบการสอน Internet เป็นต้น

4.3 สื่อประเภทบุคคล ได้แก่ ภูมิปัญญาท้องถิ่น

4.4 สื่อประเภทสถานที่ ได้แก่ สภาพแวดล้อมในชุมชน แหล่งการเรียนรู้ในสถานศึกษา สถานที่สำคัญทางศาสนา เป็นต้น

4.5 สื่อการเรียนดังกล่าวช่วยส่งเสริมให้การเรียนรู้เป็นไปอย่างมีคุณค่าน่าสนใจชวนให้คิด ติดตาม เข้าใจอย่างรวดเร็วขึ้น รวมทั้งกระตุ้นให้ผู้เรียนรู้จักวิธีการแสวงหาความรู้ เกิดการเรียนรู้อย่างกว้างขวาง ลึกซึ้ง และต่อเนื่องตลอดเวลา ผู้เรียนมีเจตคติที่ดีต่อกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน สร้างขวัญและกำลังใจในการพัฒนาตนเองอย่างเต็มศักยภาพ อันเป็นพื้นฐานการดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

5. การประเมินผลกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

ได้กำหนดให้มีการประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนทุกช่วงชั้นการศึกษา เพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาความสามารถของตนเองตามความถนัด และความสนใจอย่างเต็มศักยภาพ โดยมุ่งเน้นการพัฒนาองค์รวมของความเป็นมนุษย์ ทั้งด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และสังคม สถานศึกษาได้วางแผนดำเนินการอย่างมีเป้าหมาย รูปแบบและวิธีการที่เหมาะสม มีแนวทางการประเมินกิจกรรมดังต่อไปนี้

5.1 การพัฒนากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

การปฏิบัติตามจุดประสงค์ของกิจกรรมและผลการปฏิบัติตามสภาพจริงด้วยวิธีการที่หลากหลาย โดย

5.1.1 ตรวจสอบเวลาเข้าร่วมกิจกรรมของผู้เรียนตามที่สถานศึกษากำหนด (80%)

5.1.2 ประเมินการปฏิบัติกิจกรรมเมื่อสิ้นภาคเรียนแรก และสภาพของการปฏิบัติกิจกรรมของผู้เรียนระยะหนึ่งก่อนเพื่อปรับปรุงแก้ไข ส่งเสริมการปฏิบัติ กิจกรรมของผู้เรียน ให้เป็นไปอย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพ รายงานผลให้ผู้ปกครองทราบ โดยประเมินตามจุดประสงค์ของกิจกรรม นำผลการประเมินไปรวมกับผลการประเมินการร่วมกิจกรรมใน ภาคเรียนที่ 2 เพื่อตัดสินผล การร่วมกิจกรรมปลายปี

5.2 การประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนผ่านช่วงชั้น

เป็นการสรุปผลผ่านกิจกรรมตลอดช่วงชั้นของผู้เรียนแต่ละคนเพื่อนำผลไปพิจารณาตัดสินการผ่านช่วงชั้น มีขั้นตอนคือครูผู้รับผิดชอบรวบรวมข้อมูลการพัฒนาผู้เรียนทุกคนตลอดช่วงชั้น ครูผู้รับผิดชอบสรุปและประเมินผลการร่วมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเป็นรายบุคคลตามเกณฑ์ที่โรงเรียนกำหนด นำเสนอผลการประเมินต่อคณะกรรมการบริหารหลักสูตรและวิชาการ เพื่อให้ความเห็นชอบ เสนอผู้บริหารโรงเรียนพิจารณาอนุมัติ

5.3 การตัดสินผลการเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน มีแนวทางดังนี้

5.3.1 ครูผู้รับผิดชอบกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนและผู้ที่เกี่ยวข้อง ประเมินผู้เรียนตามจุดประสงค์ของกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง ตลอดเวลาที่เข้าร่วมกิจกรรม โดยรวบรวมจากบันทึกการร่วมกิจกรรมและผลการปฏิบัติกิจกรรมนำมาพิจารณาตัดสินร่วมกัน

5.3.2 การตัดสินการเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนแต่ละกิจกรรม พิจารณาจากผลการประเมินตามจุดประสงค์สำคัญกับเวลาที่เข้าร่วมกิจกรรมตามที่สถานศึกษากำหนด

5.3.3 การให้ระดับผลการตัดสินการเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนให้ระดับผลการประเมินเป็น “ผ่าน” หรือ “ไม่ผ่าน”ในกรณีที่ผู้เรียน “ไม่ผ่าน” การเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ให้ผู้เรียนเข้ารับการซ่อมเสริมหรือเลือกกิจกรรมใหม่จน “ผ่าน” จนครบทุกกิจกรรมตามหลักสูตรที่สถานศึกษากำหนดในแต่ละช่วงชั้น

6.เวลาเรียนกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

หลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนกำหนดเวลาในการจัดการเรียนรู้และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนไว้ดังนี้

ช่วงชั้นที่ 1 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 – 3 มีเวลาเรียน 1,200 ชั่วโมง

ช่วงชั้นที่ 2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 – 6 มีเวลาเรียน 1,200 ชั่วโมง

7. มาตรฐานการเรียนรู้

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดมาตรฐาน การเรียนรู้ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระที่เป็นข้อกำหนดคุณภาพผู้เรียนด้านความรู้ ทักษะ กระบวนการ คุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมของแต่ละกลุ่ม เพื่อใช้เป็นจุดมุ่งหมายในการพัฒนาผู้เรียน ให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ซึ่งกำหนดเป็น 2 ลักษณะ คือ

7.1 มาตรฐานการเรียนรู้การศึกษาขั้นพื้นฐาน

เป็นมาตรฐานการเรียนรู้ในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ เมื่อผู้เรียนเรียนจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน

7.2 มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น

เป็นมาตรฐานการเรียนรู้ในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ เมื่อผู้เรียนเรียนจบในแต่ละช่วงชั้น คือ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 และ 6 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และ 6 มาตรฐานการเรียนรู้ในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดไว้เฉพาะมาตรฐานการเรียนรู้ที่จำเป็นสำหรับการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนทุกคนเท่านั้น สำหรับมาตรฐานการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับสภาพปัญหาในชุมชนและสังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่น คุณลักษณะอันพึงประสงค์ เพื่อเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ ตลอดจนมาตรฐานการเรียนรู้ที่เข้ม

ขึ้นตามความสามารถ ความถนัด และความสนใจของผู้เรียน ให้สถานศึกษาพัฒนาเพิ่มเติมได้

8. เวลาเรียน

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดเวลา ในการจัดการเรียนรู้และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนไว้ดังนี้ ช่วงชั้นที่ 1 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 – 3 มีเวลาเรียนประมาณปีละ 800 – 1,000 ชั่วโมง โดยเฉลี่ยวันละ 4 – 5 ชั่วโมง ช่วงชั้นที่ 2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 – 6 มีเวลาเรียนประมาณปีละ 800 – 1,000 ชั่วโมง โดยเฉลี่ยวันละ 4 – 5 ชั่วโมง ช่วงชั้นที่ 3 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 – 3 มีเวลาเรียนประมาณปีละ 1,000 – 1,200 ชั่วโมง โดยเฉลี่ยวันละ 5 – 6 ชั่วโมง ช่วงชั้นที่ 4 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 – 6 มีเวลาเรียนปีละไม่น้อยกว่า 1,200 ชั่วโมง โดยเฉลี่ยวันละไม่น้อยกว่า 6 ชั่วโมง²

ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับกิจกรรมลูกเสือ - เนตรนารี

การลูกเสือ

เป็นกิจกรรมสำคัญยิ่งของการศึกษาของชาติแขนงหนึ่ง ที่ได้รับการยกย่องทั่วโลก การลูกเสือเป็นวิชาการที่ใช้ฝึกอบรมเด็ก ให้เป็นผู้มีคุณธรรมสูงรู้จักเสียสละช่วยเหลือผู้อื่นช่วยส่งเสริม

² กระทรวงศึกษาธิการ, กรมวิชาการ, แนวทางการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544(กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2546), 58-75.

และสร้างบุคลิกลักษณะที่ดี เป็นผู้นำให้เกิดขึ้นในตัวเด็กและให้เด่นขึ้นมา โดยก่อให้เกิดออกมาจากภายในจิตใจมิได้เกิดขึ้นด้วยการศึกษาจากภายนอกเหมือนวิชาอื่นๆ วิชาการต่างๆ ในระบบลูกเสือได้เลือกเฟ้นมาจากสิ่งธรรมชาติมากที่สุด แล้วนำมาดัดแปลงให้เหมาะสมกับวัยของเด็ก โดยไม่ให้เกิดอันตรายแก่เด็กหรือสังคัมพยายามฝึกรบรรมเด็กให้เข้าระเบียบที่ละน้อยเด็กก็จะได้รับความรู้พร้อมๆ กันนั้น ทำให้เด็กได้รับความสนุกสนานเพลิดเพลินกับการเล่น โดยไม่รู้สึกรู้สัว เป็นการเสริมสร้างทั้งสติปัญญาและพลังกำลังให้แก่เด็กไปพร้อม ๆ กัน เมื่อเด็กเจริญเติบโตขึ้นจะเกิดลักษณะนิสัยที่ดีเป็นพลเมืองดีที่มีคุณภาพและรับผิดชอบของชาติต่อไป

กวี พันธุ์มีเชาวน์และคณะ ได้กล่าวถึงการลูกเสือว่าเป็นการจัดให้เด็กเล่นด้วยกันเรียนด้วยกัน เที่ยวชม ภูมิประเทศด้วยกัน พักแรมด้วยกัน ฯลฯ การจัดเช่นนี้ จะเป็นสื่อสำคัญที่ก่อให้เกิดความรักใคร่ สามัคคีเห็นอกเห็นใจซึ่งกันและกัน ช่วยกันดูแลรักษาสิ่งของซึ่งกันและกัน ไม่หยิบบนของเพื่อนมาใช้ประโยชน์เป็นของตน เมื่อมีกิจกรรมการงานใดก็ช่วยกันทำเป็นต้น การร่วมมือร่วมใจกันทำนุบำรุงเด็ก ๆ ของเราให้เป็นผู้ได้รับการศึกษาดี มีร่างกายแข็งแรง มีพละนามายดีรู้จักช่วยตัวเองให้มีความสามารถที่จะช่วยกันพัฒนาบ้านเมืองให้เจริญรุ่งเรืองสืบต่อไปฉะนั้น การลูกเสือคือการฝึกรบรรมบ่มนิสัยของลูกเสือให้เป็นพลเมืองดีของชาติ ที่มีระเบียบวินัย ปฏิบัติตนตามจารีตประเพณีของบ้านเมือง มีความรับผิดชอบ และมีอุดมคติ ดังต่อไปนี้

1. ให้มีนิสัยในการสังเกต จดจำ เชื่อฟังและฟังตนเองได้
2. ให้ซื่อสัตย์สุจริต มีระเบียบวินัยและเห็นอกเห็นใจผู้อื่น
3. ให้รู้จักบำเพ็ญตนเพื่อสาธารณประโยชน์
4. ให้รู้จักการทำฝีมือ
5. ให้มีการพัฒนาในร่างกาย จิตใจและศีลธรรม ทั้งนี้โดยไม่เกี่ยวข้องกับลัทธิการเมืองใดๆ

ความหมายของอักษรแต่ละตัวที่รวมเป็นคำว่า "SCOUT" เพื่อให้ครอบคลุมคุณลักษณะโดยรวมของผู้ที่ผ่านกระบวนการลูกเสือ ไว้ดังนี้

- S ความหมายของคำว่า Sincerity แปลว่าความจริงใจ
 C ความหมายของคำว่า Courtesy แปลว่าความสุภาพอ่อนโยน
 O ความหมายของคำว่า Obedience แปลว่าความเชื่อฟัง
 U ความหมายของคำว่า Unity แปลว่าความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียว
 T ความหมายของคำว่า Thrifty แปลว่าความมัธยัสถ์

องค์การลูกเสือโลก สามารถดำรงอยู่ได้ด้วยควมมีเอกภาพ (UNITY) และเป็นแกนกลางให้องค์การสมาชิกฯ ทั่วโลก ได้พัฒนากิจการลูกเสือของตนให้มีความก้าวหน้า เพื่อส่งเสริมให้เยาวชนของชาติเป็นพลเมืองดี ที่มีความรับผิดชอบต่อตนเองและประเทศชาติได้ ก็ต้องอาศัย

สาระสำคัญของการลูกเสือ ซึ่งประกอบด้วย 1. วัตถุประสงค์ (Purpose), 2. หลักการ (Principles) และ 3. วิธีการ (Method) ดังรายละเอียดต่อไปนี้ศึกษาภาพทางร่างกาย สติปัญญา สังคม และจิตใจให้สมบูรณ์อย่างเต็มที่เป็นรายบุคคลเพื่อให้เป็นพลเมืองดี และมีความรับผิดชอบและเป็นสมาชิกที่ดีของท้องถิ่นของชาติ และของชุมชนระหว่างประเทศ ตามที่ธรรมนูญลูกเสือโลกได้บัญญัติไว้ดังนี้

"The purpose of the Scout Movement is to contribute to the development of young people in achieving their full physical, intellectual, social and spiritual potentials as individuals, as responsible citizens and as members of their local, national and international communities"

หลักการ (Principles) ขบวนการลูกเสือ (The Scout Movement) ยึดมั่นในหลักการดังต่อไปนี้

1. มีศาสนาเป็นหลักยึดทางจิตใจ จงรักภักดีต่อศาสนาที่ตนเคารพนับถือ และพึงปฏิบัติศาสนกิจด้วยความจริงใจ

2. จงรักภักดีต่อพระมหากษัตริย์และประเทศชาติของตน พร้อมด้วยการส่งเสริมและสนับสนุน ความสันติสุขและสันติภาพ ความเข้าใจที่ดีซึ่งกันและกัน ความร่วมมือซึ่งกันและกันนับตั้งแต่ระดับท้องถิ่น ระดับชาติ จนถึงระดับนานาชาติ

3. เข้าร่วมในการพัฒนาสังคม ยอมรับและให้ความเคารพในเกียรติและศักดิ์ศรีของผู้อื่น และเพื่อนมนุษย์ทุกคน รวมทั้งการยอมรับและให้ความเคารพในความถูกต้อง และความเป็นธรรมต่อธรรมชาติและสรรพสิ่งทั้งหลายในโลก

4. มีความรับผิดชอบต่อการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง

5. ลูกเสือทุกคนต้องยึดมั่นในคำปฏิญาณของลูกเสือ และกฎของลูกเสือ ซึ่งบัญญัติไว้ในภาษาของแต่ละประเทศ ตามความเหมาะสมกับวัฒนธรรมของตน โดยยึดถือใจความสำคัญที่ ลอร์ด เบเดน โพเอลส์ ผู้ให้กำเนิดลูกเสือโลกได้กำหนดไว้ กฎและคำปฏิญาณของลูกเสือนั้นต้องได้รับอนุมัติจากองค์การลูกเสือโลกเสียก่อน จึงจะถือว่าเป็นกฎและคำปฏิญาณฯ ที่ถูกต้อง

วิธีการ (Method) คือระบบการศึกษาด้วยตนเองให้เกิดความก้าวหน้าตามลำดับขั้น โดยอาศัย

1. คำปฏิญาณและกฎของลูกเสือ

2. การเรียนรู้ด้วยการกระทำ

3. ระบบหมู่หรือกลุ่มย่อย โดยมีผู้ใหญ่เป็นผู้แนะนำ สั่งสอน ฝึกอบรมให้มีความรับผิดชอบทีละน้อย แล้วเพิ่มความรับผิดชอบให้มากขึ้นตามลำดับอายุ ฝึกให้รู้จักปกครองตนเองจนเป็นลักษณะนิสัยประจำตัว เพิ่มให้มีความสามารถ พึ่งตนเองได้ เป็นผู้นำ และผู้ให้ความร่วมมือที่ดี

4. การทดสอบความก้าวหน้าตามลำดับขั้น ปรับระดับการฝึกอบรมลูกเสือให้สูงขึ้นตามระดับอายุ

5. ระบบเครื่องหมายพิเศษ (Proficiency Badge System หรือ Merit Badge System)
6. การจัดหลักสูตรของการฝึกอบรมเด็กและวิชาที่เรียน ตามความสนใจของผู้เรียนเป็นหลัก เพื่อพัฒนาให้ผู้เรียนเกิดความก้าวหน้าเป็นรายบุคคล
7. การใช้เพลง การเล่น การเล่านิทาน ฯลฯ ประกอบในการฝึกอบรมลูกเสือ
8. พิธีการต่าง ๆ ในการฝึกอบรมลูกเสือ รวมถึงเครื่องแบบลูกเสือ ตามแบบฉบับที่องค์การลูกเสือแห่งชาติกำหนดไว้
9. ประเด็นสำคัญสุดของการฝึกอบรม คือ เน้นการฝึกทักษะที่เป็นประโยชน์ในการดำเนินชีวิต เพื่อการให้บริการต่อชุมชน และฝึกให้เยาวชนนิยมใช้ชีวิตกลางแจ้ง ให้สัมผัสกับธรรมชาติ โดยใช้กิจกรรมกลางแจ้งเป็นส่วนใหญ่³

การลูกเสือโลก

ลอร์ด เบเดน-พาวเวลล์ (Lord Baden- Powell) ผู้ให้กำเนิดลูกเสือโลก มีชื่อเต็มว่า โรเบิร์ต สตีเฟนสัน สมิธ เบเดน-พาวเวลล์ (Robert Stephenson Smith Baden-Powell) ซึ่งวงการลูกเสือเรียกชื่อย่อว่า บี.พี. (B.P.) เกิดที่กรุงลอนดอน ประเทศอังกฤษ เมื่อวันที่ 22 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2400 บิดาชื่อ เอช.ยี. เบเดน-พาวเวลล์ (H.G. Baden -Powell) เป็นนักบวช เป็นศาสตราจารย์แห่งมหาวิทยาลัยออกฟอร์ด (Oxford) และเป็นนักวิทยาศาสตร์ มารดาชื่อ เฮนริเอตต้า เกรซ สมิธ (Henrietta Grace Smith) เป็นบุตรธิดาของนายพลเรือเอกดับบลิว.ที. สมิธ แห่งราชนาวิกอังกฤษ

วัยเด็กบิดาของท่านถึงแก่กรรมเมื่อท่านอายุได้ 3 ขวบมีพี่น้องด้วยกัน 7 คน บี.พี.เรียนหนังสือไม่เก่ง แต่มีความรู้เกี่ยวกับธรรมชาติ และยังเป็นคนที่มั่นใจว่าวิ่งสนุกसानชอบเล่นฟุตบอล ร้องเพลง เล่นดนตรี แสดงละคร ได้รับความนิยมนจากเพื่อนๆ มาก และท่านยังเป็นคนช่างสังเกตอีกด้วยการศึกษา บี.พี. เรียนชั้นประถมศึกษาที่โรงเรียนโรส ฮิลล์ (Rose Hill) ในลอนดอน แล้วไปเรียนต่อที่ทูนบริดจ์ (Tunbridge Well) เรียนชั้นมัธยมศึกษาที่ชาร์เตอร์เฮาส์ (Chater - House) เรียนจบแล้วเข้าโรงเรียนนายร้อยทหารชีวิตทหารบี.พี.ประจำการอยู่กองทหารม้าฮุสซาร์ (Hussar) ที่ 13 ในอินเดียปฏิบัติหน้าที่ดีเด่นจนได้รับยศร้อยเอกเมื่ออายุ 26 ปี ได้รับรางวัลใหญ่ ในการแข่งขันกีฬาเทงหมูโดยหอกสั้น ท่านมักฝึกทหารให้มีความรู้ ในการสะกดรอยและ สอดแนม ซึ่งเป็นพื้นฐานของลูกเสือทั้งสิ้น ต่อมาได้ถูกย้ายไปประจำที่แอฟริกาใต้ ซึ่งมีการสู้รบกับชาวพื้นเมืองหลายเผ่าเช่น เผ่าซูลู(Zulu)เผ่าอาชันทิ(Ashanti)และมาตาเบลา (Matabele) แต่ชาวพื้นเมืองกลัวบี.พี. มาก ท่านได้รับสมญาจากข้าศึกต่างๆ เช่น Kantakye (กันตะไก) แปลว่า ผู้สวมหมวกใหญ่ Impeesa

³ กวี พันธุ์มีเชาว์ และคณะ, คู่มือลูกเสือ-เนตรนารีสำรอง สามัญ สามัญรุ่นใหญ่และวิสามัญ (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2535), 13-14.

(อิมบาซ่า) แปลว่า สุนัขป่าที่ตื่นเสมอ และ Mafeking Defender (มาเฟออิงคิง ดี-เฟนเดอร์) แปลว่า ผู้ป้องกันเมืองอาเฟออิงคิงคิงที่เมืองมาเฟออิงคิง (Mafeking) เป็นการรบ ที่สำคัญของ บี.พี. ระหว่างกองทัพอังกฤษกับกองทหารบัวร์ (Boers) เป็นชาวพื้นเมืองของ ชาว แอฟริกา ได้มีผู้กล่าวว่า “ผู้ใดสามารถยึดมาเฟออิงคิง (Mafeking) ได้ ผู้นั้นถือว่าเป็นผู้ถ่วงเหียนแอฟริกาได้ไว้ได้หมด” บี.พี. ได้รับคำสั่งนำทหารม้าสองกองทัพเดินทางไปรักษาเมือง ซึ่งศัตรู มีกำลังมากกว่าถึง 3 เท่า แต่ความสามารถของ บี.พี. สามารถรักษาเมืองได้นานถึง 217 วัน จนกระทั่งมีกองทัพหนุนมาช่วยท่านจึงได้รับการยกย่องเป็น “วีรบุรุษ”⁴

กำเนิดลูกเสือ จากประสบการณ์การรบที่เมืองมาเฟออิงคิง (Mafeking) ซึ่งท่านได้จัดเด็กๆ มาช่วยเหลือในการรักษาเมืองให้ทำหน้าที่ เช่น ผู้สื่อข่าว สอดแนม อยู่ยามบนหอคอยเป็นต้น เด็กๆ เหล่านี้มีความสามารถ เข้มแข็ง ว่องไว ทำหน้าที่ตามที่รับมอบหมายอย่างได้ผลท่านจึงคิดตั้งกระบวนการลูกเสือขึ้น ในปี พ.ศ. 2450 ท่านได้รวบรวมเด็ก 20 คน ให้ไปอยู่บนเกาะบราวน์ซี (Brownsea Island) ในช่องแคบอังกฤษ นับเป็นการพักรบของลูกเสือครั้งแรกของโลก ต่อมาในปี พ.ศ. 2451 กองลูกเสือได้ตั้งขึ้นอย่างจริงจังเป็นครั้งแรกในอังกฤษ และขยายตัวอย่างรวดเร็วการรบที่เมืองมาเฟออิงคิง (Mafeking) บี.พี.เป็นแม่ทัพรักษาเมือง ได้จัดกองทหารเด็กคือนักเตะที่มีอายุ 9 ปี ขึ้นไปมาฝึกหัดอบรมให้ทำหน้าที่ต่างๆ ปรากฏว่าเด็กเหล่านี้มีความสามารถและ กล้าหาญมาก เช่น กูดเยียร์ (Goodyear) ซึ่งแสดงความกล้าหาญอย่างน่าสรรเสริญจนได้รับเหรียญกล้าหาญด้วยเหตุนี้ บี.พี.จึงเริ่มเขียนแผนการฝึกอบรมให้เซอร์วิลเลียม สมิธ(Sir William Smith)นำไปทดลอง ตั้งสมาคมเด็กขึ้นที่ เมืองกลาสโกว์(Glassgow) ในสก๊อตแลนด์ เมื่อ พ.ศ. 2447 และท่านได้ทดลองที่เกาะบราวน์ซี(Brownsea Island)จากนั้นท่านเขียนหนังสือ“Scouting for Boys”⁵

เมื่อ พ.ศ. 2451 และกองลูกเสือกองแรกเกิดขึ้นในอังกฤษ ต่อมา พ.ศ. 2452 พระเจ้าเอ็ดเวิร์ดที่ 1 ทรงอุปถัมภ์ ประเทศสหรัฐอเมริกา เห็นความสำคัญและประโยชน์ ได้นำไปตั้งกองลูกเสือเป็นประเทศที่ 2 และประเทศไทยเป็นประเทศที่ 3ชีวิตให้บริการแก่ลูกเสือโลก บี. พี. มองการณ์ไกลว่า ลูกเสือจะเป็นงานสำคัญที่จะทำประโยชน์ให้แก่บ้านเมืองมาก เพราะจะฝึกทักษะและอบรมเด็กๆ ให้เป็นพลเมืองดีของชาติท่านจึงลาออกจากราชการทหารใน พ.ศ. 2455 ท่านเดินทางรอบโลกเพื่อพบกับลูกเสือประเทศต่างๆ เป็นการเสริมสร้างความเป็นพี่น้องทั่วโลก พ.ศ. 2463 มีการ

⁴ กระทรวงศึกษาธิการ, กรมพลศึกษา, คู่มือการจัดกิจกรรมลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์สยามรัฐ, 2529), 76.

⁵ อภัย จันทวิมล, การลูกเสือสำหรับเด็กชาย (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2529), 418.

ชุมนุมลูกเสือโลกครั้งแรกที่กรุงลอนดอน และ บี. พี. ได้รับยกย่องให้อยู่ในตำแหน่งประมุขคณะลูกเสือโลก (Chief Scout of the World) เมื่อการลูกเสือนี้อายุครบ 21 ปี มีสมาชิกอยู่ทั่วโลกกว่า 2 ล้านคนพระเจ้ายอร์จที่ 5 ได้พระราชทานบรรดาศักดิ์ให้ท่านเป็นบารอน (Baron) มีชื่อว่า ลอร์ดเบเดน-โพเอลล์ แห่งกิลเวลล์ (Lord Baden-Powell of Gilwell) วาระสุดท้าย บี.พี. อายุครบ 80 ปี ท่านกลับไปอยู่แอฟริกา เพื่อพักผ่อนในช่วงสุดท้ายของชีวิตที่เคนยา (Kenya) และถึงแก่กรรมที่นั่น เมื่อวันที่ 8 มกราคม พ.ศ. 2484 ซึ่งเหลืออีกเดือนเศษอายุของท่านจะครบ 84 ปีพอดี⁶

การลูกเสือไทย

พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงเป็นพระผู้ให้กำเนิดลูกเสือไทย ด้วยทรงเห็นว่าสถานการณ์บ้านเมืองของไทยในขณะนั้นอยู่ในภาวะที่ไม่ปลอดภัยนักและกิจการลูกเสือจะสามารถนำมาใช้ประโยชน์ในการนี้ รวมทั้งสามารถพัฒนาคนในชาติให้เป็นพลเมืองดีได้ด้วยจึงทรงตั้งกองลูกเสือไทยขึ้นเมื่อวันที่ 1 กรกฎาคม พ.ศ. 2454 ก่อตั้งขึ้นที่โรงเรียนมหาดเล็กหลวงคือกองลูกเสือกรุงเทพที่ 1 (ลูกเสือหลวง) ต่อมาจัดขึ้นตามโรงเรียนต่างๆ นับว่าเป็นอันดับที่ 3 ของโลก ต่อจากสหรัฐอเมริกา พระราชประวัติ พระองค์ทรงเป็นพระราชโอรสของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวกับสมเด็จพระศรีพัชรินทราบรมราชินีนาถ (สมเด็จพระนางเจ้าเสาวภาผ่องศรี) ทรงพระราชสมภพ เมื่อวันเสาร์ที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2423 ได้รับพระราชทานพระนามว่า “เจ้าฟ้าวิชราวุธ” เมื่อทรงพระเยาว์ได้ศึกษาวิชาภาษาไทยจนแตกฉาน พอพระชนมายุได้ 13 พรรษา ได้เสด็จไปทรงศึกษาวิชาการต่างๆ ณ ประเทศอังกฤษ ที่โรงเรียนนายร้อยทหารบกแซนด์เฮิสต์ และเสด็จเข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยออกฟอร์ด ในสาขาวิชาประวัติศาสตร์รัฐศาสตร์ เศรษฐศาสตร์และกฎหมาย ทรงศึกษาในประเทศอังกฤษรวม 9 ปี แล้วเสด็จนิวัติพระนครเมื่อ พ.ศ. 2445 และพระองค์เสวยราชสมบัติเมื่อวันที่ 23 ตุลาคม พ.ศ. 2453 ขณะนั้นมีพระชนมายุได้ 30 พรรษา⁷

พระราชกรณียกิจที่สำคัญๆ ของพระองค์มีเป็นอเนกประการ เช่น การปลูกใจพลเมืองให้รักชาติ โดยตั้งกองเสือป่า ทรงพระราชนิพนธ์ความเรียง และบทประพันธ์ต่าง ๆ มากมายนอกจากนี้ยังทรงทำนุบำรุงบ้านเมืองในด้านการปกครอง การทหาร การศึกษาการสาธารณสุข การคมนาคม

⁶ กระทรวงศึกษาธิการ, กรมพลศึกษา, คู่มือการจัดกิจกรรมลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์สยามรัฐ, 2529), 77-78.

⁷ กระทรวงศึกษาธิการ, กรมพลศึกษา, คู่มือการจัดกิจกรรมลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์สยามรัฐ, 2529), 77.

การศาล ด้วยพระปรีชาสามารถของพระองค์ ประชาชนจึงถวายพระสมญานามแด่พระองค์ว่า “สมเด็จพระมหาธีรราชเจ้า” ซึ่งในที่นี้จะกล่าวถึงรายละเอียดเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับการลูกเสือไทย พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงตั้งกองเสือป่า เมื่อวันที่ 1 พฤษภาคม พ.ศ. 2454 และ กองลูกเสือเมื่อวันที่ 1 กรกฎาคม พ.ศ. 2454 พระราชทานคำขวัญไว้ว่า “เสียชีพ อย่าเสียสัตย์” กองลูกเสือกรุงเทพที่ 1 ได้เข้าพิธีประจำกองลูกเสือแรก เมื่อวันที่ 2 กันยายน พ.ศ. 2454 ในพิธีได้มีการฝึกซ้อมถวายให้ทอดพระเนตร พระองค์ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานนามกองลูกเสือนี้ว่า “กองลูกเสือหลวง” จากนั้นเมื่อพระองค์เสด็จจังหวัดใดก็โปรดเกล้าฯ ให้ลูกเสือจังหวัดนั้นเข้าพิธีประจำกอง และพระราชทานธงประจำกองด้วยกิจการลูกเสือไทย เป็นที่ยอมรับของนานาชาติว่า “พระเจ้าแผ่นดินสยามทรงใฝ่พระทัยในกิจการลูกเสือเป็นอย่างยิ่ง” ทำให้กองลูกเสือที่ 8 ของประเทศอังกฤษ มีหนังสือมาขอพระราชทานนามกองลูกเสือนี้ว่า “กองลูกเสือ ในพระบาทสมเด็จพระเจ้าแผ่นดินสยาม” (The King of Siam own Boy Scout Group) มีเครื่องหมายช้างเผือกเป็นสัญลักษณ์

พระองค์สวรรคต เมื่อวันที่ 25 พฤศจิกายน พ.ศ. 2468 พระชนมายุ 46 พรรษาเนื่องด้วยพระราชกรณียกิจของพระองค์ทำคุณประโยชน์แก่บ้านเมืองอย่างใหญ่หลวง รัฐบาลกับประชาชนจึงร่วมใจกันสร้างพระบรมรูปของพระองค์ประดิษฐานไว้หน้าสวนลุมพินี กรุงเทพฯ และ คณะลูกเสือแห่งชาติร่วมกับคณะลูกเสือทั่วราชอาณาจักร ได้สร้างพระบรมรูปของพระองค์ประดิษฐานไว้ ณ หน้าค่ายลูกเสือวชิราวุธ อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี เป็นพระราชานุสรณ์อีกแห่งหนึ่งด้วย กิจการลูกเสือในยุคต่อมา พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้ทรงฟื้นฟูกิจการลูกเสือสืบต่อมา มีการชุมนุมลูกเสือแห่งชาติขึ้นเป็นครั้งแรกเมื่อ พ.ศ. 2470 ที่บริเวณพระราชอุทยานสราญรมย์และชุมนุมลูกเสือแห่งชาติครั้งที่ 2 พ.ศ. 2473 ณ ที่เดิมทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้เปิดการฝึกอบรมผู้กำกับลูกเสือที่โรงเรียนผู้กำกับที่เคยเปิดในสมัยรัชกาลที่ 6 ที่พระที่นั่งรามราชนิเวศน์ จังหวัดเพชรบุรี โดยอบรมระหว่างปิดภาคฤดูร้อนปีละครั้ง โดยคัดผู้บังคับบัญชาลูกเสือจังหวัดละคน จนถึง พ.ศ. 2475 เป็นรุ่นสุดท้ายหลังจากการเปลี่ยนแปลงการปกครอง กิจการลูกเสือปรับปรุงใหม่เป็นลักษณะบำเพ็ญประโยชน์กิจการลูกเสือขยายตัวกว้างขวางขึ้น ตั้งกองลูกเสือเหล่าเสนาและลูกเสือเหล่าสมุทรควบคู่ไปกับยุวชนทหารในระหว่างสงครามโลกครั้งที่ 2 การลูกเสือได้ซบเซาลง⁸

หลังจากสงครามโลกครั้งที่ 2 สิ้นสุด การลูกเสือเริ่มฟื้นฟูอีกครั้งหนึ่ง คือ พ.ศ. 2496 มีการสร้างค่ายลูกเสือวชิราวุธ ที่ตำบลบางพระ อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี และอบรมวิชาผู้กำกับลูกเสือ

⁸ กระทรวงศึกษาธิการ, กรมพลศึกษา, คู่มือการจัดกิจกรรมลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์สยามรัฐ, 2529), 78-79.

สำรองเป็นครั้งแรกใน พ.ศ. 2501 จัดตั้งกองลูกเสือสำรองกองแรกของประเทศไทยในวันที่ 5 สิงหาคม พ.ศ. 2501 จากนั้น การลูกเสือขยายตัวมากขึ้นตามลำดับ มีการอบรมผู้กำกับลูกเสือวิสามัญ และจัดตั้งกองลูกเสือวิสามัญขึ้น เมื่อวันที่ 18 มีนาคม พ.ศ. 2506 ในที่สุดการลูกเสือได้เข้าสู่ยุคประชาชนคือมีการเปิดการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้านครั้งแรก พ.ศ.2514 เป็นต้นมาจนปัจจุบัน⁹

การบริหารการจัดกิจกรรมลูกเสือ – เนตรนารี

การลูกเสือเป็นขบวนการอาสาสมัคร ที่ให้การศึกษาแก่เยาวชนโดยถ้วนหน้าไม่มีการแบ่งแยกและกีดกันในเรื่องเชื้อชาติ ผิวพรรณ วรรณะ ตลอดจนลัทธิทางศาสนาใดๆ ทั้งสิ้น ไม่อยู่ภายใต้อิทธิพลของการเมืองและยึดมั่นปฏิบัติตามอุดมการณ์ของผู้ให้กำเนิดลูกเสือโลก คือ ลอร์ด เบอน โปเวลล์ (Lord Baden-Powell) อย่างแน่วแน่นและมั่นคง วงการศึกษาทั่วโลกถือว่าการลูกเสือเป็นขบวนการที่ให้การศึกษาแก่เด็กและเยาวชนในรูปแบบนอกระบบ (non-formal education movement) องค์การลูกเสือโลกปัจจุบันมีประเทศสมาชิกจำนวน 154 ประเทศ (พ.ศ. 2545) กิจกรรมลูกเสือทั่วโลกสามารถดำรงอยู่ได้ด้วยความมีเอกภาพ (Unity) ซึ่งเป็นแกนกลางให้ประเทศสมาชิกทั่วโลกได้พัฒนากิจการลูกเสือของตนให้มีความก้าวหน้าไปในแนวทางเดียวกัน ดังนั้น การส่งเสริมให้เยาวชนของชาติเป็นพลเมืองที่ดีที่มีความรับผิดชอบต่อตนเองและประเทศชาติต้องอาศัยสาระสำคัญของการลูกเสือ

1. สาระสำคัญของลูกเสือ

สาระสำคัญของลูกเสือประกอบด้วย หลักการ วัตถุประสงค์ และวิธีการ โดยมีรายละเอียดดังนี้

1.1 หลักการ (principle) ได้แก่

1.1.1 มีศาสนาเป็นหลักยึดทางใจ จงรักภักดีต่อศาสนาที่ตนเคารพนับถือและพึงปฏิบัติศาสนกิจด้วยความจริงใจ

1.1.2 จงรักภักดีต่อพระมหากษัตริย์และประเทศชาติของตน พร้อมด้วยการส่งเสริมและสนับสนุนสันติสุขและสันติภาพ ความเข้าใจซึ่งกันและกัน ความร่วมมือซึ่งกันและกันนับแต่ระดับท้องถิ่น ระดับชาติ และระดับนานาชาติ

⁹ กระทรวงศึกษาธิการ, กรมพลศึกษา, คู่มือการจัดกิจกรรมลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์สยามรัฐ, 2529) , 80.

1.1.3 เข้าร่วมในการพัฒนาสังคม ยอมรับและให้ความเคารพในเกียรติและศักดิ์ศรีของผู้อื่นและเพื่อนมนุษย์ทุกคน รวมทั้งการยอมรับและให้ความเคารพในความถูกต้องและความเป็นธรรมต่อธรรมชาติและสรรพสิ่งทั้งหลายในโลก

1.1.4 มีความรับผิดชอบต่อการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง

1.1.5 ลูกเสือทุกคนต้องยึดมั่นในคำปฏิญาณ และกฎของลูกเสือซึ่งบัญญัติไว้ในภาษาของแต่ละประเทศ ตามความเหมาะสมกับวัฒนธรรมของตน โดยยึดถือความสำคัญที่ เบเดน โพเอลล์ ผู้ให้กำเนิดลูกเสือโลกได้กำหนดไว้ คำปฏิญาณและกฎของลูกเสือนั้น ต้องได้รับการอนุมัติจากองค์การลูกเสือโลกก่อน จึงจะถือว่าเป็นคำปฏิญาณและกฎที่ถูกต้อง

2.1 วัตถุประสงค์ (purpose)

วัตถุประสงค์ของการลูกเสือ คือการช่วยให้เยาวชน ได้รับการพัฒนาศักยภาพทางร่างกาย สติปัญญา จิตใจและสังคมให้สมบูรณ์อย่างเต็มที่ เพื่อให้เป็นพลเมืองดี ที่มีความรับผิดชอบและเป็นสมาชิกที่ดีของท้องถิ่น ของชาติและของชุมชนระหว่างประเทศ ตามที่ธรรมนูญลูกเสือโลกได้บัญญัติไว้

3.1 วิธีการ (method)

วิธีการของลูกเสือคือระบบการศึกษาด้วยตนเองให้เกิดความก้าวหน้าตามลำดับขั้นโดยอาศัย

3.1.1 คำปฏิญาณและกฎของลูกเสือ

3.1.2 การเรียนรู้ด้วยการกระทำ

3.1.3 ระบบหมู่หรือกลุ่มย่อย โดยมีผู้ใหญ่เป็นผู้แนะนำ สั่งสอนฝึกอบรมให้มีความรับผิดชอบทีละน้อย แล้วเพิ่มความรับผิดชอบให้มากขึ้นตามลำดับอายุ ฝึกให้รู้จักปกครองตนเอง จนเป็นลักษณะนิสัยประจำตัว เพื่อให้มีความสามารถพึ่งตนเองได้ เป็นผู้นำและเป็นผู้ให้ความร่วมมือที่ดี

3.1.4 การทดสอบความก้าวหน้าตามลำดับขั้นปรับระดับของการฝึกอบรมลูกเสือให้สูงขึ้นตามลำดับอายุ

3.1.5 ระบบเครื่องหมายวิชาพิเศษ (Proficiency Badge System)

3.1.6 การจัดทำหลักสูตรของการฝึกอบรมเด็ก และวิชาที่เรียนให้จัดตามความสนใจของผู้เรียนเป็นหลัก เพื่อพัฒนาให้ผู้เรียนเกิดความก้าวหน้าเป็นรายบุคคล

3.1.7 การใช้เพลง การเล่น การเล่านิทาน ฯลฯ ประกอบในการฝึกอบรมลูกเสือ

3.1.8 พิธีการต่างๆ ในการฝึกอบรมลูกเสือ รวมทั้งรูปแบบลูกเสือตามแบบฉบับที่คณะลูกเสือแห่งชาติกำหนด

3.1.9 เน้นเรื่องการใช้ชีวิตกลางแจ้ง ธรรมชาติศึกษา และการชุมนุมรอบกองไฟ ซึ่งถือเป็นหัวใจของกิจกรรมลูกเสือทุกประเภท

3.1.10 ประเด็นสำคัญสุดของการฝึกอบรมลูกเสือ คือ เน้นการฝึกทักษะที่เป็นประโยชน์ในการดำเนินชีวิต เพื่อให้การบริหารต่อชุมชน และฝึกให้เยาวชนนิยมใช้ชีวิตกลางแจ้งให้สัมพันธ์กับธรรมชาติ โดยใช้กิจกรรม กลางแจ้งเป็นส่วนใหญ่เนื่องจากคณะลูกเสือแห่งชาติ (The National Scout Organization of Thailand :NSOT) ได้จดทะเบียนเป็นสมาชิกขององค์การลูกเสือโลก เมื่อ พ.ศ.2545 ดังนั้นในฐานะสมาชิกขององค์การลูกเสือโลกจะต้องปฏิบัติตามหลักการ และวิธีการของลูกเสือตามที่องค์การลูกเสือโลกได้กำหนดอย่างเคร่งครัด

ประเภทของลูกเสือ

ลูกเสือ (Scout) ได้แก่ เยาวชนชายและหญิง อายุระหว่าง 8 – 23 ปี ที่ได้รับการฝึกอบรมตามหลักสูตรวิชาลูกเสือ โดยยึดมั่นในหลักการ (principle) วิธีการ (method) และวัตถุประสงค์ (purpose) และวิธีการของการลูกเสือ (scouting) โดยอุดมการณ์ของลูกเสือ อยู่ที่การปฏิบัติตามคำปฏิญาณ และกฎของลูกเสือเพื่อความสะดวกในการฝึกอบรมและการจัด 3585 กิจกรรมของลูกเสือให้บรรลุตามหลักการและวิธีการและวัตถุประสงค์ของการลูกเสือ คณะลูกเสือแห่งชาติจึงแบ่งประเภทของลูกเสือออกเป็น 4 ประเภท โดยยึดระดับอายุของเด็กเป็นเกณฑ์ และคำนึงถึงพัฒนาการทางร่างกายจิตใจของเด็กเป็นพื้นฐานในการจัดหลักสูตรและกิจกรรม ในการฝึกอบรมเพื่อให้เหมาะสมกับวัยของเด็กโดยธรรมชาติ คือ

2.1 ลูกเสือสำรอง (Cub Scout) มีอายุตั้งแต่ 8 – 11 ปี การฝึกอบรมและกิจกรรมลูกเสือสำรองจะจัดให้เหมาะสมกับวัยของเด็ก โดยคำนึงถึงพัฒนาการทางร่างกาย และ จิตใจเป็นพื้นฐานไม่ว่าเด็กนั้นกำลังเรียนอยู่ชั้นใด ระดับใดก็ตาม จะเป็นนักเรียนอยู่ในโรงเรียน หรือ ไม่เป็นนักเรียนก็ตาม

2.2 ลูกเสือสามัญ (Boy Scout) มีอายุตั้งแต่ 8 – 15 ปี ลูกเสือสามัญได้รับการฝึกอบรมให้มีความรับผิดชอบมากยิ่งขึ้น เริ่มใช้ชีวิตกลางแจ้งและการผจญภัย เน้นระบบหมู่และการเป็นผู้นำ รวมทั้งการบำเพ็ญประโยชน์โดยทั่วไป

2.3 ลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ (Senior Scout) มีอายุตั้งแต่ 15 – 18 ปี) ลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่นี้มีความรับผิดชอบสูงการฝึกอบรมและกิจกรรมเน้นเรื่องระบบหมู่และการเป็นผู้นำในระบอบประชาธิปไตยที่มีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข ฝึกการใช้ชีวิตกลางแจ้ง การผจญภัย และทักษะวิชาลูกเสือ ฝึกอบรมความรู้พื้นฐานทางวิชาชีพตามถนัด รวมทั้งการบำเพ็ญประโยชน์ต่อผู้อื่นมากขึ้น

2.4 ลูกเสือวิสามัญ (Rover Scout) มีอายุตั้งแต่ 17 – 23 ปี ลูกเสือวิสามัญ เป็นวัยของ คนหนุ่มสาว ดังนั้น การฝึกอบรมลูกเสือวิสามัญจึงมุ่งที่จะเตรียมให้คนหนุ่มสาวเหล่านี้ พร้อมทั้ง จะใช้ชีวิตผู้ใหญ่อย่างถูกต้องและสมบูรณ์แบบ ให้เป็นพลเมืองดี มีความรับผิดชอบต่อไป การฝึกอบรมจะเน้นการเป็นผู้นำในระบอบประชาธิปไตยที่มีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข การวางแผน โครงการ และการปฏิบัติงานตามโครงการ ฝึกให้นิยมชีวิตกลางแจ้ง การให้บริการแก่ผู้อื่นและ สังคมเป็นชีวิตจิตใจตามพระราชบัญญัติลูกเสือ (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2528 มาตรา 35 ระบุว่าลูกเสือที่เป็น หญิง อาจใช้ชื่อเรียกว่า เนตรนารี หรือชื่ออื่น ซึ่งได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการบริหารลูก เสือแห่งชาติ และบรรดาคำว่าลูกเสือในพระราชบัญญัตินี้ ให้หมายความถึงลูกเสือที่เป็นหญิงด้วย

การบริหารกิจกรรมลูกเสือในสถานศึกษา

การจัดกิจกรรมลูกเสือ จะต้องดำเนินการขออนุญาตจากคณะกรรมการลูกเสือแห่งชาติ ว่าด้วยการปกครอง หลักสูตรและวิชาพิเศษ พ.ศ.2509 ดังนี้

3.1 หน่วยลูกเสือ การจัดหน่วยลูกเสือ โดยปกติจัดเป็นลำดับดังนี้

3.1.1 กลุ่มลูกเสือ

3.1.2 กองลูกเสือ

3.1.3 หมู่ลูกเสือ

3.2 การเรียกชื่อกลุ่มลูกเสือและกองลูกเสือ

การเรียกชื่อกลุ่มลูกเสือเรียกชื่อตามชื่อ โรงเรียนสถานที่ที่ตั้งกลุ่มลูกเสือ เช่น ตั้งที่โรงเรียน สวนกุหลาบวิทยาลัย เรียกว่า “กลุ่มลูกเสือโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย “ ถ้ามีหลายกลุ่มก็ให้เลือก กลุ่มที่ 1, 2, 3 ฯลฯ ของโรงเรียนนั้น ๆ ตามลำดับการเรียกชื่อกองลูกเสือ ถ้ามีจำนวนลูกเสือน้อย จะ ต้องได้เพียงกองลูกเสือ ให้เรียกตามประเภทและหมายเลขประจำกอง เรียงตั้งแต่หมายเลข 1,2,3 ฯลฯ ตามลำดับ เช่น “กองลูกเสือสำรองที่ 1 โรงเรียนอนุบาลปฐมวัย เป็นต้น

3.3 การเรียกชื่อหมู่ลูกเสือ

3.3.1 หมู่ลูกเสือสำรอง เรียกตามสีของหมู่

3.3.2 หมู่ลูกเสือสามัญ เรียกตามชื่อสัตว์ตามที่กล่าวไว้ในหนังสือ การลูกเสือ สำหรับเด็กชาย

3.3.3 หมู่ลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ เรียกตามที่บัญญัติไว้ในหนังสือกฎกระทรวงว่าด้วย เครื่องแบบลูกเสือ

3.4 กลุ่มลูกเสือ

กลุ่มลูกเสือ ประกอบด้วยกองลูกเสือ 4 ประเภท คือกองลูกเสือสำรอง กองลูกเสือสามัญ กองลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ และกองลูกเสือวิสามัญ รวมกันประเภทละ 1 กอง เป็นอย่างน้อยหรือประกอบด้วยลูกเสือประเภทเดียวตั้งแต่ 4 กองขึ้นไป หรือถ้ามีลูกเสือ 2 – 3 ประเภทต้องมีประเภทละ 2 กองขึ้นไป ทั้งนี้ กลุ่มลูกเสือที่ประกอบด้วยกองลูกเสือ 4 ประเภท เรียกว่า“กลุ่มลูกเสือที่สมบูรณ์”การจัดตั้งกลุ่มหรือกองลูกเสือ ต้องได้รับอนุญาตจากเลขาธิการคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ หรือผู้อำนวยการลูกเสือจังหวัดแล้วแต่กรณี ซึ่งในระยะแรกหากจัดตั้งกลุ่มลูกเสือไม่ได้ให้จัดตั้งเป็นกองลูกเสือ

3.5 รหัสของลูกเสือ

รหัสของลูกเสือเป็นเครื่องหมายเฉพาะในวงการลูกเสือ ซึ่งลูกเสือรับรู้และเข้าใจความหมายซึ่งกันและกัน วัตถุประสงค์ของการแสดงรหัสลูกเสือ ก็เพื่อจะให้ลูกเสือรู้และเข้าใจว่า “เราเป็นพวกเดียวกัน”

วิธีแสดง ยกข้อศอกงอขึ้นชิดลำตัว หันฝ่ามือข้างหน้าสูงเสมอไหล่ ให้นิ้วหัวแม่มือกับนิ้วก้อยรวบจนติดกัน นิ้วหัวแม่มือทับนิ้วก้อย อีกสามนิ้วที่เหลือเหยียด ขึ้นไปตรงๆและติดกัน

นิ้วทั้งสามมีความหมายถึงคำปฏิญาณของลูกเสือ 3 ข้อ คือ

ข้อ 1 ข้าจะจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์

ข้อ 2 ข้าจะช่วยเหลือผู้อื่นทุกเมื่อ

ข้อ 3 ข้าจะปฏิบัติตามกฎของลูกเสือ

โอกาสแสดงรหัส

3.5.1 เมื่อลูกเสือกล่าวคำปฏิญาณในพิธีปฏิญาณตน

3.5.2 เมื่อพบกับลูกเสือในประเทศหรือต่างประเทศเป็นที่รับรู้ว่าเป็นพวกเดียวกัน

3.6 การสัมผัส การสัมผัสด้วยมือซ้ายและปฏิบัติต่อกันเช่นนี้ในหมู่ลูกเสือทั่วไป

วิธีแสดง

ยื่นมือซ้ายออกไป แล้วสัมผัสกับมือซ้ายของอีกฝ่ายหนึ่ง สัมผัสกันเหมือนกับการสัมผัสมือขวาตามธรรมดา

3.7 คติพจน์ คติพจน์ และ คำปฏิญาณ

คติพจน์

สำรอง “ทำดีที่สุด”(DO OUR BEST)

สามัญ “จงเตรียมพร้อม” (BE PREPARED)

สามัญรุ่นใหญ่ “มองไกล”(LOOK WIDE)

วิสามัญ “บริการ”(SERVICE)

คำปฏิญาณ

ลูกเสือสำรอง ข่าสัญญาว่า

ข้อ 1 ข่าจะจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์

ข้อ 2 ข่าจะยึดมั่นในกฎของลูกเสือสำรองและบำเพ็ญประโยชน์ต่อผู้อื่นทุกวัน

ลูกเสือสามัญ ลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ ลูกเสือวิสามัญสามัญ ข่าสัญญาว่า

ข้อ 1 ข่าจะจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์

ข้อ 2 ข่าจะช่วยเหลือผู้อื่นทุกเมื่อ

ข้อ 3 ข่าจะปฏิบัติตามกฎของลูกเสือ

ข้อ 4 ลูกเสือเป็นมิตรของคนทุกคนและเป็นพี่น้องกับลูกเสืออื่นทั่วโลก

ข้อ 5 ลูกเสือเป็นผู้สุภาพเรียบร้อย

ข้อ 6 ลูกเสือมีความเมตตากรุณาต่อสัตว์

ข้อ 7 ลูกเสือเชื่อฟังคำสั่งของบิดา มารดา และผู้บังคับบัญชาด้วยความเคารพ

ข้อ 8 ลูกเสือมีใจร่าเริงและไม่ย่อท้อต่อความยากลำบาก

ข้อ 9 ลูกเสือเป็นผู้มัธยัสถ์

ข้อ 10 ลูกเสือประพฤติชอบด้วย กาย วาจา ใจ

3.8 การเคารพของลูกเสือมีรายละเอียดดังนี้

ลูกเสือสำรอง ประถมศึกษาปีที่ 1-3 มีวิธีแสดงความเคารพ 2 วิธี

1. แสดงความเคารพเป็นบุคคล ลูกเสือจะสวมหมวกหรือมิได้สวมหมวก ทำวันทยหัตถ์

2 นิ้ว คือยกมือขวาขึ้น แยกนิ้วชี้กับนิ้วกลางออกเหยียดตรง (รูปตัววี) และให้นิ้วชี้แตะที่กระบังหมวกต่อขอบหมวก ถ้ามิได้สวมหมวก ให้นิ้วชี้แตะที่หางคิ้วขวา

2 แสดงความเคารพเป็นหมู่ คือ การทำแกรนด์ฮาว์

ลูกเสือสามัญ ประถมศึกษาปีที่ 4-6 การเคารพของลูกเสือสามัญ มีรายละเอียดดังนี้วิธี

แสดงความเคารพ 2 วิธี

1. วันทยหัตถ์ ให้ทำวันทยหัตถ์ 3 นิ้ว คือ ยกมือขวาขึ้น ให้นิ้วชี้ นิ้วกลาง นิ้วนางติดกัน แล้วให้นิ้วชี้แตะที่ขอบหมวก หมวกปีก หรือนิ้วชี้แตะที่หางคิ้วมา ถ้าสวมหมวกทรงอ่อน (เบเร่) ถ้าไม่ได้สวมหมวกก็ทำอย่างเดียวกับสวมหมวก ถ้าอยู่ในแถว ผู้บังคับบัญชาจะบอก “ตรง”

2. เคารพท่าพลอง

ลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่มัธยมศึกษาปีที่ 1-3 การเคารพของลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ มีรายละเอียดดังนี้วิธีแสดงความเคารพ 2 วิธี

1. วันทยหัตถ์ให้ทำวันทยหัตถ์ 3 นิ้ว คือ ยกมือขวาขึ้นให้นิ้วชี้ นิ้วกลาง นิ้วนางติดกัน แล้วให้นิ้วชี้แตะที่ขอบหมวก หมวกปีก หรือนิ้วชี้แตะที่หางคิ้วมา ถ้าสวมหมวกทรงอ่อน (เบเร่) ถ้าไม่ได้สวมหมวกก็ทำอย่างเดียวกับสวมหมวกถ้าอยู่ในแถว ผู้บังคับบัญชาจะบอก “ตรง”

2. เคารพท่าไม้ง่าม

ลูกเสือวิสามัญมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 การเคารพของลูกเสือวิสามัญ มีรายละเอียดดังนี้วิธี แสดงความเคารพ 2 วิธี

1. วันทยหัตถ์ ให้ทำวันทยหัตถ์ 3 นิ้ว คือ ยกมือขวาขึ้น ให้นิ้วชี้ นิ้วกลาง นิ้วนางติดกัน แล้วให้นิ้วชี้แตะที่ขอบหมวก หมวกปีก หรือนิ้วชี้แตะที่หางคิ้วมา ถ้าสวมหมวกทรงอ่อน(เบเร่) ถ้าไม่ได้สวมหมวกก็ทำอย่างเดียวกับสวมหมวกถ้าอยู่ในแถว ผู้บังคับบัญชาจะบอก “ตรง”

2. เคารพท่าไม้ง่าม

การจัดกิจกรรมลูกเสือ – เนตรนารี

กิจกรรมลูกเสือ – เนตรนารี เป็นกิจกรรมที่มุ่งปลูกฝังระเบียบวินัย กฎเกณฑ์ เพื่อการอยู่ร่วมกันในภาพชีวิตต่าง ๆ นำไปสู่พื้นฐานการทำประโยชน์ให้แก่สังคมและวิถีชีวิตในระบอบประชาธิปไตย ซึ่งกระบวนการจัดกิจกรรมลูกเสือ – เนตรนารี เป็นไปตามข้อกำหนดของคณะลูกเสือแห่งชาติ รวมทั้งให้สอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 โดยกำหนดหลักสูตรเป็น 4 ระดับ ระดับละ 3 ช่วงชั้น ดังนี้

ประเภทลูกเสือลูกเสือสำรอง ชั้นเรียน ป.1 - ป.3 กิจกรรมเตรียมลูกเสือสำรอง

ดาวดวงที่ 1 วิชาพิเศษ มี 18 วิชา

ดาวดวงที่ 2 วิชาพิเศษ ใช้วิธีบูรณาการเข้ากับกลุ่มสาระการเรียนรู้

ดาวดวงที่ 3 วิชาพิเศษ สาระการเรียนรู้

ประเภทลูกเสือลูกเสือสามัญ ชั้นเรียน ป.4-ป.6 กิจกรรม

ประถมศึกษปีที่ 4 กิจกรรมลูกเสือตรี วิชาพิเศษ 54 วิชา

ประถมศึกษปีที่ 5 กิจกรรมลูกเสือโท วิชาพิเศษ ใช้วิธีบูรณาการเข้ากับกลุ่มสาระ

ประถมศึกษปีที่ 6 กิจกรรมลูกเสือเอก วิชาพิเศษ ใช้วิธีบูรณาการเข้ากับกลุ่มสาระ

ประเภทลูกเสือลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ ชั้นเรียน ม.1-ม.3

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 กิจกรรมลูกเสือโลก วิชาพิเศษ 76 วิชา

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ลูกเสือชั้นพิเศษ วิชาพิเศษเรียนนอกเวลาหรือในเวลาเรียน

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ลูกเสือหลวง วิชาพิเศษเรียนนอกเวลาหรือในเวลาเรียน

ประเภทลูกเสือลูกเสือวิสามัญ(เป็นกิจกรรมบังคับ)ชั้นเรียนม.4-ม.6
 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 กิจกรรมเตรียมลูกเสือวิสามัญ วิชาพิเศษ 11 วิชา
 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 กิจกรรมสำรวจตนเอง/เข้าพิธีประจำกอง วิชาพิเศษใช้เวลา 2 คาบ
 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 กิจกรรมวิชาพิเศษ วิชาพิเศษใช้เวลา 2 คาบ/สัปดาห์¹⁰

หลักสูตรกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี

จุดประสงค์

เพื่อให้ผู้เรียนมีพัฒนาทางกาย สติปัญญา จิตใจ และศีลธรรม ให้เป็นพลเมืองดี มีความรับผิดชอบ ช่วยสร้างสรรค์สังคมให้มีความเจริญก้าวหน้า ความสงบสุข และความมั่นคงของประเทศชาติ จึงต้องปลูกฝังให้มีคุณลักษณะต่อไปนี้

1. มีความรู้ ความเข้าใจ และสามารถปฏิบัติตามคำปฏิญาณ กฎ และคติพจน์ของลูกเสือสำรอง/สามัญ
2. มีทักษะการสังเกต จดจำ การใช้มือ เครื่องมือ การแก้ปัญหา และทักษะในการทำงานร่วมกับผู้อื่น
3. มีความซื่อสัตย์สุจริต มีระเบียบวินัย มีความสามัคคี เห็นอกเห็นใจผู้อื่น มีความเสียสละ บำเพ็ญประโยชน์เพื่อสาธารณประโยชน์
4. มีการพัฒนาตนเองอยู่เสมอ สร้างสรรค์งานฝีมือ สนใจและพัฒนาเรื่องของธรรมชาติ

หลักสูตรลูกเสือสำรอง

เตรียมลูกเสือสำรอง (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1) หัวข้อเนื้อหา

- 1.มีความรู้เกี่ยวกับนิยายเรื่องแมคลี และประวัติการเริ่มกิจกรรมลูกเสือสำรอง
- 2.รู้จักการทำความเคารพเป็นหมู่(แกรนด์ฮาวล์)และระเบียบแถว เบื้องต้น
- 3.รู้จักการทำความเคารพเป็นรายบุคคล การจับมือซ้ายและคติพจน์ของลูกเสือ
- 4.รู้จักคำปฏิญาณและกฎของลูกเสือสำรอง

ดาวดวงที่ 1 (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1)

ดาวดวงที่ 2 (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2)

---

¹⁰ สำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ.ข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติว่าด้วยการปกครองหลักสูตรและวิชาพิเศษ (กรุงเทพฯ : คुरुสภา , 2534), 24.

ดาวดวงที่ 3 (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3) หัวข้อเนื้อหา

1. อนามัย
2. ความสามารถในเชิงทักษะ
3. การสำรวจ
4. การค้นหาธรรมชาติ
5. ความปลอดภัย
6. บริการ
7. ชงและประเทศต่าง ๆ
8. การฝีมือ
9. กิจกรรมกลางแจ้ง
10. การบันเทิง
11. การผูกเงื่อน
12. คำปฏิญาณและกฎของลูกเสือสำรอง

เครื่องหมายวิชาพิเศษ(18วิชา)เรียนในเวลาชั้นละ2วิชาหรือ ใช้วิธีบูรณาการเข้ากับ

กลุ่มสาระการเรียนรู้

หลักสูตรลูกเสือสามัญ

กิจกรรมลูกเสือตรี(ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4) หัวข้อเนื้อหา

1. แสดงว่ามีความรู้เกี่ยวกับขบวนการลูกเสือ
  - 1.1 ประวัติสังเขปของ ลอร์ด เบเดน โพเอลล์
  - 1.2 พระราชประวัติสังเขปของพระบาท สมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว
  - 1.3 วัฒนาการของขบวนการลูกเสือไทยและลูกเสือโลก
  - 1.4 การทำความเคารพ การแสดงรหัส การ จับมือซ้าย และคติพจน์ของลูกเสือ
2. คำปฏิญาณและกฎของลูกเสือสามัญ เข้าใจและยอมรับคำปฏิญาณและกฎของ ลูกเสือ

สามัญ

3. กิจกรรมกลางแจ้ง มีส่วนร่วมในกิจกรรม ของหมู่ หรือกองลูกเสือนอกสถานที่
4. ระเบียบแถว ท่ามือเปล่า ท่ามือไม้พลอง การใช้สัญญาณ มือและนกหวีด การตั้งแถว

และการเรียกแถว

กิจกรรมลูกเสือโท (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5) หัวข้อเนื้อหา

1. การรู้จักดูแลตนเอง
2. การช่วยเหลือผู้อื่น

3. การเดินทางไปยังสถานที่ต่างๆ

4. ทักษะในทางวิชาลูกเสือ

5. งานอดิเรกและเรื่องที่น่าสนใจ

6. คำปฏิญาณและกฎของลูกเสือ

กิจกรรมลูกเสือเอก(ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6) หัวข้อเนื้อหา

1. การพึ่งตนเอง

2. การบริการ

3. การผจญภัย

4. วิชาการของลูกเสือ

5. ระเบียบแถว

เครื่องหมายวิชาพิเศษ(54วิชา)หัวข้อเนื้อหาเรียนนอกเวลา หรือใช้วิธีบูรณาการเข้ากับกลุ่มสาระการเรียนรู้

หลักสูตรกิจกรรมลูกเสือ – เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

1.จุดประสงค์

เพื่อให้ผู้เรียนมีพัฒนาทางกาย สติปัญญา จิตใจ และศีลธรรม ให้เป็นพลเมืองดี มีความรับผิดชอบ ช่วยสร้างสรรค์สังคมให้มีความเจริญก้าวหน้า ความสงบสุข และความมั่นคงของประเทศไทย จึงต้องปลูกฝังให้มีคุณลักษณะดังนี้

1.1 มีความรู้ ความเข้าใจ และสามารถปฏิบัติตามคำปฏิญาณ กฎ และคติพจน์ของลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่

1.2 มีทักษะการสังเกต จดจำ การใช้มือ เครื่องมือ การแก้ปัญหา และทักษะในการทำงานร่วมกับผู้อื่น

1.3 มีความซื่อสัตย์สุจริต มีความกล้าหาญ อดทน เชื้อมั่นในตนเอง มีระเบียบวินัย มีความสามัคคี เห็นอกเห็นใจผู้อื่น มีความเสียสละ บำเพ็ญตนเพื่อสาธารณประโยชน์

1.4 มีการพัฒนาตนเองอยู่เสมอ สร้างสรรค์งานฝีมือ สนใจและพัฒนาเรื่องของธรรมชาติ

2.หลักสูตรลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

กิจกรรมเครื่องหมายลูกเสือโลก(สอบได้ภายใน 6 เดือน) เนื้อหา

1.แสดงว่าเข้าใจเรื่องราวต่อไปนี้สมควร

1.1 กิจกรรมของคณะลูกเสือแห่งชาติ

1.2. กิจการของคณะลูกเสือโลกและความสัมพันธ์ระหว่าง ลูกเสือนานาชาติ

1.3 บทบาทของตนเองในฐานะที่เป็นลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่

- 2.ยอมรับและปฏิบัติตามคำปฏิญาณและกฎของลูกเสือ
- 3.เข้าใจเรื่องระเบียบแถวและปฏิบัติตามหนังสือ คู่มือการฝึก ระเบียบแถวลูกเสือของสำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ
- 4.กางและรื้อเต็นท์ที่พับแรมในเวลากลางคืนกับลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่อีกคนหนึ่ง
- 5.สาริตการบรรจุเครื่องหลังอย่างถูกต้อง สำหรับการเดินทางไกล
ไปพักแรมค้างคืน
6. ก่อและจุดไฟกลางแจ้ง แล้วปรุงอาหารอย่างพอเพียงสำหรับ 2 คน
- 7.สามารถอ่านและใช้แผนที่ เข็มทิศและรู้จักบริเวณที่ตนอยู่โดยพิจารณาจากเข็มทิศ และสิ่งแวดล้อมที่มองด้วยตาเปล่า
- 8.สามารถผูกและรู้จักประโยชน์เงื่อนต่อไปนี้ เงื่อนพิรอด เงื่อนขัดสมาธิ เงื่อนกระหวัดไม้ เงื่อนบ่วงสายธนู เงื่อนตระกรุดเบ็ด เงื่อนประมง เงื่อนผูกซุง เงื่อนผูกรั้ว เงื่อนปมตาไก่ และเงื่อนผูกแน่น (ผูกทแยง ผูกกากบาท ผูกประกบ)
- 9.รู้วิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการปฐมพยาบาลในเรื่องต่อไปนี้ คือ บาดแผลธรรมดา ถูกไฟไหม้ น้ำร้อนลวก เป็นลม ุงักัด แขนงมูกัด แผลงักัดต่อย ผิวหนังถลอก และเท้าแพลง
- 10.รู้เรื่องที่พึงระมัดระวังเพื่อความปลอดภัยทั่วไปไปเกี่ยวกับกิจกรรมของลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ กิจกรรมเครื่องหมายวิชาพิเศษ (76วิชา) เนื้อหาเรียนนอกเวลาหรือเรียนในเวลาในภาคเรียนที่ 2 หรือใช้วิธีบูรณาการเข้ากับกลุ่มสาระการเรียนรู้

3.หลักสูตรลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

กิจกรรมเครื่องหมายลูกเสือชั้นพิเศษ(สอบได้ภายใน 1 ปี และเข้าพิธีประจำกองแล้ว หลังจากได้รับเครื่องหมายลูกเสือโลก)เนื้อหาผู้ที่เข้าเกณฑ์ได้รับเครื่องหมายลูกเสือชั้นพิเศษจะต้องมีคุณสมบัติ ดังนี้

- 1.ได้รับเครื่องหมายลูกเสือโลก
- 2.สอบวิชาพื้นฐานระดับลูกเสือชั้นพิเศษได้ 5 วิชา คือ วิชาการ เดินทางสำรวจ วิชาการ บริการ และวิชาอื่นอีก 3 วิชา ซึ่ง ลูกเสือเป็นผู้เลือก
- 3.ผ่านการฝึกอบรมวิชาความคิดริเริ่ม(Initiantive Course)ซึ่งต้องประกอบด้วยการเดินทางไกล ไปอยู่ค่ายพักแรมเป็น เวลา1 คืนการไปอยู่ค่ายพักแรมต้องเดินไปยังท้องถิ่นที่ลูกเสือไม่คุ้นเคย จำนวนลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ที่จะไปอยู่ค่ายพักแรม ควรแบ่งเป็นชุด ชุดละ 4 คนการเดินทางไกล ต้องมีระยะทางอย่างน้อย 8 กิโลเมตร และในระหว่างการเดินทางให้สมมุติว่ามีเหตุฉุกเฉินเกิดขึ้นอย่างน้อย 5 อย่าง เช่น ช่วยเหลือผู้ประสบภัย หรือมีผู้ติดอยู่ในที่สูง การใช้เข็มทิศ การปฏิบัติงานในเวลากลางคืน การแปลรหัส และเหตุฉุกเฉินทางน้ำ เป็นต้น เหตุฉุกเฉิน เช่นนี้ให้เว้นระยะห่าง

กันพอสมควร และลูกเสือจำเป็นต้องมีความรู้ในเรื่องแผนที่ และเข็มทิศ จึงจะสามารถเดินทางไปถึงจุดปลายทางได้ การฝึกอบรมวิชาความคิดริเริ่มนี้ต้องมีลักษณะเป็นการทดสอบอย่างจริงจัง ในเรื่องความตั้งใจจริง ความคิดริเริ่ม และการพึ่งตนเอง (Self-reliance)

4. คณะกรรมการดำเนินงานของกองและผู้กำกับเห็นว่าเป็นผู้ที่สมควรได้รับเครื่องหมายลูกเสือชั้นพิเศษ

5. ได้รับอนุมัติจากเลขาธิการคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติหรือผู้อำนวยการลูกเสือจังหวัด แล้วแต่กรณี

เครื่องหมายวิชาพิเศษ (76 วิชา) เรียนนอกเวลาหรือเรียนในภาคเรียนที่ 2 หรือใช้วิธีบูรณาการเข้ากับกลุ่มสาระการเรียนรู้

4. หลักสูตรลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

กิจกรรมเครื่องหมายลูกเสือหลวง (สอบได้ภายใน 6 เดือน) เนื้อหาผู้ที่เข้าเกณฑ์ได้รับเครื่องหมายลูกเสือหลวง จะต้องมีความสมบัติดังนี้

1. ได้รับเครื่องหมายลูกเสือชั้นพิเศษ

2. สอบได้วิชาพื้นฐานในระดับลูกเสือชั้นพิเศษ 3 วิชา ซึ่งไม่อยู่ในวิชาพื้นฐาน 5 วิชาที่สอบได้เมื่อขอรับเครื่องหมายลูกเสือชั้นพิเศษ

3. สอบได้วิชาบริการและวิชาพื้นฐานอีก 3 วิชา ในระดับลูกเสือหลวง

4. ผ่านการฝึกอบรมวิชาการเป็นผู้นำ ตามหลักสูตรที่กำหนดไว้

5. คณะกรรมการดำเนินงานของกองและผู้กำกับเห็นว่าเป็นผู้ปฏิบัติตนเป็นอย่างดีตามวิธีการของลูกเสือและสมควรได้รับเครื่องหมายลูกเสือหลวง

6. เลขาธิการคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติหรือผู้อำนวยการลูกเสือจังหวัดแล้วแต่กรณีเป็นผู้แต่งตั้งบุคคลที่มีคุณสมบัติเหมาะสมทำการสัมภาษณ์เมื่อเห็นว่าเป็นผู้เหมาะสมแล้วให้รายงานต่อไปตามลำดับจนถึงคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติพิจารณาอนุมัติและให้ประธานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติเป็นผู้ลงนามในประกาศนียบัตรแสดงว่าเป็นผู้ได้รับเครื่องหมายลูกเสือหลวง

กิจกรรมเครื่องหมายวิชาพิเศษ (76 วิชา) เรียนนอกเวลาหรือเรียนในเวลาในภาคเรียนที่ 2 หรือใช้วิธีบูรณาการเข้ากับกลุ่มสาระการเรียนรู้

หลักสูตรกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

หลักสูตรกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ได้แก่ หลักสูตรลูกเสือวิชาสามัญ ประกอบด้วยชั้นของลูกเสือวิสามัญ คือ เติร์ยมลูกเสือวิสามัญ (ระยะทดลอง) และลูกเสือวิสามัญ (ต้องได้เข้าพิธีประจำกองแล้ว)

การฝึกอบรมลูกเสือวิสามัญ

1. การฝึกอบรมร่วมกันทั้งกอง

2. การฝึกอบรมเพื่อรับ เครื่องหมายลูกเสือโลก (สอบได้ภายใน 6 เดือน) หัวข้อเนื้อหา

1. แสดงว่าเข้าใจเรื่องราวต่อไปนี้สมควร

1.1 กิจกรรมของคณะลูกเสือแห่งชาติ

1.2 กิจกรรมของคณะลูกเสือโลกและความสัมพันธ์ระหว่างลูกเสือนานาชาติ

1.3 บทบาทของตนเองในฐานะที่เป็นลูกเสือวิสามัญ

2. เข้าใจ ขอมรับและปฏิบัติตามคำปฏิญาณและกฎของลูกเสือ อย่างผู้ใหญ่

3. เข้าใจเรื่องระเบียบแถวและปฏิบัติตามหนังสือ คู่มือการฝึก ระเบียบแถวลูกเสือ

ของสำนักงานคณะกรรมการบริหาร ลูกเสือแห่งชาติ

4. กางและรื้อเต็นท์ที่พับแรมในเวลากลางคืนกับลูกเสือวิสามัญ

5. สาธิตการบรรจุเครื่องหลังอย่างถูกต้องสำหรับการเดินทางไกลพักแรมค้างคืน

6. ก่อและจุดไฟกลางแจ้ง แล้วปรุงอาหารอย่างเพียงพอสำหรับ 2 คน

7. สามารถอ่านและใช้แผนที่ เข็มทิศ และรู้จักบริเวณที่ตนอยู่โดยพิจารณาจาก

เข็มทิศและสิ่งแวดล้อมที่มองเห็นด้วย ตาเปล่า

8. สามารถผูกและรู้จักประโยชน์ของเงื่อน 10 เงื่อนต่อไปนี้ คือ เงื่อนพิรอดเงื่อน จัดสมาธิเงื่อนผูกกระหวัดไม้ เงื่อนบ่วงสายธนู เงื่อนตระกรุดเบ็ด เงื่อนประมง เงื่อนผูกซุง เงื่อนผูก รั้ง เงื่อนปมตาไก่ และการผูกแน่น (ผูกทแยง ผูกกากบาท ผูกประกบ)

9. รู้วิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการปฐมพยาบาลในเรื่องต่อไปนี้ คือ บาดแผลธรรมดา ถูกไฟไหม้ น้ำร้อนลวก เป็นลม ทุกัด แมงมุมกัด แมลงกัดต่อย ผิวหนังถลอก และเท้าเปลง

10. รู้เรื่องที่พึงระมัดระวังเพื่อความปลอดภัยทั่วไปไปเกี่ยวกับกิจกรรมของลูกเสือวิสามัญ

3. การฝึกอบรมเพื่อรับเครื่องหมายวิชาพิเศษ (11 วิชาและเครื่องหมายวชิราวุธสูงสุด)

4. การปฏิบัติหน้าที่ในคณะกรรมการกองหรือพี่เลี้ยง

แนวทางการจัดกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี

การจัดกิจกรรมลูกเสือในสถานศึกษา ควรจัดให้มีการเปิดประชุมกองทุกครั้ง ก่อนที่จะมีการปฏิบัติกิจกรรมเพื่อเป็นการฝึกความมีระเบียบวินัยในตนเอง โดยปฏิบัติตามขั้นตอนดังนี้

1 พิธีเปิด (เชิญธงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)

2 เกมหรือเพลง ทำให้เกิดความสนุกสนาน เป็นการอบอุ่นร่างกายก่อนปฏิบัติ กิจกรรม อาจใช้อย่างใดอย่างหนึ่งหรือทั้งสองอย่าง ซึ่งบางครั้งไม่จำเป็นจะต้องสวดคล้อยหรือสัมพันธ์กับเนื้อหาเสมอไป

3 การปฏิบัติกิจกรรม เน้นการปฏิบัติเป็นฐาน โดยใช้ระบบหมู่เพื่อสะดวกต่อการเรียนการสอน ตลอดจนการควบคุมดูแล ตรวจสอบและให้คำแนะนำแก้ไข

4 การเล่าเรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์ ควรเน้นเรื่องง่าย ๆ และสรุปให้ลูกเสือเข้าใจว่ามีประโยชน์อย่างไร ส่วนใหญ่จะเป็นเรื่องของคุณธรรมต่างๆ เช่น ความสามัคคี ความซื่อสัตย์สุจริต ความเสียสละ ความกล้าหาญอดทน ฯลฯ

5 พิธีปิด (นัดหมาย ตรวจ เชิญธงลง เลิก)

การวัดผลและประเมินผลกิจกรรมลูกเสือมี 2 กิจกรรม คือ

1. กิจกรรมบังคับ เป็นการวัดผลและประเมินผลเพื่อให้ลูกเสือ เนตรนารี ผ่านช่วงชั้นหรือจบหลักสูตร โดยการเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนและผ่านการประเมินผลตามเกณฑ์สถานศึกษากำหนด และมีการวัดผลตลอดภาคเรียน โดยการ

1.1 สังเกต

1.1.1 ความสนใจ

1.1.2 การเข้าร่วมกิจกรรม

1.2 ซักถาม

1.3 การทดสอบทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ

1.4 วิชาพิเศษ เป็นการวัดและประเมินผลในแต่ละวิชา โดยการทดสอบทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ และใช้เกณฑ์การประเมินผลดังนี้

1.4.1 ผ่าน (ผ.)

1.4.2 ไม่ผ่าน (มผ.)¹¹

¹¹ กระทรวงศึกษาธิการ ,กรมวิชาการ, คู่มือการจัดกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว,2545) , 29-45.

วิชาพิเศษลูกเสือ

ลูกเสือทั้ง 4 ประเภท ที่เรียนหลักสูตรกิจกรรมลูกเสือสำรอง ลูกเสือสามัญ ลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ และลูกเสือวิสามัญ อาจสอบวิชาพิเศษได้ตามหลักสูตรที่กำหนดไว้ วิชาเหล่านี้มุ่งหมายให้ลูกเสือได้กล้าแสดงออก ซึ่งทักษะและความสนใจของตนเองกับเพื่อให้ได้มีส่วนร่วมในการปฏิบัติกิจกรรมร่วมกับลูกเสืออื่น ๆ ด้วย โดยมีรายละเอียดดังนี้

การสอบวิชาพิเศษลูกเสือมีแนวปฏิบัติที่สำคัญดังนี้

1. ทำการสอบวิชาพิเศษ โดยใช้เวลานานอกเหนือจากที่ลูกเสือเข้าร่วมกิจกรรมตามปกติ หรือในขณะที่อยู่ค่ายพักแรม นอกจากนี้ลูกเสืออาจใช้เวลาว่างของตนเองทำการฝึกฝนทักษะต่าง ๆ ของวิชาพิเศษ แล้วขอทำการสอบหรือส่งรายงานผลการปฏิบัติงานของรายวิชานั้นแก่ผู้กำกับลูกเสือเพื่อขอประดับเครื่องหมาย การสอบจะจัดให้มีขึ้นปีละกี่ครั้งก็ได้ โดยเน้นการปฏิบัติจริง เมื่อสอบผ่านแล้ว ให้ผู้กำกับลงนามรับรองในสมุดประจำตัวลูกเสือ

2. วิชาพิเศษลูกเสือวิชาใดที่มีเนื้อหาสัมพันธ์กับกิจกรรมที่ลูกเสือเข้าร่วมตามปกติ ก็ให้นำไปบูรณาการ รวมทั้งทำการสอบภาคปฏิบัติของวิชานั้น ๆ และให้ถือว่า ลูกเสือที่ผ่านการสอบแล้วมีสิทธิ์ประดับเครื่องหมายวิชานั้นด้วย

3. ให้โรงเรียนเป็นผู้ดำเนินการขอซื้อเครื่องหมายวิชาพิเศษลูกเสือตามจำนวนที่ลูกเสือได้รับจากร้านค้าขององค์การค้ำของคุรุสภา

4. สำหรับวิชาพิเศษลูกเสือ ให้ใช้ข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติ ว่าด้วยการปกครองหลักสูตรและวิชาพิเศษลูกเสือฯ ดังนี้

4.1 ข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติ ว่าด้วยการปกครอง หลักสูตรและวิชาพิเศษลูกเสือสำรอง (ฉบับที่ 10) พ.ศ. 2522

4.2 ข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติ ว่าด้วยการปกครอง หลักสูตรและวิชาพิเศษลูกเสือสามัญ (ฉบับที่ 13) พ.ศ. 2525

4.3 ข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติ ว่าด้วยการปกครอง หลักสูตรและวิชาพิเศษลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ (ฉบับที่ 14) พ.ศ. 2528

4.4 ข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติ ว่าด้วยการปกครอง หลักสูตรและวิชาพิเศษลูกเสือวิสามัญ (ฉบับที่ 15) พ.ศ. 2529

การฝึกอบรมผู้บังคับบัญชาลูกเสือในประเทศไทย

สำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ ได้กำหนดระเบียบว่าด้วยแผนการฝึกอบรมผู้บังคับบัญชาลูกเสือไทยไว้ โดยแบ่งการฝึกอบรมออกเป็นขั้นตอนดังนี้

การฝึกอบรมผู้บังคับบัญชาลูกเสือ มี 2 ระดับ ดังนี้

ระดับที่ 1 วิชาผู้กำกับลูกเสือ

ระดับที่ 2 การให้การฝึกอบรมแก่ผู้ผ่านการฝึกอบรมวิชาผู้กำกับลูกเสือ

การฝึกอบรมระดับที่ 1 เป็นการฝึกอบรมวิชาผู้กำกับลูกเสือเพื่อรับเครื่องหมายวูดแบดจ์ 2 ท่อน แบ่งออกเป็น 5 ชั้น คือ

ชั้นที่ 1 ชั้นความรู้ทั่วไป General Information Course

ชั้นที่ 2 ชั้นความรู้เบื้องต้น Basic Unit Leader Training Course (B.T.C.)

ชั้นที่ 3 ชั้นฝึกหัดงาน In – Service Training

ชั้นที่ 4 ชั้นความรู้ชั้นสูง Advanced Unit Leader Training Course (A.T.C.)

ชั้นที่ 5 ชั้นปฏิบัติการและประเมินผล Application and Evaluation

เมื่อผู้บังคับบัญชาลูกเสือเข้ารับการฝึกอบรม และได้นำความรู้ที่ได้รับมาปฏิบัติในกองลูกเสือตามระยะเวลาที่กำหนด สามารถขอรับการตรวจประเมินจากคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ เมื่อผ่านการประเมินแล้วจะได้รับเครื่องหมายวูดแบดจ์ (Wood Badge) 2 ท่อน

การฝึกอบรมระดับที่ 2 เป็นการให้การฝึกอบรมแก่ผู้ผ่านการฝึกอบรมวิชาผู้กำกับลูกเสือแล้ว แบ่งออกเป็น 2 ชั้น คือ

ชั้นที่ 1 เรียกว่า ชั้นผู้ช่วยผู้ให้การฝึกอบรมวิชาผู้กำกับลูกเสือ Assistant Leader Trainers Course (A.L.T.C.) เมื่อผ่านการฝึกอบรม และได้ไปปฏิบัติงานตามข้อกำหนด ขอการฝึกอบรมชั้นผู้ช่วยผู้ให้การฝึกอบรมวิชาผู้กำกับลูกเสือ จะได้รับเครื่องหมายวูดแบดจ์ (Wood Badge) 3 ท่อน (A.L.T.)

ชั้นที่ 2 เรียกว่าชั้นหัวหน้าผู้ให้การฝึกอบรมวิชาผู้กำกับลูกเสือ Leader Trainers Course (L.T.C.) เมื่อผ่านการฝึกอบรม และได้ไปปฏิบัติงานตามข้อกำหนด ขอการฝึกอบรมชั้นหัวหน้าผู้ให้การฝึกอบรมวิชาผู้กำกับลูกเสือ จะได้รับเครื่องหมายวูดแบดจ์ 4 ท่อน (L.T.)

พระราชบัญญัติลูกเสือ พ.ศ. 2551

มาตรา 4 ในพระราชบัญญัตินี้

“ลูกเสือ” หมายความว่า เด็กและเยาวชนทั้งชายและหญิง ที่สมัครเข้าเป็นลูกเสือทั้งในสถานศึกษาและนอกสถานศึกษา ส่วนลูกเสือที่เป็นหญิงให้เรียกว่า “เนตรนารี”

“บุคลากรทางการลูกเสือ” หมายความว่า ผู้บังคับบัญชาลูกเสือ ผู้ตรวจการลูกเสือ กรรมการลูกเสือ อาสาสมัครลูกเสือ และเจ้าหน้าที่ลูกเสือ

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา 5 ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจออกกฎกระทรวง เพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

กฎกระทรวงนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

มาตรา 7 พระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขของคณะลูกเสือแห่งชาติ

มาตรา 8 คณะลูกเสือแห่งชาติ มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาลูกเสือทั้งทางกาย สติปัญญา จิตใจ และศีลธรรม ให้เป็นพลเมืองดี มีความรับผิดชอบ และช่วยสร้างสรรค์สังคมให้เกิดความสามัคคีและมีความเจริญก้าวหน้า ทั้งนี้ เพื่อความสงบสุข และความมั่นคงของประเทศชาติตามแนวทางดังต่อไปนี้

1. ให้มีนิสัยในการสังเกต จดจำ เชื่อฟัง และพึ่งตนเอง
2. ให้ซื่อสัตย์สุจริต มีระเบียบวินัยและเห็นอกเห็นใจผู้อื่น
3. ให้รู้จักบำเพ็ญตนเพื่อสาธารณประโยชน์
4. ให้รู้จักทำการฝีมือ และฝึกฝนให้ทำกิจการต่าง ๆ ตามความเหมาะสม
5. ให้รู้จักรักษาและส่งเสริมจารีตประเพณี วัฒนธรรม และความมั่นคงของประเทศชาติ

มาตรา 9 ให้กระทรวงศึกษาธิการ มีหน้าที่ส่งเสริมและสนับสนุนงานของคณะลูกเสือแห่งชาติเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของคณะลูกเสือแห่งชาติ รวมทั้งส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินการของสำนักงานลูกเสือแห่งชาติ สำนักงานลูกเสือจังหวัด สำนักงานลูกเสือเขตพื้นที่การศึกษาศาสนาศึกษาและหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้การจัดกิจกรรมลูกเสือเป็นไปอย่างทั่วถึงและมีประสิทธิภาพ

ลูกเสือจังหวัด

มาตรา 28 ในแต่ละจังหวัด ให้จัดระเบียบการปกครองลูกเสือตามเขตจังหวัดสำหรับการจัดระเบียบการปกครองลูกเสือในกรุงเทพมหานครและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีกฎหมายจัดตั้งเป็นรูปแบบพิเศษให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา 29 ให้มีคณะกรรมการลูกเสือจังหวัด ประกอบด้วย

1. ผู้ว่าราชการจังหวัด เป็นประธานกรรมการ
2. กรรมการโดยตำแหน่ง ได้แก่ รองผู้ว่าราชการจังหวัด เป็นรองประธานกรรมการ ปลัดจังหวัด นายกเหล่ากาชาดจังหวัด ผู้บังคับการตำรวจภูธรจังหวัด นายกองจัดการบริหารส่วนจังหวัด นายอำเภอ นายกเทศมนตรี นายกสมาคมการศึกษาเอกชนจังหวัด และผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

3. กรรมการประเภทผู้แทนจำนวนห้าคน ได้แก่ ผู้แทนสถาบันอุดมศึกษา ผู้แทนสถานศึกษาอาชีวศึกษา ผู้แทนค่ายลูกเสือจังหวัด ผู้แทนสมาคมหรือสโมสรลูกเสือ และผู้แทนจากลูกเสือชาวบ้านซึ่งเลือกกันเองกลุ่มละหนึ่งคน

4. กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนไม่เกินสิบคน ซึ่งประธานกรรมการแต่งตั้งโดยคำแนะนำของกรรมการลูกเสือจังหวัดตาม (2) และ (3) ในจำนวนนี้จะต้องแต่งตั้งจากภาคเอกชนไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งให้ผู้ชำนาญการสำ นักงานเขตพื้นที่การศึกษาเขต 1 เป็นกรรมการและเลขานุการ

ให้ผู้ชำนาญการศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด เป็นกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ หลักเกณฑ์และวิธีการในการเลือกกรรมการตาม (3) ให้เป็นไปตามข้อบังคับคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ

มาตรา 30 ให้นำบทบัญญัติมาตรา 16 มาใช้บังคับกับวาระการดำรงตำแหน่งและการพ้นจากตำแหน่งของกรรมการตามมาตรา 29 (3) และ (4) โดยอนุโลม

มาตรา 31 คณะกรรมการลูกเสือจังหวัดมีอำนาจหน้าที่ภายในเขตจังหวัดดังต่อไปนี้

1. ควบคุมดูแลกิจการลูกเสือให้เป็นไปตามกฎหมาย ข้อบังคับ และระเบียบของทางราชการและคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ
2. ส่งเสริมและสนับสนุนความมั่นคงและความเจริญก้าวหน้าของกิจการลูกเสือ
3. สนับสนุนและส่งเสริมให้มีการพัฒนาบุคลากรทางการลูกเสือ
4. ควบคุมดูแลทรัพย์สินในกิจการของลูกเสือจังหวัด
5. พิจารณาคำขอการจัดตั้งค่ายลูกเสือตามมาตรา 32
6. พิจารณารายงานประจำปีของสำนักงานลูกเสือจังหวัด
7. ให้ความเห็นชอบแผนปฏิบัติการประจำปี
8. ให้คำแนะนำผู้อำนวยการลูกเสือเขตพื้นที่การศึกษาในการปฏิบัติงานลูกเสือ
9. จัดให้มีทะเบียนและสถิติต่าง ๆ เกี่ยวกับการดำเนินกิจการลูกเสือ
10. ออกระเบียบปฏิบัติเกี่ยวกับกิจการลูกเสือ เพื่อความเหมาะสมแก่การปกครองในจังหวัด ซึ่งจะต้องไม่ขัดหรือแย้งกับกฎหมาย ข้อบังคับ และระเบียบของทางราชการและคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ
11. จัดทำรายงานประจำปี และรายงานที่เกี่ยวข้องกับกิจการลูกเสือในจังหวัดเสนอต่อคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ
12. แต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใด ตามที่คณะกรรมการลูกเสือจังหวัดมอบหมาย
13. ปฏิบัติงานอื่นตามที่คณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติมอบหมาย

มาตรา 32 การจัดตั้งค่ายลูกเสือในจังหวัดใดต้องได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากคณะกรรมการลูกเสือจังหวัด และให้คณะกรรมการลูกเสือจังหวัดรายงานต่อคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ ทราบการขออนุญาตและการอนุญาตให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติกำหนด

มาตรา 33 ให้มีสำนักงานลูกเสือจังหวัดอยู่ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเขต 1 โดยมีผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเขต 1 เป็นหัวหน้าสำนักงานลูกเสือจังหวัด บังคับบัญชาและรับผิดชอบการดำเนินงานของสำนักงานลูกเสือจังหวัด และให้ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดเป็นผู้ช่วยหัวหน้าสำนักงานลูกเสือจังหวัด

มาตรา 34 การจัดตั้งค่ายลูกเสือ การขออนุญาต และการอนุญาตสำหรับค่ายลูกเสือในกรุงเทพมหานคร ให้นำบทบัญญัติมาตรา 32 มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ลูกเสือเขตพื้นที่การศึกษา

มาตรา 35 ให้มีสำนักงานลูกเสือเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อการบริหารงานลูกเสือในเขตพื้นที่การศึกษานั้น

มาตรา 36 ให้มีคณะกรรมการลูกเสือเขตพื้นที่การศึกษา ประกอบด้วย

1. ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เป็นประธานกรรมการ
2. กรรมการโดยตำแหน่ง ได้แก่ ผู้กำกับการสถานีตำรวจภูธรของทุกอำเภอในเขตพื้นที่การศึกษา หรือผู้กำกับการสถานีตำรวจนครบาลของทุกสถานีในเขตพื้นที่การศึกษาของกรุงเทพมหานคร
3. กรรมการประเภทผู้แทน ได้แก่ ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้แทนสถานศึกษาในสังกัดเขตพื้นที่การศึกษา ผู้แทนสถานศึกษาเอกชน ผู้แทนสถานศึกษาอาชีวศึกษา ผู้แทนสถาบันอุดมศึกษา ผู้แทนศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ผู้แทนค่ายลูกเสือ และผู้แทนสมาคมหรือสโมสรลูกเสือ ซึ่งเลือกกันเองกลุ่มละหนึ่งคน
4. กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนไม่เกินเจ็ดคน ซึ่งประธานกรรมการแต่งตั้งโดยคำแนะนำของกรรมการตาม (2) และ (3) ในจำนวนนี้จะต้องแต่งตั้งจากภาคเอกชนไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่ง ให้รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาที่ได้รับมอบหมายเป็นกรรมการและเลขานุการ และให้ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาแต่งตั้งข้าราชการในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอีก ไม่เกินสองคนเป็นผู้ช่วยเลขานุการหลักเกณฑ์และวิธีการในการเลือกกรรมการตาม (3) ให้เป็นไปตามข้อบังคับคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ

มาตรา 37 ให้นำบทบัญญัติมาตรา 16 มาใช้บังคับกับวาระการดำรงตำแหน่งและการพ้นจากตำแหน่งของกรรมการตามมาตรา 36 (3) และ (4) โดยอนุโลม

มาตรา 38 ให้คณะกรรมการลูกเสือเขตพื้นที่การศึกษา มีอำนาจหน้าที่ภายในเขตพื้นที่การศึกษา ดังต่อไปนี้

1. ควบคุมดูแลกิจการลูกเสือ ให้เป็นไปตามกฎหมาย ข้อบังคับ และระเบียบของทางราชการและคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ
2. ส่งเสริมและสนับสนุนความมั่นคงและความเจริญก้าวหน้าของกิจการลูกเสือ
3. ส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการจัดกิจกรรมลูกเสือทั้งในและนอกสถานศึกษา
4. ควบคุมดูแลทรัพย์สิน ในกิจการของลูกเสือเขตพื้นที่การศึกษา
5. พิจารณารายงานประจำปีของสำนักงานลูกเสือเขตพื้นที่การศึกษาและรายงานให้คณะกรรมการลูกเสือจังหวัดทราบ
6. ให้ความเห็นชอบในแผนปฏิบัติการประจำปี
7. ให้คำแนะนำแก่ผู้อำนวยการสถานศึกษาในการปฏิบัติงานหรือจัดกิจกรรมลูกเสือ
8. จัดให้มีทะเบียนและสถิติต่าง ๆ เกี่ยวกับลูกเสือ
9. กำกับดูแล สนับสนุนและส่งเสริมกิจการลูกเสือชาวบ้านในเขตพื้นที่การศึกษา
10. ออกระเบียบปฏิบัติเกี่ยวกับกิจการลูกเสือ เพื่อความเหมาะสมแก่การปกครองในเขตพื้นที่การศึกษา ซึ่งจะต้องไม่ขัดแย้งกับกฎหมาย ข้อบังคับ และระเบียบของทางราชการและคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ

มาตรา 39 ให้มีสำนักงานลูกเสือเขตพื้นที่การศึกษาอยู่ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานั้น โดยมีผู้อำนวยการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเป็นหัวหน้าสำนักงานลูกเสือเขตพื้นที่การศึกษา บังคับบัญชาและรับผิดชอบการดำเนินงานของสำนักงานลูกเสือเขตพื้นที่การศึกษา และให้รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาซึ่งผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามอบหมาย เป็นผู้ช่วยหัวหน้าสำนักงานลูกเสือเขตพื้นที่การศึกษา

การจัดกลุ่ม ประเภท และตำแหน่งลูกเสือ

มาตรา 43 การตั้ง การยุบ การจัดหน่วยลูกเสือ เหล่าลูกเสือ และประเภทลูกเสือทั้งปวง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา 44 การเข้าเป็นลูกเสือ การออกจากลูกเสือ การจัดประเภท ชั้น เหล่า และการฝึกอบรมลูกเสือในสถานศึกษาหรือนอกสถานศึกษา ให้เป็นไปตามข้อบังคับคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ

มาตรา 45 ตำแหน่งผู้บังคับบัญชาลูกเสือมีลำดับ ดังต่อไปนี้

1. ผู้อำนวยการใหญ่
2. รองผู้อำนวยการใหญ่

3. ผู้ช่วยผู้อำนวยการใหญ่
4. ผู้อำนวยการลูกเสือจังหวัด
5. รองผู้อำนวยการลูกเสือจังหวัด
6. ผู้ช่วยผู้อำนวยการลูกเสือจังหวัด
7. ผู้อำนวยการลูกเสือเขตพื้นที่การศึกษา
8. รองผู้อำนวยการลูกเสือเขตพื้นที่การศึกษา
9. ผู้อำนวยการลูกเสือโรงเรียน
10. รองผู้อำนวยการลูกเสือโรงเรียน
11. ผู้กำกับกลุ่มลูกเสือ
12. รองผู้กำกับกลุ่มลูกเสือ
13. ผู้กำกับกองลูกเสือ
14. รองผู้กำกับกองลูกเสือ
15. นายหมู่ลูกเสือ
16. รองนายหมู่ลูกเสือ

ขง เครื่องแบบ และการแต่งกาย

มาตรา 50 ให้มีธงคณะลูกเสือแห่งชาติ และธงลูกเสือประจำจังหวัดโดยรับพระราชทานจากประมุขของคณะลูกเสือแห่งชาติให้มีธงคณะลูกเสือไทยและธงลูกเสืออื่น ๆ เพื่อประโยชน์ในการร่วมกิจกรรมระดับนานาชาติทั้งนี้ ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา 51 เครื่องแบบและการแต่งกายลูกเสือ ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา 52 ลูกเสือต้องปฏิบัติตามวินัยซึ่งกำหนดไว้ในข้อบังคับคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ และตามแบบธรรมเนียมของลูกเสือ

บทกำหนดโทษ

มาตรา 69 ผู้ใดแต่งเครื่องแบบลูกเสือ หรือประดับเครื่องหมายลูกเสือ โดยไม่มีสิทธิ เพื่อให้บุคคลอื่นเชื่อว่าตนมีสิทธิ หรือแต่งกายเลียนแบบหรือประดับเครื่องหมายเพื่อให้บุคคลอื่นหลงเชื่อว่าตนเป็นลูกเสือหรือบุคลากรทางการลูกเสือ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ¹²

---

¹² สำนักงานลูกเสือแห่งชาติ , พระราชบัญญัติลูกเสือ พุทธศักราช 2551(กรุงเทพฯ: สำนักงานลูกเสือแห่งชาติ ,2551),102-103.(เอกสารอัดสำเนา)

แนวความคิดเกี่ยวกับการบริหารกิจกรรมลูกเสือ

จากการรวบรวมแนวความคิดเกี่ยวกับการบริหารกิจกรรมลูกเสือ จากนักวิชาการ นักบริหารต่างๆ โดยจำแนกความคิดได้ดังนี้คือแนวคิดการบริหารของ ฟาโยล(Fayol) มีการบริหารอยู่ 5 ประการคือ การวางแผน(Planning) 2)การจัดองค์กร (Organizing) 3)การบังคับบัญชา (Commanding) 4)การประสานงาน(Co-ordinating) 5) การควบคุม(Controlling) ส่วนแนวคิดของ คูนท์และ โอดอนเนลล์(Koontz and O. dennell) มีการบริหารอยู่ 5 ประการ คือ 1)การวางแผน (Planning) 2)การจัดองค์กร(Organizing) 3)การจัดบุคลากร(Staffing) 4)การมอบหมายงาน (Directing) 5)การควบคุม(Controlling) และแนวความคิดการบริหารของเซียร์(Sears)ได้มีแนวคิดเกี่ยวกับการบริหารไว้ 5 ประการ คือ 1) การวางแผน (Planning) 2) การจัดหน่วยงาน (Organizing) 3)การอำนวยความสะดวก (Directing) 4)การประสานงาน (Coordinating) 5) การควบคุม (Controlling) และแนวความคิดการบริหารของกูลิค และ เออร์วิค (Gulick and Urwick) ที่เรียกว่า POSDCoRB การบริหารกิจกรรมมีอยู่ 7 ประการคือ 1) การวางแผน (Planning) 2) การจัดหน่วยงาน (Organizing) 3)การจัดตัวบุคคล (Staffing) 4) การอำนวยความสะดวก (Directing) 5) การประสานงาน (Coordinating) 6) การรายงาน (Reporting) 7) การงบประมาณ (Budgeting)

แนวคิดของนักบริหารที่กล่าวมานั้น จะมาสนับสนุนแนวทางการบริหารกิจกรรมลูกเสือ โดยมีรายละเอียดแนวคิดดังนี้

1.แนวคิดการบริหารของฟาโยล(Fayol)

ฟาโยล(Fayol)ได้เสนอแนวคิดว่าการบริหารมีความสำคัญและมีโครงสร้างที่จะนำมาบริหารอยู่ 5 ประการดังนี้

1.การวางแผน(Planning) หมายถึงภาระหน้าที่ที่ผู้บริหาร ที่จะต้องคาดการณ์ล่วงหน้า ถึงเหตุการณ์ต่างๆและกำหนดขั้นเป็นแผนปฏิบัติงานเป็นแนวทางการทำงานในอนาคต

2.การจัดองค์กร (Organizing) หมายถึงภาระหน้าที่ ที่ผู้บริหารจะต้องจัดให้มีโครงสร้างของงานต่างๆและอำนาจหน้าที่เพื่อให้การดำเนินงานบรรลุผลสำเร็จได้

3.การบังคับบัญชา(Commanding) หมายถึงหน้าที่ในการสั่งการต่างๆของผู้บริหารที่มีต่อผู้ใต้บังคับบัญชา ผู้บริหารต้องกระทำตนให้เป็นแบบอย่างที่ดีจะต้องเข้าใจผู้ใต้บังคับบัญชาและมีการติดต่อสื่อสารกับผู้ใต้บังคับบัญชาอย่างใกล้ชิด

4.การประสานงาน(Co-ordinating) หมายถึงภาระหน้าที่ที่จะต้องเชื่อมโยงงานของทุกคนทุกฝ่ายให้เข้าใจและกำกับให้งานไปสู่จุดหมายเดียวกัน

5. การควบคุม(Controlling) หมายถึงภาระหน้าที่ที่จะต้องกำกับให้สามารถประกันได้ว่ากิจกรรมต่างๆที่ทำไปนั้นสามารถเข้ากับแผนที่ได้วางไว้¹³

2.แนวคิดการบริหารของคุนท์และโอดอนเนลล์(Koontz and O. dennell)

การบริหารของคุนท์และโอดอนเนลล์(Koontz and O. dennell)ได้แบ่งองค์ประกอบต่างๆของการบริหารออกเป็น 5 ประการคือคือ

1.การวางแผน(Planning) หมายถึงกระการแรกในการบริหารซึ่งเป็นหน้าที่ของผู้บริหารจะต้องดำเนินการให้มีขึ้น ทั้งนี้การวางแผนจะเป็นเครื่องชี้แนะแนวทางการทำงานไว้ล่วงหน้าว่าควรจะทำอะไร อย่างไร ที่ไหน ใครทำ เพื่อให้การทำงานในหน่วยงานมีประสิทธิภาพ

2.การจัดองค์กร(Organizing) หมายถึงการกำหนดรูปแบบ โครงสร้างขององค์กรเป็นสิ่งที่ผู้บริหารควรวินิจฉัยเบื้องต้นว่าหน่วยงานควรมีตำแหน่งอะไรบ้าง มีบทบาทอย่างไรเพราะการจัดองค์กรเป็นส่วนหนึ่งที่สามารถเป็นตัวชี้วัดได้ว่าองค์กรนั้นๆประสบความสำเร็จมากน้อยเพียงใด

3.การจัดบุคลากร(Staffing) หมายถึง การจัดคนหรือการจัดบุคลากร โดยการมอบหมายหน้าที่ปฏิบัติงาน จึงเป็นหน้าที่ของผู้บริหารที่ต้องจัดบุคลากรให้มีความเหมาะสมกับงาน

4.การมอบหมายงาน(Directing) หมายถึงการแนะแนวและการนิเทศงานต่างๆในองค์กร เพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์

5.การควบคุม(Controlling) หมายถึงการกำกับและติดตามการปฏิบัติงานเพื่อให้แน่ใจว่าผู้ปฏิบัติงานนั้นปฏิบัติงานถูกต้องตามวัตถุประสงค์หรือได้มาตรฐานหรือเป็นไปตามแผนที่วางเอาไว้เป็นการประเมินผลการปฏิบัติงานแก้ไขข้อบกพร่องเพื่อให้เกิดความมั่นใจในการทำงานได้ดำเนินไปสู่ความสำเร็จ¹⁴

3.แนวคิดการบริหารของเซียร์(Sears)

เซียร์(Sears)การบริหารของ Sears เป็นหลักบริหารของสมาคมผู้บริหารการศึกษาแห่งสหรัฐอเมริกา (The American Association of School Administration) เรียกชื่อย่อว่า PASCE แบ่งขบวนการบริหารไว้ 5 ประการ คือ

¹³ Fayol. Henri , Administration Industrielle et Generale. In Constance Starrs. General and Industrian Management. (London:Sir Isaac Pitman and Sons,Ltd.194),12.

¹⁴ Koontz,Harold and Cyril O.Donnel, Principles of Management : An Analysis of Managerial. Functions, 5th ed.(New York: Mc Graw-hill Book,1972),6.

1.การวางแผนPlanning คือการวางแผนงาน กำหนดงานที่จะทำ กำหนดวัตถุประสงค์ และกำหนดวิธีการปฏิบัติ

2.การจัดโครงสร้างการบริหาร(Allocation) คือการจัดหาทรัพยากรต่าง ๆ ได้แก่ คน วัสดุ อุปกรณ์อื่น ๆ ที่จำเป็นเพื่อการปฏิบัติงานตามแผนงานที่กำหนดไว้

3.การวินิจฉัยสั่งการและการมอบหมายงาน(Stimulation) การเสริมกำลังบำรุง หรือการกระตุ้นบำรุงขวัญ และส่งเสริมให้บุคลากรทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ

4.การประสานงาน(Coordination) คือการประสานงานของหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อให้ทุกหน่วยงานเข้าใจแนวทางปฏิบัติเป็นทิศทางเดียวกัน สัมพันธ์กัน ไม่ขัดแย้ง

5.การควบคุมและการติดตามดูแลการปฏิบัติงาน(Evaluation)คือการประเมินผลงาน ซึ่งจะต้องทำเป็นระยะตั้งแต่ต้น จนกว่างานจะเสร็จเพื่อทราบว่าได้ดำเนินไปเพียงใด และการประเมินผลงานเพื่อสรุปผลว่าเป็นไปตามเป้าหมายที่วางไว้เพียงใด พบปัญหาอะไรบ้าง เพื่อประโยชน์ในการวางแผนในโอกาสต่อไป¹⁵

4.แนวคิดการบริหารของบริหารของกูลิค และ เออร์วิค (Gulick and Urwick) ที่เรียกว่า POSDCoRB

การบริหารตามทฤษฎีของกูลิคและเออร์วิค ซึ่งได้แบ่งกระบวนการบริหารเป็น 7 ขั้นตอน หรือที่เรียกย่อ ๆ ว่า พอสต์คอร์ดอร์บ โมเดล (POSDCoRB) ซึ่งมีสาระสำคัญดังนี้คือ

1.การวางแผน (Planning) หมายถึง การวางแผนหรือวางโครงการอย่างกว้าง ๆ ว่า มีงานอะไรบ้างที่จะต้องทำตามลำดับ พร้อมทั้งวางแผนวิธีปฏิบัติ กำหนดวัตถุประสงค์ของการปฏิบัติงานนั้น ๆ ก่อนลงมือทำ

2.การจัดองค์การ (Organizing) หมายถึง การจัดรูปโครงการหรือเค้าโครงการของการบริหาร โดยกำหนดอำนาจหน้าที่ของหน่วยงานย่อยหรือตำแหน่งต่าง ๆ ของหน่วยงานให้ชัดเจน พร้อมทั้งกำหนดลักษณะและวิธีการติดต่อสัมพันธ์กันตามลำดับชั้นแห่งอำนาจหน้าที่สูงต่ำลดหลั่นกันไป

3.การบริหารบุคคล (staffing) หมายถึง การบริหารงานอันเกี่ยวกับตัวบุคคล หรือเจ้าหน้าที่ทุกประเภทของหน่วยงาน การบริหารงานดังกล่าวรวมถึงตั้งแต่การแสวงหาคนมาทำงาน การบรรจุแต่งตั้ง การฝึกอบรมพัฒนาบุคคลที่บรรจุและแต่งตั้งไว้แล้ว การบำรุงขวัญ การเลื่อนขั้น และลดขั้น

---

¹⁵ Seager, Paul W., Proposed School Building Code for Thailand (Indiana :Indiana University, 1961),72.

ตลอดจนการให้พ้นจากงานและการบำรุงรักษาสภาพของการทำงานที่ดี และมีประสิทธิภาพให้คงอยู่ตลอดไป

4. การมอบหมายงาน (Directing) หมายถึง การวินิจฉัยสั่งการ หลังจากได้วิเคราะห์และพิจารณางานโดยรอบคอบแล้ว รวมทั้งการติดตามดูแลให้มีการปฏิบัติตามคำสั่งนั้น ๆ ในฐานะผู้บริหารเป็นผู้บังคับบัญชาหน่วยงาน

5. การประสานงาน (Coordinating) หมายถึง การประสานงานหรือสื่อสัมพันธ์หน่วยงานย่อยหรือตำแหน่งต่าง ๆ ภายในองค์กร หรือสำนักงานใหญ่ ๆ เพื่อก่อให้เกิดการทำงานที่มีประสิทธิภาพ ไม่มีการซ้ำซ้อน หรือขัดแย้งกันแต่ทุกหน่วยงานทำประสานกลมกลืนกัน เพื่อวัตถุประสงค์หลักขององค์กรหรือหน่วยงานใหญ่รวมกัน

6. การรายงาน(Reporting) หมายถึง การเสนอรายงานไปยังผู้บังคับบัญชา หรือไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งเบื้องบนและเบื้องล่าง การเสนอรายงานทำให้ผู้บังคับบัญชาทราบความก้าวหน้าของหน่วยงานทุกระยะ สะดวกแก่การประสานงานกับหน่วยงานอื่นในขณะเดียวกันการเสนอรายงานให้ผู้ร่วมงานหรือผู้บังคับบัญชาได้ทราบด้วย จะเป็นการสร้างความเข้าใจอันดีร่วมกันและเป็นการบำรุงขวัญไปในตัวการเสนอรายงานจำเป็นต้องมีการบันทึกหลักฐานเกี่ยวกับการปฏิบัติงานไว้เป็นระยะ ๆ มีการวิจัยประเมินผลการตรวจสอบเป็นระยะ ๆ จึงจะสามารถทำงานได้ถูกต้องและรัดกุม สมบูรณ์

7. การงบประมาณ (Budgeting) หมายถึง การจัดทำงบประมาณการเงิน การวางแผนหรือโครงการใช้จ่ายเงิน การบัญชีและควบคุมดูแลการใช้จ่ายเงินโดยรอบคอบและรัดกุม¹⁶

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเรื่อง การบริหารกิจกรรมลูกเสือของโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 2 ผู้วิจัยได้ศึกษางานวิจัยทั้งในประเทศและต่างประเทศดังนี้

งานวิจัยในประเทศ

วัชรินทร์ ศรีบูรินทร์ ได้ศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนวิชาลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดอุดรธานี โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการในการจัดการเรียนการสอนวิชาลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ในโรงเรียนมัธยม

¹⁶ Gulick , Luther and Lyndall Urwick, Paper on the Science of Administration (New York:Institute of Public Administration , Columbia University, 1973) ,119.

ศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดอุดรธานี กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยนี้ ประกอบด้วยผู้บริหาร โรงเรียน ครูผู้สอน และนักเรียน จำนวน 817 คน ผลการวิจัย พบว่า โรงเรียนมัธยมศึกษาดำเนินการจัดการเรียนการสอนวิชาลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ โดยเน้นการจัดองค์กร การวางแผน และการประสานงาน ปัญหาที่สำคัญในการจัดดำเนินการได้แก่ ด้านบุคลากร การบริหาร งบประมาณ สื่อ และวัสดุอุปกรณ์ ผู้ตอบแบบสอบถาม มีความต้องการให้แก้ปัญหาดังกล่าวแล้ว เพื่อพัฒนาการดำเนินงานต่อไป ¹⁷

อานูภาพ แพทยาไทย ได้ศึกษาการพัฒนาการจัดการดำเนินการลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดลำปาง ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียน ผู้กำกับลูกเสือ ลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ ผลการวิจัย พบว่า 1) ด้านการบริหารกิจกรรมลูกเสือในโรงเรียน พบว่า การจัดตั้งคณะกรรมการบริหารกิจกรรมลูกเสือในโรงเรียน การจัดให้มีสำนักงานคณะกรรมการบริหารกิจกรรมลูกเสือในโรงเรียน แต่งตั้งผู้บังคับบัญชาลูกเสือ ตามข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติ 4) การจัดส่งบุคลากรเข้ารับการอบรมวิชาผู้กำกับลูกเสืออย่างต่อเนื่อง จัดให้มีการสัมมนาครูที่ได้รับการแต่งตั้งเป็นผู้บังคับบัญชาลูกเสือ และผู้ที่เกี่ยวข้อง ส่งเสริมให้ลูกเสือมีส่วนร่วมในการบริหารกองลูกเสือของตนเอง 2) ด้านหลักสูตรและการฝึกอบรม พบว่า ผู้บริหารโรงเรียน ผู้กำกับลูกเสือ และ ลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็น ปรากฏว่าไม่แตกต่างกันทั้งรายด้าน และรายข้อ 3) ด้านการจัดกิจกรรมเพื่อสังคม พบว่า ผู้บริหารโรงเรียน ผู้กำกับลูกเสือ ลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก คือการจัดแบ่งพื้นที่ในโรงเรียนให้ลูกเสือแต่ละกองดูแลความเรียบร้อย จัดให้มีการบำเพ็ญสาธารณประโยชน์ภาคเรียนละ 2 ครั้ง เป็นอย่างน้อย จัดให้มีการฝึกอบรมหลักสูตรลูกเสือจรรยา และให้ได้รับเครื่องหมาย วิชาพิเศษ 4)ด้านการปลูกฝังคุณลักษณะที่พึงประสงค์ พบว่า ผู้บริหารโรงเรียน ผู้กำกับลูกเสือ ลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ และผู้ปกครอง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ในเรื่องการประสานงานกับผู้ปกครอง/ครอบครัว เพื่อขอความร่วมมือในการจัดกิจกรรมลูกเสือ ¹⁸

¹⁷ วัชรินทร์ ศรีบูรินทร์, “การศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนวิชาลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษาจังหวัดอุดรธานี” (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2542), บทคัดย่อ.

¹⁸ อานูภาพ แพทยาไทย, “การพัฒนาการจัดการดำเนินการลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ในโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดลำปางตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียน ผู้กำกับลูกเสือ ลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่และผู้ปกครอง” (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2542), บทคัดย่อ.

วิเชียร อุตสาห์ ได้ศึกษาค้นคว้าอิสระปัญหาการบริหารงานลูกเสือโรงเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนครพนม โดยมีความมุ่งหมายเพื่อศึกษา และเปรียบเทียบระดับปัญหาการบริหารงานลูกเสือในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ กลางและเล็ก สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนครพนม ผลการศึกษาพบว่า ครูอาจารย์โดยส่วนรวมมีปัญหาการบริหารงานลูกเสือโรงเรียน ในโรงเรียนมัธยมศึกษา โดยภาพรวมและเป็นรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีปัญหารายด้านเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากสูงไปหาค่า คือ ด้านอุปกรณ์และสื่อการสอน ด้านบุคลากร ด้านการวัดผลและประเมินผล ด้านสถานที่ ด้านกิจกรรมการเรียนการสอนและด้านการบริหาร ตามลำดับ ครูอาจารย์ที่อยู่ในโรงเรียนขนาดใหญ่ กลางและเล็ก มีปัญหาการบริหารงานลูกเสือโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง โดยมี 3 ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากและรองลงมา ได้แก่ ด้านอุปกรณ์และสื่อการสอน ด้านบุคลากรและด้านการวัดผลประเมินผล ตามลำดับ ครูอาจารย์ที่อยู่ในโรงเรียนขนาดต่างกัน มีปัญหาในการบริหารงานลูกเสือโรงเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน¹⁹

อรุณ เป้นทอง ศึกษาการปฏิบัติงานกิจกรรมลูกเสือของผู้บังคับบัญชาลูกเสือ โรงเรียนประถมศึกษา ของจังหวัดภูเก็ต ผลการวิจัยพบว่า 1.การปฏิบัติงานของผู้บังคับบัญชาลูกเสือ จังหวัดภูเก็ตมีระดับการปฏิบัติงานกิจกรรมลูกเสือโดยภาพรวมและรายกิจกรรมอยู่ในระดับปานกลาง 2.ผลการเปรียบเทียบ พบว่าการปฏิบัติงานกิจกรรมลูกเสือของผู้บังคับบัญชาลูกเสือโรงเรียนประถมศึกษา จังหวัดภูเก็ตที่มีวุฒิทางลูกเสือต่างกัน โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อเปรียบเทียบรายกิจกรรม พบว่าผู้บังคับบัญชาลูกเสือมีวุฒิทางลูกเสือต่างกัน ปฏิบัติการจัดกิจกรรมลูกเสือ การตั้งกลุ่มกองลูกเสือ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแตกต่างกัน ผู้มีวุฒิทางลูกเสือขั้นความรู้ชั้นสูงขึ้นไปปฏิบัติงานด้านการจัดกลุ่มกองลูกเสือและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนมากกว่าผู้มีวุฒิทางลูกเสือขั้นความรู้เบื้องต้น ไม่แตกต่างกัน 3.การปฏิบัติกิจกรรมลูกเสือของผู้บังคับบัญชาลูกเสือโรงเรียนประถมศึกษา จังหวัดภูเก็ต ที่มีประสบการณ์ต่างกัน โดยภาพรวม ไม่แตกต่างกันเมื่อเปรียบเทียบรายกิจกรรมพบว่า กิจกรรมการตั้งกลุ่มกองลูกเสือ โดยที่ผู้มีประสบการณ์ตั้งแต่ 10 ปี ขึ้นไป

¹⁹ วิเชียร อุตสาห์, “ปัญหาการบริหารงานลูกเสือโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนครพนม” (ปริญญาานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต การบริหารการศึกษามหาสารคาม บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม,2542),บทคัดย่อ.

ปฏิบัติงานมากกว่าผู้มีประสบการณ์ต่ำกว่า 10 ปี ไม่แตกต่างกัน²⁰

นิรมล วัชรานันท์กุล ศึกษาความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชาลูกเสือที่มีผลต่อการจัดกิจกรรมลูกเสือที่มีผลต่อการจัดกิจกรรมลูกเสือ ในโรงเรียนในจังหวัดพังงา ผลการวิจัยพบว่า 1)ความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชาลูกเสือที่มีผลต่อการจัดกิจกรรมลูกเสือ โดยภาพรวม รายองค์ประกอบและรายข้อมีการกระจายเป็นร้อยละที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 โดยภาพรวมเห็นด้วยอยู่ในระดับปานกลาง 2)ความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชาลูกเสือที่มีผลต่อการจัดกิจกรรมลูกเสือในภาพรวมและรายองค์ประกอบไม่สัมพันธ์กับตำแหน่งของผู้บังคับบัญชาลูกเสือ 3)ความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชาลูกเสือที่มีผลต่อการจัดกิจกรรมลูกเสือในภาพรวม ไม่สัมพันธ์กับวุฒิทางลูกเสือ 4)ความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชาลูกเสือที่มีผลต่อการจัดกิจกรรมลูกเสือในภาพรวม ไม่สัมพันธ์กับขนาดของโรงเรียนที่มีผู้บังคับบัญชาลูกเสือปฏิบัติอยู่²¹

ทรงศักดิ์ จารุมาศ ได้ศึกษาค้นคว้าหาประเมินหลักสูตรกิจกรรมลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา อำเภอนากลาง จังหวัดหนองบัวลำภู โดยมีความมุ่งหมาย เพื่อประเมินและเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตรกิจกรรมลูกเสือสามัญรุ่น พบว่า บุคลากรโดยรวมและจำแนกตามสถานภาพเห็นว่า หลักสูตรกิจกรรมลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ในภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับดีมาก โดยในด้านบริบท มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ด้านปัจจัยเบื้องต้นมีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง ด้านกระบวนการมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก และด้านผลผลิตมีความพอใจอยู่ในระดับมาก บุคลากรจำแนกตามสถานภาพเห็นว่า หลักสูตรกิจกรรมลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ โดยภาพรวมและเป็นรายด้าน คือ ด้านบริบทและด้านกระบวนการมีความเหมาะสมไม่แตกต่างกัน และด้านผลผลิตมีความพึงพอใจไม่แตกต่างกัน แต่ลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ เห็นว่าด้านปัจจัยเบื้องต้น

²⁰ อรุณ เป้นทอง, “ศึกษาการปฏิบัติงานกิจกรรมลูกเสือของผู้บังคับบัญชาลูกเสือ โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดภูเก็ต” (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยทักษิณ, 2542), บทคัดย่อ.

²¹ นิรมล วัชรานันท์กุล , “ศึกษาความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชาลูกเสือที่มีผลต่อการจัดกิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี ในโรงเรียนทุกสังกัดในจังหวัดพังงา” (วิทยานิพนธ์(ศษ.ม.) สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยทักษิณ, 2544), บทคัดย่อ.

มีความเพียงพอมากกว่าครูผู้สอน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .05²²

บุญรัตน์ สมคณ ได้ศึกษาการประเมินผลโครงการฝึกอบรมผู้กำกับลูกเสือสามัญ ขั้นความรู้ชั้นสูง ในจังหวัดราชบุรี ผลการวิจัยสรุปได้ว่า 1) ด้านนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ ต่อกิจการลูกเสือ มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของโครงการค่อนข้างมาก คือสามารถนำความรู้ไปใช้ฝึกอบรมต่อไปได้ และวัตถุประสงค์ของโครงการฝึกอบรมสนองต่อความต้องการของผู้เข้ารับการฝึกอบรม มีผลในการนำไปใช้ฝึกอบรมต่อไปได้ 2) ด้านปัจจัย สรุปได้ว่าส่วนประกอบต่างๆ ที่สนับสนุนในการดำเนินการฝึกอบรม ได้แก่ หลักสูตรการฝึกอบรม คุณสมบัติของวิทยากร ระยะเวลาที่ใช้ในการฝึกอบรม สภาพความพร้อมของอุปกรณ์การฝึกอบรม งบประมาณ กลุ่มผู้ตอบแบบสอบถาม คือผู้บริหารโครงการ วิทยากรและผู้เข้ารับการฝึกอบรม มีความเห็นว่ามีเหมาะสมระดับมากที่สุด ยกเว้น สถานที่ฝึกอบรม มีความเห็นว่ามีเหมาะสมระดับมาก 3) ด้านกระบวนการ สรุปได้ว่า กระบวนการฝึกอบรม มีความเหมาะสมระดับมาก ด้านผลสัมฤทธิ์ ผลสัมฤทธิ์ด้านความรู้และทักษะอยู่ในระดับดี ส่วนด้านการนำความรู้ไปใช้ สรุปได้ว่ามีการนำความรู้ไปใช้ในการอบรมอยู่ในระดับดี²³

วัชรวิทย์ ศรีนุช ได้ศึกษาการบริหารกิจกรรมการเรียนการสอนลูกเสือ-เนตรนารี โดยมีจุดประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความคาดหวังและการปฏิบัติจริงของผู้กำกับลูกเสือ-เนตรนารี สามัญรุ่นใหญ่ ผลการวิจัยพบว่า 1) ความคาดหวังของผู้กำกับลูกเสือ-เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ เกี่ยวกับการบริหารกิจกรรมการเรียนการสอนลูกเสือ-เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ ในภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับสูงสุด ส่วนการปฏิบัติจริงอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งในภาพรวมและรายด้าน

2) ความคาดหวังและการปฏิบัติจริงของผู้กำกับลูกเสือ-เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ที่มีต่อการบริหารกิจกรรมการเรียนการสอนลูกเสือ-เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ในโรงเรียนรัฐราษฎร์อุปถัมภ์ มีค่าเฉลี่ยของความคาดหวังสูงกว่าการปฏิบัติจริงทุกด้าน 3) ผู้กำกับลูกเสือ-เนตรนารี มีความต้องการตามลำดับต่อไปนี้คือ การเปิดโอกาสให้ร่วมทำแผนดำเนินการโดยเท่าเทียมกัน การจัดสรรงบประมาณ

²² ทรงศักดิ์ จารุมาศ, “การประเมินหลักสูตรกิจกรรมลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเมืองปาน จังหวัดหนองบัวลำภู” (ปริญญาานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต การบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2544), บทคัดย่อ.

²³ บุญรัตน์ สมคณ, “การประเมินผลโครงการฝึกอบรมผู้กำกับลูกเสือสามัญขั้นความรู้ชั้นสูง ในจังหวัดราชบุรี” (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2544), บทคัดย่อ.

ประมาณ ช่วยเหลือในแต่ละระดับชั้น จัดหาอุปกรณ์ที่เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ การสนับสนุนในการเข้ารับการอบรมทุกครั้ง การจัดกิจกรรมการสอนที่สอดคล้องกับหลักสูตร²⁴

ไพรินทร์ สกุลโพน ได้ศึกษาการบริหารกิจกรรมลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ ในโรงเรียนที่จัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จังหวัดอุดรดิตถ์ ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพการบริหารกิจกรรมลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ ด้านการวางแผนและงบประมาณ ส่วนใหญ่มีการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี มีการประชุมเกี่ยวกับการทำแผนจัดกิจกรรมลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ ภาคเรียนละ 1 ครั้ง ผู้บังคับบัญชาลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่มีการปฏิบัติงานตามแผนที่วางไว้อย่างสม่ำเสมอ และกำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายในการวางแผนการจัดกิจกรรมลูกเสือไว้อย่างชัดเจน งบประมาณส่วนใหญ่ใช้เงินบำรุงลูกเสือ ด้านการจัดองค์กร ส่วนใหญ่ในหมวดวิชาที่รับผิดชอบงานลูกเสือ มีบุคลากรจำนวนไม่เกิน 10 คน มีการจัดโครงสร้างตามระเบียบสำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ ด้านการควบคุม ส่วนใหญ่มีการจัดทำทะเบียนลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ไว้แต่กรอรายละเอียดไม่ครบ ผู้รับผิดชอบการจัดทำทะเบียนลูกเสือคือ ผู้กำกับลูกเสือ มีการตรวจสอบการเงินของลูกเสือ มีการจัดตั้งกองลูกเสือ กลุ่มลูกเสือที่ถูกต้อง จัดให้มีผู้ควบคุม กำกับ ติดตาม ให้เป็นไปตามแผนที่กำหนด มีผู้ตรวจ ติดตาม และประเมินผลงาน ในระดับโรงเรียน มีการรายงานผลให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง การจัดกิจกรรมให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ด้านการประสานงาน มีการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ ให้บุคคลภายในและภายนอกโรงเรียนเกิดความเข้าใจอันดี โดยประชาสัมพันธ์เมื่อมีการประชุมผู้ปกครอง ด้านการบังคับบัญชาส่วนใหญ่มีการจัดลำดับขั้นการบังคับบัญชาในโรงเรียนตามตำแหน่งทางลูกเสือ²⁵

จุด ก่อแก้ว ได้ศึกษาสภาพการบริหารงานลูกเสือในสถานศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดศรีสะเกษ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการบริหารงานลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ในสถานศึกษา ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพการบริหารงานลูกเสือในสถานศึกษา ทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านวิชาการ ด้านบุคลากร ด้านงบประมาณ และด้านการบริหารจัดการ โดยภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก 2) ผู้อำนวยการลูกเสือโรงเรียนและผู้บังคับบัญชาลูกเสือ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพ

²⁴ วัชรวิทย์ ศรีบุญ, “การบริหารกิจกรรมการเรียนการสอนลูกเสือ – เนตรนารี”

(วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2545), บทคัดย่อ.

²⁵ ไพรินทร์ สกุลโพน, “การบริหารกิจกรรมลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ ในโรงเรียนที่จัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จังหวัดอุดรดิตถ์” (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันราชภัฏอุดรดิตถ์, 2546), บทคัดย่อ.

การบริหารลูกเสือในสถานศึกษา โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน 3) ผู้อำนวยการลูกเสือโรงเรียนและผู้บังคับบัญชาลูกเสือที่มีวุฒิทางลูกเสือต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานลูกเสือในสถานศึกษา โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน 4) ผู้อำนวยการลูกเสือโรงเรียนและผู้บังคับบัญชาลูกเสือที่อยู่ในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการบริหารลูกเสือในสถานศึกษา โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน²⁶

สมคิด แสนเสริม ได้ศึกษาสภาพปัญหาการบริหารกิจกรรมลูกเสือในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี ผลการวิจัยพบว่า 1) ผู้บริหารโรงเรียน และผู้กำกับลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ มีความคิดเห็นต่อสภาพปัญหาการบริหารกิจกรรมลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ โดยรวมทุกด้านมีปัญหาอยู่ในระดับน้อย 2) การเปรียบเทียบสภาพปัญหาการบริหารกิจกรรมลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน และผู้กำกับลูกเสือสามัญ รุ่นใหญ่ ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำแนกตามเพศ ขนาดโรงเรียน และอายุ พบว่า มีความคิดเห็นโดยรวมไม่แตกต่างกัน 3) การเปรียบเทียบสภาพปัญหาการบริหารกิจกรรมลูกเสือรุ่นใหญ่ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน และผู้กำกับลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ จำแนกตามตำแหน่ง พบว่าผู้บริหารโรงเรียน และผู้กำกับลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ มีตำแหน่งต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัญหาการบริหารกิจกรรมลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่โดยรวมแตกต่างกัน²⁷

อรรถ ปรารับรูปตลุง ได้ทำการศึกษาวิจัย เรื่องการพัฒนาครูผู้สอนกิจกรรมลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ ผลการวิจัยพบว่า สภาพปัจจุบันการดำเนินงานและปัญหาในการจัดกิจกรรมลูกเสือสามัญรุ่น คือครูผู้สอนกิจกรรมลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ทั้งที่มีวุฒิและไม่มีวุฒิทางลูกเสือ ส่วนใหญ่ขาดความรู้ทักษะการจัดทำและนำแผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ไปใช้ ซึ่งเมื่อดำเนินการพัฒนาโดยใช้กลยุทธ์การนิเทศการจัดทำและนำแผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ไปใช้ ผลการดำเนินการพัฒนางรอบที่ 1 กลุ่มเป้าหมายทุกคน มีความรู้ทักษะเกี่ยวกับการจัดทำแผนแผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสามัญ รุ่นใหญ่ให้ได้จำนวน 18 แผน และผลการนิเทศ กลุ่มเป้าหมายทุกคนมีความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ สามารถจัดทำแผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ได้ โดยเพิ่มความเข้าใจที่กิจกรรมเกมส์/เพลง และสามารถจัดกิจกรรมเกมส์/เพลง ได้ดียิ่ง

²⁶ จุด ก่อแก้ว, “การศึกษาสภาพการบริหารงานลูกเสือในสถานศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดศรีสะเกษ อุบลราชธานี” (มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี ,2546) ,บทคัดย่อ.

²⁷ สมคิด แสนเสริม, “การศึกษาสภาพปัญหาการบริหารกิจกรรมลูกเสือใน สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี อุบลราชธานี” (มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี, 2546) ,บทคัดย่อ.

ขึ้นผลการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ พบว่า การดำเนินงานการพัฒนาครูผู้สอนกิจกรรมลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ โดยใช้กลยุทธ์การอบรมเชิงปฏิบัติการและการนิเทศ เป็นกลยุทธ์ที่เหมาะสม²⁸

วิจิตร ชินศรี ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่องการพัฒนาดำเนินงานกิจกรรมลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ โรงเรียนกุศคุ้มวิทยา อำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ ผลการวิจัย พบว่า ก่อนการดำเนินการพัฒนา ผู้บังคับบัญชาลูกเสือไม่มีความรู้ความเข้าใจกิจกรรมลูกเสือ ไม่มีแผนการจัดกิจกรรมลูกเสือ ไม่จัดกิจกรรมลูกเสือตามกระบวนการวิธีลูกเสือส่งผลให้ลูกเสือเกิดความเบื่อหน่าย ไม่อยากเข้าเรียน หลังจากที่ได้พัฒนาโดยใช้กลยุทธ์ในการพัฒนา 4 กลยุทธ์ ได้แก่ การประชุมเชิงปฏิบัติการ การมอบหมายงานการสอนตามแผนการนิเทศติดตามในวงรอบที่ 1 ตามขั้นตอนการวิจัยปฏิบัติการพบว่า ด้านความรู้ความเข้าใจกิจกรรมลูกเสือ กลุ่มผู้ร่วมศึกษาค้นคว้ามีความรู้ความเข้าใจอยู่ในขั้นดี ส่วนอีก 2 ด้าน คือด้านการเขียนกิจกรรมลูกเสือ ด้านการกิจกรรมลูกเสือ พบว่า กลุ่มผู้ร่วมศึกษาค้นคว้ามีการพัฒนาอยู่ในขั้นปานกลาง กล่าวคือ การเขียนแผนการจัดกิจกรรมลูกเสือไม่ครบกระบวนการ การการจัดกิจกรรมไม่เคยปฏิบัติอย่างจริงจัง กลุ่มผู้ร่วมศึกษาค้นคว้าจึงได้นำไปพัฒนาต่อในวงรอบที่ 2 โดยใช้กลยุทธ์ 3 กลยุทธ์ ได้แก่ การนิเทศติดตาม การประชุมหลังสอน การศึกษาดูงาน ผลปรากฏว่า ผู้ร่วมศึกษาค้นคว้ามีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับลูกเสือ มีความสามารถเขียนแผนกิจกรรมลูกเสือมีความสามารถจัดกิจกรรมลูกเสือ ตามกระบวนการลูกเสืออยู่ในขั้นดี ทำให้ลูกเสือมีความพึงพอใจบรรลุดุคคุณธรรมลูกเสือ และจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ผลการพัฒนาดำเนินงานกิจกรรมลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่โรงเรียนกุศคุ้ม ส่งผลทำให้ผู้บังคับบัญชาลูกเสือมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับลูกเสือ มีความสามารถเขียนแผนกิจกรรมลูกเสือ มีความสามารถจัดกิจกรรมลูกเสือ มีทักษะกระบวนการจัดกิจกรรมลูกเสือโดยวิธีการของลูกเสือ ทำให้ลูกเสือมีความพึงพอใจบรรลุดุคคุณธรรมลูกเสือ และจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ลูกเสือเป็นผู้มีระเบียบวินัย ตรงต่อเวลา มีความรับผิดชอบ ทำงานเป็นระบบหมู่ แต่งเครื่องแบบลูกเสือถูกต้อง²⁹

²⁸ อรรถ ปราบบริบูรณ์, “การพัฒนาครูผู้สอนกิจกรรมลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ ในโรงเรียนราชสีมาวิทยาลัย 2 อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา” (ปริญญาานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2547), บทคัดย่อ.

²⁹ วิจิตร ชินศรี, “การพัฒนาการดำเนินงานกิจกรรมลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่อำเภอเมืองชัยภูมิ” (ปริญญาานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2547), บทคัดย่อ.

พิพาก กุลหิณตั้ง ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนาการดำเนินงานกิจกรรมลูกเสือสามัญ รุ่งใหญ่ โรงเรียนชัยภูมิภักดีชุมพล อำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ ผลการวิจัยพบว่า สภาพการดำเนินงานกิจกรรมลูกเสือสามัญรุ่งใหญ่ ก่อนการพัฒนา ผู้บังคับบัญชาลูกเสือไม่มีความรู้ความเข้าใจหลักสูตรลูกเสือ ไม่เขียนแผนและจัดกิจกรรมลูกเสือตามแผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสามัญ รุ่งใหญ่ ส่งผลให้ลูกเสือเบื่อหน่าย ไม่อยากเข้าเรียนและขาดวินัยการแต่งเครื่องแบบลูกเสือได้ ดำเนินการพัฒนาโดยให้ความรู้แก่ผู้ร่วมศึกษาค้นคว้าด้วยการไปศึกษาดูงานจัดประชุมปฏิบัติการ ประชุมทบทวนหลังสอนกิจกรรมลูกเสือ นิเทศและติดตาม การพัฒนาปรับปรุงงานตามขั้นตอน การวิจัยปฏิบัติการ ในวงรอบที่ 1 พบว่าผู้ร่วมศึกษาค้นคว้าและผู้บังคับบัญชาลูกเสือ มีความรู้ความเข้าใจสามารถเขียนแผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสามัญรุ่งใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง จึงได้วางแผน การพัฒนาต่อในวงรอบที่ 2 ด้วยกลยุทธ์การประชุมทบทวนหลังสอนกิจกรรมลูกเสือ ศึกษาดูงานที่ มีสภาพปัญหาคล้ายกัน มีการนิเทศและกำกับติดตามหลังการพัฒนาในวงรอบที่ 2 พบว่าปัญหา ต่าง ๆ ก่อนดำเนินการศึกษาค้นคว้า มีการพัฒนาเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้นในทุก ๆ ด้านที่ เหมาะสมอย่างหลากหลาย แต่งเครื่องแบบลูกเสือครบถูกต้องตามกฎกระทรวงว่าด้วยเครื่องแบบ เป็นแบบอย่างที่ดีแก่ลูกเสือและผู้บังคับบัญชาลูกเสืออื่น โดยทั่วไป³⁰

สมพิศ จากภัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่องการศึกษาสภาพการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชา ลูกเสือสามัญรุ่งใหญ่ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุรินทร์ ผลการ วิจัยพบว่า สภาพการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาลูกเสือสามัญรุ่งใหญ่ ตามความคิดเห็นของผู้ บริหารสถานศึกษา หัวหน้าฝ่ายกิจกรรม และผู้กำกับลูกเสือ เรื่องระเบียบแถวของลูกเสือ เรื่องคำ ปฏิญาณ กฎ และคติพจน์ของลูกเสือ เรื่องการก่อกองไฟและการปรุงอาหาร และ เรื่องเงื่อนของลูก เสือสามัญรุ่งใหญ่ มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอยู่ในระดับมาก เรื่องความเข้าใจเรื่องราว ของกิจการลูกเสือ เรื่องการกางและรื้อเต็นท์ที่พักแรม เรื่องการบรรจุเครื่องหลังสำหรับการเดิน ทางไกลไปพักแรมค้างคืน เรื่องการใช้แผนที่เข็มทิศ เรื่องวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการปฐมพยาบาล เรื่อง ความปลอดภัยเกี่ยวกับกิจกรรมลูกเสือสามัญรุ่งใหญ่ มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอยู่ใน ระดับปานกลาง และ โดยรวมของกิจกรรมการเรียนการสอนทั้ง 10 เรื่อง มีการจัดกิจกรรมการเรียน การสอนอยู่ในระดับปานกลาง การเปรียบเทียบสภาพการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาลูกเสือ

³⁰ พิพาก กุลหิณตั้ง, “การพัฒนาการดำเนินงานกิจกรรมลูกเสือสามัญรุ่งใหญ่ โรงเรียน ชัยภูมิภักดีชุมพล อำเภอเมือง จังหวัดชัยภูมิ” (ปริญญาานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการ บริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2547), บทคัดย่อ.

สามัญรุ่นใหญ่ ในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศูรินทร์ ตามขนาดสถานศึกษา ในกิจกรรมการเรียนการสอน 10 เรื่อง พบว่าไม่แตกต่างกัน³¹

เรื่องศิลป์ นิราราช ได้ศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารกิจกรรมลูกเสือในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตดอนเมือง กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า มีสภาพการบริหารกิจกรรมลูกเสืออยู่ในระดับมาก ทั้งภาพรวมและรายด้าน เรียงลำดับดังนี้ ด้านการประเมินผล ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการวางแผน ด้านการจัดบุคลากร และด้านการจัดงบประมาณและวัสดุอุปกรณ์ และ มีปัญหาการบริหารกิจกรรมลูกเสืออยู่ในระดับน้อยทั้งภาพรวมและรายด้าน เรียงลำดับดังนี้ ด้านการประเมินผล ด้านการจัดบุคลากร ด้านการวางแผน ด้านการจัดการเรียนการสอน และด้านการประเมินผล ผลการเปรียบเทียบสภาพการบริหารกิจกรรมลูกเสือ พบว่า ผู้บริหารระดับนโยบาย มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการบริหารกิจกรรมลูกเสือสูงกว่าผู้บริหารระดับกลุ่มลูกเสือและผู้บริหารระดับกองลูกเสือ ในภาพรวมและด้านการจัดการเรียนการสอน ส่วนในด้านการวางแผน ด้านบุคลากร ด้านงบประมาณและวัสดุอุปกรณ์ และด้านการประเมินผล ผู้บริหารระดับนโยบายมีความคิดเห็นแตกต่างกับผู้บริหารในระดับกลุ่มลูกเสือ และผู้บริหารระดับกองลูกเสือมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการบริหารกิจกรรมลูกเสือไม่แตกต่างกัน³²

บุญหลาย หวานเพราะ ได้ศึกษา การจัดกิจกรรมลูกเสือของโรงเรียนในอำเภอมัญจาคีรี จังหวัดขอนแก่นสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษขอนแก่นเขต 2 ผลการศึกษาพบว่าสภาพการจัดกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารีสามัญทั้ง 5 ด้าน พบว่า การปฏิบัติกิจกรรมโดยรวม อยู่ในระดับปานกลางด้านการดำเนินการของผู้บังคับบัญชาลูกเสือสามัญ ด้านการวัดผลและประเมินผลกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารีสามัญ ด้านการจัดทำหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนลูกเสือ-เนตรนารีสามัญและด้านการจัดหาสื่อและวัสดุอุปกรณ์ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนลูกเสือ-เนตรนารี

³¹ สมพิศ จากภัย, “การศึกษาสภาพการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศูรินทร์” (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์, 2548), บทคัดย่อ.

³² เรื่องศิลป์ นิราราช, “สภาพและปัญหาการบริหารกิจกรรมลูกเสือในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตดอนเมือง กรุงเทพมหานคร” (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2548), บทคัดย่อ.

สามัญ ยกเว้น ด้านการบริหารจัดการลูกเสือของผู้บริหารสถานศึกษา การปฏิบัติกิจกรรมอยู่ในระดับน้อย³³

พัศกร คำโคตร การจัดกิจกรรมลูกเสือสามัญของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนในอำเภอเวียงใหญ่ จังหวัดขอนแก่นสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่นเขต 3 พบว่า การจัดกิจกรรมลูกเสือสามัญของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนในอำเภอเวียงใหญ่ โดยภาพรวมมีการปฏิบัติด้านการฝึกอบรม ด้านการบริหารในกองลูกเสือ ด้านการส่งเสริมสนับสนุนกิจกรรมลูกเสือ และด้านการนิเทศติดตาม ประเมินผล โดยภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนปัญหาด้านการจัดกิจกรรมลูกเสือ พบว่า มีปัญหาค้านการนิเทศ ติดตาม ประเมินผล ด้านการส่งเสริมสนับสนุนการจัดกิจกรรมลูกเสือและด้านการบริหารงานในกองลูกเสือ โดยภาพรวมมีปัญหาในระดับปานกลาง³⁴

งานวิจัยต่างประเทศ

แบรกก์ (Bragg) ได้ศึกษาติดตามประวัติการลูกเสือในประเทศแคนาดา จากปลายศตวรรษที่ 19 จนถึงเพียงหลังสงครามโลกครั้งที่ 1 โดยพยายามให้ได้รับความเข้าใจว่าความเป็นชายนั้น ได้รับคำนิยามจากผู้แต่งและสนับสนุนขบวนการลูกเสือว่าอย่างไร ในเบื้องต้นที่ใช้คู่มือลูกเสือและหนังสือส่งเสริมนั้น การวิจัยครั้งนี้ ได้แย้งว่าขบวนการได้ให้นิยามภาพลักษณ์ของวัยผู้ใหญ่ไว้อย่างชัดเจน สำหรับชาวแคนาดาในช่วงเวลาที่โครงสร้างของความเป็นชายเป็นที่รับรู้ว่าอยู่ในสภาพการเปลี่ยนแปลงอย่างสม่ำเสมอ ขบวนการลูกเสือไม่เพียงแต่เสนอสถานที่หลบหนีสำหรับ “วิกฤตของความเป็นชาย” เท่านั้น แต่ยังได้ช่วยเปลี่ยนภาพลักษณ์ของสถานที่หรือบทบาทของผู้ใหญ่เพศชาย ให้เป็นที่ยอมรับมากขึ้นในสังคม ศตวรรษที่ 20 ปรากฏว่าในขณะที่การศึกษาครั้งนี้ อาจจะไม่ให้ความเข้าใจในประสบการณ์ในอดีตของลูกเสือแต่ละคนในขบวนการนั้น ก็พยายามทำ

³³ บุญหลาย หวานเพราะ, “การจัดกิจกรรมลูกเสือของโรงเรียนในอำเภอมัญจาคีรี จังหวัดขอนแก่นสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่นเขต 2” (การค้นคว้าอิสระ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2550),บทคัดย่อ.

³⁴ พุศกร คำโคตร, “การจัดกิจกรรมลูกเสือสามัญของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนในอำเภอเวียงใหญ่ จังหวัดขอนแก่นสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่นเขต 3” (การค้นคว้าอิสระ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2550),บทคัดย่อ.

ให้เข้าใจง่ายขึ้นเกี่ยวกับวิธีการที่ชาวแคนาดาบางคนพยายามให้นิยาม คำนิยามของคำว่าวัยรุ่นใหญ่ เป็นที่ยอมรับแล้วนำทางชีวิตของพวกเขาไปตามโครงสร้างเหล่านั้น³⁵

เช่นกัน วิทยุเรื่อง โครงการสนใจของคาร์เด็ค และลูกเสือหญิงรุ่นใหญ่ ความสนใจในการเลือกโครงการคือ ความสนใจหรือจุดมุ่งหมายส่วนบุคคลที่จะเชื่อมให้นักเรียนทหารและลูกเสือหญิงรุ่นใหญ่สนใจแนวทางเดียวกัน โครงการสนใจประกอบด้วย 5 สาขา คือ 1) ทักษะชีวิต เช่น การดูแลเด็ก เทคนิคแก้ไขความขัดแย้ง และสุขภาพ เช่น การดูแลนก การทำกับข้าว เลี้ยงสัตว์เลี้ยง คณิตศาสตร์ การสำรวจที่ว่าง และสุขภาพผู้หญิง 2) ชุมชน เช่น คอมพิวเตอร์ การพิมพ์ สื่อสาร ประชาสัมพันธ์ การอ่านและการเขียน 3) ศิลปะและประวัติศาสตร์ เช่น สถาปัตยกรรม การออกแบบสิ่งแวดล้อม ศิลปะชาวบ้าน การเต้นรำ พิพิธภัณฑสถานและศิลปะสิ่งทอ 4) กีฬาและนันทนาการ เช่น การท่องเที่ยวแบบแบ็คแพ็ค ค่ายพักแรม การเอาตัวรอดกลางแจ้งและการพายเรือ กิจกรรมแต่ละอย่างจะต้องประกอบด้วย กิจกรรม 4 อย่าง คือ สร้างทักษะ กิจกรรมเกี่ยวข้องกับเทคโนโลยี โครงการบริการ และสำรวจอาชีพ³⁶

ฟรานซิส (Francis) ได้ศึกษาลูกเสือและสมาชิก 4-H ของรัฐยูตาห์ เพื่อกำหนดผลกระทบ การที่เข้ามาเกี่ยวข้องกับในองค์กรเยาวชนมีต่อภาวะผู้นำและการพัฒนาทักษะชีวิตของพวกเขาเหล่านี้ วิธีการศึกษาใช้แบบวัดภาวะผู้นำของเยาวชนและการพัฒนาทักษะชีวิต ซึ่งดอร์มันดี และซีฟเวอร์ ได้พัฒนาขึ้น ผลการศึกษาพบว่า คะแนนแบบวัดเฉลี่ยของลูกเสือเท่ากับ 69.65 และ 69.14 สำหรับสมาชิก 4-H ผู้ร่วมวิจัย 4-H บ่งชี้ว่าได้ประโยชน์ปานกลางถึงมากในทุกด้านของแบบสำรวจด้วย แบบวัดภาวะผู้นำของเยาวชน และการพัฒนาทักษะชีวิต ยกเว้นด้านเดียว คือ สามารถกำหนดความต้องการได้ ซึ่งสมาชิกเหล่านี้ให้คะแนนเป็นประเภทที่มีการพัฒนาเล็กน้อย ผลการวิเคราะห์แบบสำรวจเป็นรายชื่อ พบว่า คะแนนเฉลี่ยด้านภาวะผู้นำและทักษะชีวิตสูงสุด 3 อันดับแรก คือ ในข้อมูลมีบุคลิกภาพเป็นกันเอง เข้ากับคนอื่น ๆ ได้ และเคารพคนอื่น³⁷

³⁵ Andrew Bragg Ross , “The Boy Scout Movement in Canada ; Defining Constructs of Masculinity for the Twentieth Century” (Master’s Thesis. Dalhousie : University, 1995): Abstract.

³⁶ Sandy Ayala and Others, Interest Projects for Cadette and Senior Girl Scouts (New York : Girl Scouts of the U.S.A. 1997),12.

³⁷ David William Francis, “Self-perceived leadership and skills of youth involved in the 4-H teen leadership training camp and the summer camp staffs of the Trapper Trails Council Boy Scout of America” (Master’s Thesis. Utah : Utah University, 2000): Abstract.

สรุป

การบริหารกิจกรรมลูกเสือเป็นสิ่งที่จำเป็นอย่างยิ่งสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาและผู้รับผิดชอบกิจกรรมลูกเสือเพราะกิจกรรมลูกเสือสามารถฝึกให้เยาวชนเป็นพลเมืองดี มีคุณธรรม จริยธรรม มีระเบียบวินัย มีความสามัคคีในหมู่คณะ รู้จักการเป็นผู้นำผู้ตามที่ดี รู้จักการบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ต่อสังคมและส่วนรวม ซึ่งสภาพเศรษฐกิจและสังคมจะเปลี่ยนแปลงไป ตามสถานการณ์ของโลก เนื่องจากความเจริญก้าวหน้า ทางด้านวิทยาศาสตร์ สังคม เศรษฐกิจ และการเมืองเปลี่ยนแปลงไป ย่อมทำให้เยาวชนของชาติประพฤติผิดวัฒนธรรม และศีลธรรมอันดี ทำให้ก่อความเสียหายแก่ประเทศชาติในอนาคต แต่กิจกรรมลูกเสือก็ยังเป็นกระบวนการที่สามารถนำมาใช้พัฒนาเยาวชนของชาติให้เป็นพลเมืองดี มีคุณภาพตามที่สังคมและประเทศชาติ จะเห็นได้ว่าเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับผู้บริหาร โรงเรียน และผู้เกี่ยวข้อง เพราะกิจกรรมลูกเสือสามารถฝึกให้เยาวชนเป็นพลเมืองดี มีระเบียบวินัย มีคุณธรรม จริยธรรม และอยู่ร่วมในสังคมอย่างมีความสุขแต่ วิธีการที่ดีที่สุดที่จะทำให้เยาวชนเป็นพลเมืองดีคือกิจกรรมลูกเสือนั่นเอง แต่การบริหารกิจกรรมลูกเสือจะบรรลุวัตถุประสงค์หรือไม่ขึ้น ผู้บริหาร และผู้รับผิดชอบมีการบริหารกิจกรรมลูกเสือ ในการวิจัยครั้งนี้ ใช้ทฤษฎีการบริหารตามแนวคิดของกูลิค และ เออร์วิค (Gulick and Urwick) ที่เรียกว่า POSDCoRB มาบูรณาการใช้กับการบริหารกิจกรรมลูกเสือประกอบด้วย การวางแผน การจัดองค์การ การบริหารบุคคล การมอบหมายงาน การประสานงาน การรายงาน การงบประมาณ มาบริหารงานกิจกรรมลูกเสือให้มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลมากยิ่งขึ้นรวมทั้งจะส่งผลต่อการพัฒนาเยาวชนของชาติต่อไปในอนาคต

บทที่ 3

การดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องการบริหารกิจกรรมลูกเสือของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐมเขต 2 มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบ 1) การบริหารกิจกรรมลูกเสือของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐมเขต 2 และ 2) แนวทางการบริหารกิจกรรมลูกเสือของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 2 การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (descriptive research) โดยใช้โรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐมเขต 2 จำนวน 21 โรงเรียน เป็นหน่วยวิเคราะห์ (unit of analysis) ผู้ให้ข้อมูลโรงเรียนละ 4 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา 1 คน หัวหน้ากิจกรรมลูกเสือ 1 คน ครูผู้สอนลูกเสือ 2 คน รวมผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้น 84 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารกิจกรรมลูกเสือ โดยใช้ทฤษฎีการบริหารตามแนวคิดของ กุลิกและเออร์วิค (Gulick and Urwick) ที่เรียกว่า POSDCoRB มาบูรณาการใช้กับการบริหารกิจกรรมลูกเสือ ผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนการดำเนินการวิจัยและระเบียบวิธีวิจัยดังต่อไปนี้

ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

เพื่อเป็นแนวทางให้การดำเนินการวิจัยเป็นไปอย่างมีระบบและบรรลุจุดมุ่งหมายของการวิจัยที่กำหนดไว้ ผู้วิจัยจึงกำหนดขั้นตอนของการวิจัยเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การจัดเตรียมโครงการวิจัยเป็นการศึกษาข้อมูล สถิติ วรรณกรรมที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ จากตำรา เอกสารทางวิชาการ วารสาร เว็บไซต์ ตลอดจนงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำผลที่ได้จากการศึกษามาจัดทำโครงร่างงานวิจัย รับข้อเสนอแนะของกรรมการควบคุมสารนิพนธ์มาปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ให้สมบูรณ์ และขออนุมัติโครงร่างงานวิจัย จากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย

ขั้นตอนที่ 2 การดำเนินการวิจัย เป็นขั้นตอนที่ผู้วิจัยจัดสร้างเครื่องมือสำหรับเก็บรวบรวมข้อมูล ทดสอบ ปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องของเครื่องมือ แล้วนำเครื่องมือที่สร้างขึ้น ไปเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง แล้วนำข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้ มาตรวจสอบความถูกต้อง ทำการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ และแปลผลการวิเคราะห์ข้อมูล

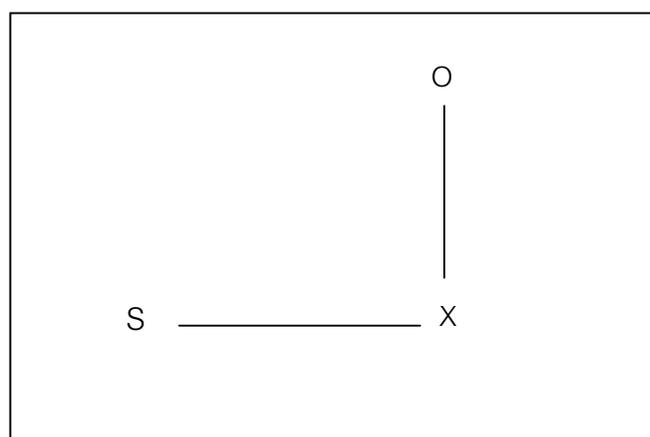
ขั้นตอนที่ 3 การรายงานผลการวิจัย เป็นขั้นตอนของการจัดทำโครงร่างรายงานผลการวิจัย นำเสนอคณะกรรมการผู้ควบคุมสารนิพนธ์เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง ปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่อง ตามที่คณะกรรมการผู้ควบคุมสารนิพนธ์เสนอแนะ เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย เพื่อขออนุมัติจบการศึกษา

ระเบียบวิธีวิจัย

เพื่อให้งานวิจัยเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ผู้วิจัยจึงได้กำหนดรายละเอียดต่างๆ เกี่ยวกับระเบียบการวิจัยประกอบด้วย แผนแบบการวิจัย ประชากรและวิธีการ ตัวแปร เครื่องมือ ที่ใช้ในการวิจัย การสร้างเครื่องมือ การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัยโดยมีรายละเอียดดังนี้

แผนแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (descriptive research) ที่มีแผนแบบการวิจัย ในลักษณะของกลุ่มตัวอย่างเดียว ศึกษาสภาวะการณ์ ไม่มีการทดลอง (the one shot, non - experimental case study) โดยใช้แผนแบบที่เขียนเป็นแผนผัง (diagram) ดังนี้

- S หมายถึง ประชากรที่นำมาศึกษา
- X หมายถึง ตัวแปร ที่นำมาศึกษา
- O หมายถึง ข้อมูลที่ได้จากการศึกษา

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่โรงเรียนเอกชนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐมเขต 2 จำนวน 21 โรงเรียน

ผู้ให้ข้อมูล

ผู้ให้ข้อมูลโรงเรียนละ 4 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา 1 คน หัวหน้ากิจกรรมลูกเสือ 1 คน ครูผู้สอนลูกเสือ 2 คน รวมทั้งสิ้น 84 คน ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 1 ตารางประชากรที่ศึกษา

ที่	โรงเรียน	ผู้ให้ข้อมูล			รวม
		ผู้บริหาร	หัวหน้ากิจกรรมลูกเสือ	ครูผู้สอนลูกเสือ	
1	โรงเรียนนาคประสิทธิ์	1	1	2	4
2	โรงเรียนจารุวรรณวิทยา	1	1	2	4
3	โรงเรียนเจริญสุข	1	1	2	4
4	โรงเรียนเดชอนุสรณ์	1	1	2	4
5	โรงเรียนเม่งฮ้างฮัก	1	1	2	4
6	โรงเรียนเมธา	1	1	2	4
7	โรงเรียนสาธิตวิทยา	1	1	2	4
8	โรงเรียนแสงทองวิทยา	1	1	2	4
9	โรงเรียนเทพนิมิตวัฒนา	1	1	2	4
10	โรงเรียนนักบุญเปโตร	1	1	2	4
11	โรงเรียนภัทรนุสรณ์	1	1	2	4
12	โรงเรียนบวรชนวิทย์	1	1	2	4
13	โรงเรียนภัทรบุศร์	1	1	2	4
14	โรงเรียนมารีอุปถัมภ์	1	1	2	4
15	โรงเรียนยอแซฟอุปถัมภ์	1	1	2	4
16	โรงเรียนสกลวิทยา	1	1	2	4
17	โรงเรียนเสริมสิทธิ์วิทยา	1	1	2	4
18	โรงเรียนเอกครุณ	1	1	2	4
19	โรงเรียนเจียนหัว	1	1	2	4
20	โรงเรียนฟ้าใส	1	1	2	4
21	โรงเรียนเซนต์โยเซฟอินเตอร์	1	1	2	4
	รวม	21	21	42	84

ตัวแปร

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย ตัวแปรพื้นฐาน และตัวแปรที่ศึกษา ดังนี้

1. ตัวแปรพื้นฐาน เป็นตัวแปรที่เกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบคำถามได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งหน้าที่ วุฒิทางลูกเสือ ประสบการณ์ในการทำงานกิจกรรมลูกเสือ

2. ตัวแปรที่ศึกษา เป็นตัวแปรที่เกี่ยวกับการบริหารกิจกรรมลูกเสือของผู้บริหารโรงเรียน เอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐมเขต 2 โดยใช้ทฤษฎีการบริหารตามแนวคิดของ กูลิค และ เออร์วิก (Gulick and Urwick) ที่เรียกว่า POSDCORB มาบูรณาการใช้กับการบริหาร กิจกรรมลูกเสือมีรายละเอียดดังนี้

2.1. การวางแผนการจัดกิจกรรมลูกเสือ หมายถึง การวางแผนกำหนดการฝึกอบรมลูกเสือ-เนตรนารีในสังกัด และการบริหารองค์การทางลูกเสือให้เป็นไปตามระเบียบของสำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ

2.2. การจัดองค์การกิจกรรมลูกเสือ หมายถึง การจัดสายงานการบังคับบัญชาให้เป็นไปตามข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติ เช่น รองผู้กำกับกอง ผู้กำกับกอง ผู้กำกับกลุ่มลูกเสือ รองผู้กำกับกลุ่มลูกเสือ ผู้กำกับกลุ่มลูกเสือ รองผู้อำนวยการลูกเสือและผู้อำนวยการลูกเสือ รวมถึงการจัดกลุ่มลูกเสือ ที่มีความสัมพันธ์กัน ตามโครงสร้างที่คณะลูกเสือแห่งชาติกำหนดไว้

2.3. การบริหารบุคคลกิจกรรมลูกเสือ หมายถึง การสร้างความเข้าใจในการสมัครเข้าดำรงตำแหน่งผู้บังคับบัญชาลูกเสือ-เนตรนารี รวมถึงการบรรจุแต่งตั้ง การมอบหมายงาน ความรับผิดชอบในการดำรงตำแหน่งผู้บังคับบัญชาลูกเสือ-เนตรนารีในกองต่าง ๆ

2.4. การมอบหมายงานกิจกรรมลูกเสือ หมายถึง การมอบหมายงานเกี่ยวกับการฝึกอบรมลูกเสือ-เนตรนารี รวมถึงการให้บริการด้านต่าง ๆ ทั้งด้านวิชาการ สื่อ วัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ

2.5. การประสานงานกิจกรรมลูกเสือ หมายถึง การติดต่อประสานงานกับกองลูกเสือภายในโรงเรียนหรือต่างโรงเรียน เพื่อร่วมกิจกรรมในการฝึกอบรม เพื่อประโยชน์ในการใช้อุปกรณ์ต่าง ๆ ร่วมกัน รวมถึงการประสานงานกับสำนักงานเขตพื้นที่ สมาคม สโมสรลูกเสือต่าง ๆ ในการดำเนินงานเกี่ยวกับการบริหารในกองลูกเสือ-เนตรนารี ให้มีศักยภาพมากขึ้น

2.6. การรายงานกิจกรรมลูกเสือ หมายถึง การสรุปรายงานผลประจำปีให้กับผู้บริหารโรงเรียนทราบ เมื่อสิ้นปีการศึกษา รายงานผลการดำเนินงานให้ชุมชน สังคมทราบในรูปแบบเอกสารทางวิชาการ และการรายงานหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

2.7. การงบประมาณกิจกรรมลูกเสือ หมายถึง การจัดสรรงบประมาณสนับสนุนกองลูกเสือ สื่อ วัสดุ อุปกรณ์ งบประมาณโครงการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานในกองลูกเสือ-เนตรนารี เพื่อประโยชน์ในการบริหารกองลูกเสือให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามจำนวน 1 ฉบับ มี 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบคำถามมีลักษณะเป็นเลือกตอบ ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา หน้าที่ปัจจุบันวุฒิทางลูกเสือ ประสบการณ์ในการบริหารกิจกรรมลูกเสือ

ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับการบริหารกิจกรรมลูกเสือของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐมเขต 2 โดยใช้ทฤษฎีการบริหารตามแนวคิดของกูลิค และ เออร์วิค (Gulick and Urwick) ที่เรียกว่า POSDCORB มาบูรณาการใช้กับการบริหารกิจกรรมลูกเสือ ผู้วิจัยได้พัฒนาแบบสอบถามมาจากของนายโอภาส ต้นเจริญรัตน์ มาจัดอันดับคุณภาพเป็น 5 ระดับ ตามแนวคิดของไลเคิร์ต (Likert)¹ โดยกำหนดค่าแปลความหมายดังต่อไปนี้

ระดับ 1 หมายถึง การบริหารกิจกรรมลูกเสืออยู่ในระดับน้อยที่สุด
มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 1 คะแนน

ระดับ 2 หมายถึง การบริหารกิจกรรมลูกเสืออยู่ในระดับน้อย
มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 2 คะแนน

ระดับ 3 หมายถึง การบริหารกิจกรรมลูกเสืออยู่ในระดับปานกลาง
มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 3 คะแนน

ระดับ 4 หมายถึง การบริหารกิจกรรมลูกเสืออยู่ในระดับมาก
มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 4 คะแนน

ระดับ 5 หมายถึง การบริหารกิจกรรมลูกเสืออยู่ในระดับมากที่สุด
มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 5 คะแนน

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิดเพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามเสนอแนะแนวทางการบริหารกิจกรรมลูกเสือของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐมเขต 2

¹ Rensis Likert, อ้างถึงพวงรัตน์ ทวีรัตน์, วิธีวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์ (กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์และทำปกเจริญผล, 2540), 114-115.

การสร้างเครื่องมือสำหรับการวิจัย

เพื่อให้การวิจัยครั้งนี้สามารถตรวจสอบและวัดได้ตามขอบเขตของการวิจัยและบรรลุตามวัตถุประสงค์ตามที่กำหนดไว้ ผู้วิจัยจึงดำเนินการสร้างเครื่องมือ ดังนี้

1.ศึกษาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง หลักการแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องจากเอกสาร ตำรา นำความรู้และแนวคิดที่ได้จากการศึกษาค้นคว้ามาประมวลเพื่อกำหนดโครงสร้างของเครื่องมือและขอบเขตของเนื้อหา ภายใต้การแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา

2.สร้างแบบสอบถามตามขอบเขตของเนื้อหาภายใต้คำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา แล้วจึงเสนอผู้เชี่ยวชาญ 5 คน ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (content validity) จำนวนภาษาที่ใช้ในแบบสอบถาม ข้อเสนอแนะ แล้วนำมาหาค่าความสอดคล้องของเนื้อหาตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยใช้เทคนิค IOC (Index of Item Objective Congruence)

3.นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้ (try out) กับ โรงเรียนเอกชนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐมเขต 1 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง โรงเรียนละ 4 คน จำนวน 8 โรงเรียน จำนวน 32 ฉบับ

4.นำแบบสอบถามที่ได้มาคำนวณหาค่าความเชื่อมั่น (reliability) ตามวิธีของ ครอนบาค (Cronbach)² โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (α -coefficient) ปรากฏว่าค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทางการบริหารกิจกรรมลูกเสือของผู้บริหาร โรงเรียนเอกชนเท่ากับ .9620

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลของการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1.ผู้วิจัยยื่นคำร้องถึงบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร เพื่อขอให้ทำหนังสือขอความร่วมมือไปยัง ผู้บริหาร โรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐมเขต 2 ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่าง ขอความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถามในการวิจัยครั้งนี้

2. ผู้วิจัยดำเนินการจัดส่งแบบสอบถาม ให้ผู้บริหาร โรงเรียนเอกชน หัวหน้ากิจกรรมลูกเสือ ผู้กำกับลูกเสือ ด้วยตนเองและผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง

---

² Lee J. Cronbach, Essentials of Psychological Testing, 3rd ed. (New York : Harper& Row Publishing, 1974), 161.

การวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติ

ผู้วิจัยรวบรวมข้อมูลที่ได้แล้วนำมาตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม จำนวน 21 โรงเรียน ผู้ให้ข้อมูลโรงเรียนละ 4 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา 1 คน จำนวน 21 คน หัวหน้ากิจกรรมลูกเสือ 1 คน จำนวน 21 คน ครูผู้สอนลูกเสือ 2 คน จำนวน 42 คน รวมผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้น 84 คน วิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป สถิติที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่

1. การวิเคราะห์สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้ค่าแจกแจงความถี่ (frequency) และค่าร้อยละ (percentage)

2. การวิเคราะห์ผู้วิจัยนำแบบสอบถามการบริหารกิจกรรมลูกเสือของผู้บริหาร โรงเรียนเอกชนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 2 มาวิเคราะห์ข้อมูล โดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ตามแนวคิดของเบสต์ (Best)³ ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 1.00–1.49 หมายถึง การบริหารกิจกรรมลูกเสืออยู่ในระดับน้อยที่สุด

ค่าเฉลี่ย 1.50–2.49 หมายถึง การบริหารกิจกรรมลูกเสืออยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 2.50–3.49 หมายถึง การบริหารกิจกรรมลูกเสืออยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 3.50–4.49 หมายถึง การบริหารกิจกรรมลูกเสืออยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 4.50–5.00 หมายถึง การบริหารกิจกรรมลูกเสืออยู่ในระดับมากที่สุด

สำหรับคำถามปลายเปิดนำมาวิเคราะห์โดยการวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis)

---

³ John W. Best, Research in Education (Englewood Cliff, New Jersey : Prentice Hall Inc, 1970), 190.

สรุป

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (descriptive research) มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบ 1)การบริหารกิจกรรมลูกเสือของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐมเขต 2 และ 2)แนวทางในการบริหารการจัดกิจกรรมลูกเสือของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐมเขต 2 ประชากร ได้แก่ โรงเรียนเอกชนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐมเขต 2 จำนวน 21 โรงเรียนเป็นหน่วยวิเคราะห์ข้อมูล ผู้ให้ข้อมูลโรงเรียนละ 4 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา 1 คน หัวหน้ากิจกรรมลูกเสือ 1 คน ครูผู้สอนลูกเสือ 2 คน รวมผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้น 84 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารกิจกรรมลูกเสือ โดยใช้ทฤษฎีการบริหารตามแนวคิดของกูลิคและเออร์วิค(Gulick and Urwick) ที่เรียกว่า POSDCoRB มาบูรณาการใช้กับการบริหารกิจกรรมลูกเสือ ตามแนวคิดของกูลิคและเออร์วิค (Gulick and Urwick) สถิติที่ใช้ในการวิจัยใช้ค่าความถี่ (frequency) ค่าร้อยละ (percentage) ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน(S.D) และการวิเคราะห์เนื้อหา(content analysis)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบการบริหารกิจกรรมลูกเสือของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 2 โดยใช้โรงเรียนเป็นหน่วยวิเคราะห์วิเคราะห์ (unit of analysis) ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามไปยังโรงเรียนกลุ่มตัวอย่าง 21 โรงเรียน จำนวน 84 ฉบับและได้รับกลับคืนมา 21 โรงเรียน จำนวน 84 ฉบับคิดเป็นร้อยละ 100 ซึ่งคิดเป็นจำนวนแบบสอบถามแล้วนำมาวิเคราะห์ข้อมูลและเสนอผลการวิเคราะห์ โดยใช้ตารางประกอบคำบรรยาย จำแนกออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 การบริหารกิจกรรมลูกเสือของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐมเขต 2

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิดเพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามเสนอแนะแนวทางการบริหารกิจกรรมลูกเสือของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐมเขต 2

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบคำถาม

จากการเก็บข้อมูลเพื่อใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ แบ่งออกเป็น 3 กลุ่มคือ ผู้บริหาร หัวหน้ากิจกรรมลูกเสือ และครูผู้สอนลูกเสือ มีผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้น 84 คน เมื่อจำแนก ตามเพศ อายุ ตำแหน่งหน้าที่ วุฒิการศึกษา วุฒิทางลูกเสือและประสบการณ์ทางลูกเสือ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

การวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 2 แสดงจำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม

สถานภาพ	จำนวน	คิดเป็นร้อยละ
เพศ		
ชาย	39	46.43
หญิง	45	53.57
รวม	84	100.00
อายุ		
20-30 ปี	19	22.62
31-40 ปี	26	30.95
41-50 ปี	27	32.14
51 ปีขึ้นไป	12	14.29
รวม	84	100.00
ปัจจุบันมีตำแหน่ง/หน้าที่		
ผู้บริหารโรงเรียน	21	25.00
ผู้รับผิดชอบกิจกรรมลูกเสือ	21	25.00
ครูผู้สอนลูกเสือ	42	50.00
รวม	84	100.00
วุฒิการศึกษา		
ต่ำกว่าปริญญาตรี	0	0.00
ปริญญาตรี	67	79.76
สูงกว่าปริญญาตรี	17	20.24
รวม	84	100.00
วุฒิทางลูกเสือ		
ขั้นความรู้เบื้องต้น	23	27.38
ขั้นความรู้ขั้นสูง	45	53.57
ขั้นผู้ช่วยผู้ให้การฝึกอบรม	11	13.10
ขั้นหัวหน้าผู้ให้การฝึกอบรม	3	3.57
ไม่มีวุฒิทางลูกเสือ	2	2.38
รวม	84	100.00

ตารางที่ 2 (ต่อ)

สถานภาพ	จำนวน	คิดเป็นร้อยละ
ประสบการณ์ทางลูกเสือ		
น้อยกว่า 5 ปี	16	19.04
5-10 ปี	35	41.67
11 ปีขึ้นไป	33	39.29
รวม	84	100.00

จากตารางที่ 2 ในภาพรวมพบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงจำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 53.57 รองลงมาเพศชาย จำนวน 39 คน คิดเป็นร้อยละ 46.43 มีอายุระหว่าง 41-50 ปี จำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 32.14 รองลงมาอายุระหว่าง 31-40 ปี จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 30.95 มีอายุระหว่าง 20-30 ปี จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 22.62 และ 51 ปีขึ้นไป เป็นลำดับสุดท้ายคิดเป็นร้อยละ 14.29 ในขณะที่วุฒิการศึกษาส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับปริญญาตรีมากที่สุดจำนวน 67 คน คิดเป็นร้อยละ 79.76 สูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 20.24 ส่วนวุฒิทางลูกเสือพบว่าส่วนใหญ่มีวุฒิขั้นความรู้ขั้นสูง มากที่สุดจำนวน 45 คนคิดเป็นร้อยละ 53.57 รองลงมา วุฒิขั้นความรู้เบื้องต้นจำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 27.38 และระดับขั้นผู้ช่วยผู้ให้การฝึกอบรม จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 13.10 ขั้นหัวหน้าผู้ให้การฝึกอบรมจำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 3.57 ไม่มีวุฒิทางลูกเสือ จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 2.38 เช่นเดียวกับประสบการณ์ทางลูกเสือพบว่า ส่วนใหญ่มีประสบการณ์ 5-10 ปีมากที่สุดจำนวน 35 คนคิดเป็นร้อยละ 41.67 และประสบการณ์ 11 ปีขึ้นไปจำนวน 33 คน คิดเป็นร้อยละ 39.29 และน้อยกว่า 5 ปี จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 19.04

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลการบริหารกิจกรรมลูกเสือของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 2

การวิเคราะห์ระดับการบริหารกิจกรรมลูกเสือของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐมเขต 2 ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วนำค่าเฉลี่ยไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ตามแนวคิดของเบสต์ (Best) ปรากฏผลดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าระดับในภาพรวมการบริหารกิจกรรมลูกเสือของผู้บริหาร โรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 2

(N = 21)

การบริหารกิจกรรมลูกเสือ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับคุณภาพ
1. ด้านการวางแผน	3.41	0.27	ปานกลาง
2. ด้านการจัดองค์การ	3.58	0.34	มาก
3. ด้านการบริหารบุคคล	3.28	0.32	ปานกลาง
4. ด้านการมอบหมายงาน	3.34	0.29	ปานกลาง
5. ด้านการประสานงาน	3.18	0.41	ปานกลาง
6. ด้านการรายงาน	3.25	0.35	ปานกลาง
7. ด้านการงบประมาณ	2.94	0.39	ปานกลาง
เฉลี่ยรวม	3.42	0.33	ปานกลาง

จากตารางที่ 3 แสดงว่าการบริหารกิจกรรมลูกเสือของโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 2 ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.42$, S.D. = 0.33) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยพบว่าการบริหารกิจกรรมลูกเสื่อด้านการวางแผน ($\bar{X} = 3.41$, S.D. = 0.27) ด้านการมอบหมายงาน ($\bar{X} = 3.34$, S.D. = 0.29) ด้านการบริหารบุคคล ($\bar{X} = 3.28$, S.D. = 0.32) ด้านการรายงานผลการปฏิบัติงาน ($\bar{X} = 3.25$, S.D. = 0.35) การประสานงาน ($\bar{X} = 3.18$, S.D. = 0.41) ด้านการงบประมาณ ($\bar{X} = 2.94$, S.D. = 0.39) เป็นลำดับสุดท้ายและ การบริหารด้านการจัดองค์การอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.58$, S.D. = 0.34) เมื่อพิจารณาจากส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) พบว่ามีการกระจายน้อย (S.D. = 0.27-0.39) แสดงว่าความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามสอดคล้องกัน

ตารางที่ 4 ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับของปัญหาการบริหารกิจกรรมลูกเสือของ
ผู้บริหาร โรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 2
ด้านการวางแผนการจัดกิจกรรมลูกเสือ

(N = 21)

ข้อที่	ด้านการวางแผนแผนการจัดกิจกรรมลูกเสือ	ระดับการดำเนินการ		
		$\bar{X}$	S.D.	ค่าระดับ
1	ศึกษา วิเคราะห์นโยบาย เพื่อการวางแผนจัดกิจกรรมลูกเสือ	3.54	0.30	มาก
2	จัดประชุมทำความเข้าใจในหลักการ วัตถุประสงค์ และหลักสูตรการจัดกิจกรรมลูกเสือ	3.40	0.34	ปานกลาง
3	บุคลากรในโรงเรียนมีส่วนร่วมในการวางแผนการจัดกิจกรรมลูกเสือในโรงเรียน	3.45	0.35	ปานกลาง
4	นำแผนงานการบริหารกิจกรรมลูกเสือในโรงเรียนไปใช้ในการปฏิบัติ	3.44	0.40	ปานกลาง
5	มีการประเมินแผนงานการบริหารกิจกรรมลูกเสือในโรงเรียนอย่างเป็นระบบ	3.24	0.41	ปานกลาง
6	มีการปรับปรุงแผนการบริหารกิจกรรมลูกเสือในโรงเรียน ให้สอดคล้องกับสภาพปัจจุบัน	3.40	0.30	ปานกลาง
เฉลี่ยรวม		3.41	0.27	ปานกลาง

จากตารางที่ 4 แสดงว่าการบริหารกิจกรรมลูกเสือของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 2 ด้านการวางแผนแผนการจัดกิจกรรมลูกเสือโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.41$, S.D. = 0.27) พิจารณาเป็นรายข้อเรียงลำดับจากมากไปน้อยพบว่า บุคลากรในโรงเรียนมีส่วนร่วมในการวางแผนกิจกรรมลูกเสือ ($\bar{X} = 3.45$, S.D. = 0.35) การนำแผนการบริหารกิจกรรมลูกเสือโรงเรียนไปการปฏิบัติ ($\bar{X} = 3.44$, S.D. = 0.40) จัดประชุมทำความเข้าใจในหลักการ วัตถุประสงค์และหลักสูตรการจัดกิจกรรมลูกเสือ($\bar{X} = 3.40$, S.D. = 0.34) มีการปรับปรุงแผนการบริหารกิจกรรมลูกเสือในโรงเรียน ให้สอดคล้องกับสภาพปัจจุบัน ($\bar{X} = 3.40$, S.D. = 0.30) มีการประเมินแผนงานการบริหารกิจกรรมลูกเสือในโรงเรียนอย่างเป็นระบบ($\bar{X} = 3.24$, S.D. = 0.41) และ การศึกษา วิเคราะห์นโยบายเพื่อการวางแผนจัดกิจกรรมลูกเสืออยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.54$, S.D. = 0.30) เมื่อพิจารณาจากส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) พบว่ามีการกระจายน้อย (S.D. = 0.30-0.41) แสดงว่าความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามสอดคล้องกัน

ตารางที่ 5 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับของปัญหาการบริหารกิจกรรมลูกเสือ
 ของผู้บริหาร โรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 2
 ด้านการจัดองค์กรกิจกรรมลูกเสือ

(N = 21)

ข้อที่	ด้านการจัดองค์กรกิจกรรมลูกเสือ	ระดับการดำเนินการ		
		$\bar{X}$	S.D.	ค่าระดับ
1	มีการกำหนดขอบข่ายของกิจกรรมลูกเสือในโรงเรียน	3.63	0.34	มาก
2	มีการจัดแบ่งสายงานกิจกรรมลูกเสือในโรงเรียนออกเป็นงานย่อย ๆ	3.55	0.39	มาก
3	มีการมอบหมายให้คณะกรรมการ หรือคณะทำงานรับผิดชอบงานกิจกรรมลูกเสือในโรงเรียน	3.57	0.37	มาก
4	มีการกำหนดขอบข่ายหน้าที่ความรับผิดชอบของคณะกรรมการหรือคณะทำงานกิจกรรมลูกเสือในโรงเรียน	3.51	0.40	มาก
5	มีการกำหนดแผนภูมิสายงานในการปฏิบัติงานกิจกรรมลูกเสือในโรงเรียน	3.40	0.46	ปานกลาง
6	มีการจัดตั้งกลุ่ม กองลูกเสือตามข้อบังคับของคณะลูกเสือแห่งชาติ	3.81	0.56	มาก
เฉลี่ยรวม		3.58	0.34	มาก

จากตารางที่ 5 แสดงว่าการบริหารกิจกรรมลูกเสือของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 2 ด้านการจัดองค์กรกิจกรรมลูกเสือในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.58$, S.D. = 0.34) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ เรียงลำดับจากมากไปน้อย พบว่า ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการจัดตั้งกลุ่มลูกเสือในโรงเรียน กองลูกเสือตามข้อบังคับของคณะลูกเสือแห่งชาติ ($\bar{X} = 3.81$, S.D. = 0.56) การกำหนดขอบข่ายของการจัดกิจกรรมลูกเสือในโรงเรียน ($\bar{X} = 3.63$, S.D. = 0.34) การมอบหมายให้คณะกรรมการ คณะทำงาน รับผิดชอบงานกิจกรรมลูกเสือในโรงเรียน ($\bar{X} = 3.57$, S.D. = 0.37) การจัดแบ่งสายงานกิจกรรมลูกเสือในโรงเรียนออกเป็นงานย่อย ๆ ($\bar{X} = 3.55$, S.D. = 0.39) การกำหนดขอบข่ายหน้าที่ความรับผิดชอบ ของคณะกรรมการหรือคณะทำงานกิจกรรมลูกเสือในโรงเรียน ($\bar{X} = 3.51$, S.D. = 0.40) และการกำหนดแผนภูมิสายงานในการปฏิบัติงานกิจกรรมลูกเสือในโรงเรียน ($\bar{X} = 3.40$, S.D. = 0.46) อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาจากส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) พบว่ามีการกระจายน้อย (S.D. = 0.34-0.56) แสดงว่าความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามสอดคล้องกัน

ตารางที่ 6 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับของปัญหาการบริหารกิจกรรมลูกเสือ ของ
ผู้บริหาร โรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 2
ด้านการบริหารบุคคลกิจกรรมลูกเสือ

(N = 21)

ข้อที่	ด้านการบริหารบุคคลกิจกรรมลูกเสือ	ระดับการดำเนินการ		
		$\bar{X}$	S.D.	ค่าระดับ
1	การสร้างความเข้าใจเพื่อให้บุคลากรสมัครเข้าสู่ตำแหน่งต่างๆของกิจกรรมลูกเสือในโรงเรียน	3.26	0.34	ปานกลาง
2	มีการพิจารณาคัดเลือกบุคลากรเข้าทำหน้าที่รับผิดชอบกิจกรรมลูกเสือในโรงเรียน	3.49	0.41	ปานกลาง
3	มีการกำหนดจำนวนคณะกรรมการ หรือคณะทำงานฝ่ายกิจกรรมลูกเสือในโรงเรียน	3.38	0.47	ปานกลาง
4	มีการควบคุมกำกับติดตามผลการปฏิบัติงานบุคคลฝ่ายกิจกรรมลูกเสือในโรงเรียน	3.24	0.39	ปานกลาง
5	บุคลากรฝ่ายกิจกรรมลูกเสือของโรงเรียนได้รับการพัฒนาเกี่ยวกับงานที่ปฏิบัติ	3.32	0.40	ปานกลาง
6	มีการสร้างขวัญและกำลังใจให้แก่บุคลากรทางฝ่ายกิจกรรมลูกเสือในโรงเรียน	3.00	0.40	ปานกลาง
เฉลี่ยรวม		3.28	0.32	ปานกลาง

จากตารางที่ 6 แสดงว่าการบริหารกิจกรรมลูกเสือของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 2 ด้านการบริหารงานบุคคลกิจกรรมลูกเสือในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.28, S.D. = 0.32$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อจากมากไปหาน้อย พบว่าการบริหารบุคคลมีการพิจารณาคัดเลือกบุคลากรเข้าทำหน้าที่รับผิดชอบกิจกรรมลูกเสือในโรงเรียน ($\bar{X} = 3.49, S.D. = 0.41$) มีการกำหนดจำนวนคณะกรรมการ หรือคณะทำงานฝ่ายกิจกรรมลูกเสือ ($\bar{X} = 3.38, S.D. = 0.47$) บุคลากรฝ่ายกิจกรรมลูกเสือได้รับการพัฒนาเกี่ยวกับงานที่ปฏิบัติ ($\bar{X} = 3.32, S.D. = 0.40$) การสร้างความเข้าใจเพื่อให้บุคลากรสมัครเข้าสู่ตำแหน่งต่างๆของกิจกรรมลูกเสือ ($\bar{X} = 3.26, S.D. = 0.34$) มีการควบคุมกำกับติดตามผลการปฏิบัติงานบุคคลฝ่ายกิจกรรมลูกเสือ ($\bar{X} = 3.24, S.D. = 0.39$) มีการสร้างขวัญและกำลังใจให้แก่บุคลากรทางฝ่ายกิจกรรมลูกเสือ ($\bar{X} = 3.00, S.D. = 0.40$) เมื่อพิจารณาจากส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) พบว่ามีการกระจายน้อย (S.D. = 0.34-0.47) แสดงว่าความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามสอดคล้องกัน

ตารางที่ 7 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับของปัญหาการบริหารกิจกรรมลูกเสือของ
ผู้บริหาร โรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 2

ด้านการมอบหมายงานกิจกรรมลูกเสือ

(N = 21)

ข้อที่	ด้านการมอบหมายงานกิจกรรมลูกเสือ	ระดับการดำเนินการ		
		$\bar{X}$	S.D.	ค่าระดับ
1	บุคลากรมีส่วนร่วมในการวินิจฉัยตัดสินใจเกี่ยวกับกิจกรรมลูกเสือในโรงเรียน	3.42	0.24	ปานกลาง
2	ใช้ข่าวสารข้อมูลมาประกอบการพิจารณามอบหมายงาน เกี่ยวกับกิจกรรมลูกเสือในโรงเรียน	3.23	0.28	ปานกลาง
3	มอบหมายงานเป็นลายลักษณ์อักษรเกี่ยวกับกิจกรรมลูกเสือในโรงเรียน	3.39	0.43	ปานกลาง
4	สนับสนุนให้การดำเนินงานกิจกรรมลูกเสือในโรงเรียนเป็นไปตามที่มอบหมายงาน	3.30	0.34	ปานกลาง
5	มีการดำเนินการในงานธุรการ เอกสาร ระเบียบ การเงิน บัญชีและการเก็บเงินค่าบำรุงลูกเสือตามระเบียบ	3.27	0.34	ปานกลาง
6	มีการสนับสนุน เข้าร่วมประชุม อบรม สัมมนาเพื่อการพัฒนากิจกรรมลูกเสือในโรงเรียน	3.43	0.46	ปานกลาง
เฉลี่ยรวม		3.34	0.29	ปานกลาง

จากตารางที่ 7 แสดงว่าการบริหารกิจกรรมลูกเสือของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 2 ด้านการอำนวยความสะดวกกิจกรรมลูกเสือในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.34$, S.D. = 0.29) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับปานกลางในเรื่องบุคลากรมีการสนับสนุน เข้าร่วมประชุม อบรม สัมมนาเพื่อการพัฒนากิจกรรมลูกเสือ ($\bar{X}= 3.43$, S.D. = 0.46) มีส่วนร่วมในการวินิจฉัยตัดสินใจเกี่ยวกับลูกเสือ($\bar{X}= 3.42$, S.D. = 0.24) มีการมอบหมายงานเป็นลายลักษณ์อักษร($\bar{X}= 3.39$,S.D. = 0.43) สนับสนุนให้การดำเนินงานกิจกรรมลูกเสือเป็นไปตามที่มอบหมายงาน($\bar{X}= 3.30$,S.D. = 0.34) การดำเนินการในงานธุรการ เอกสาร ระเบียบ การเงิน บัญชีและการเก็บเงินค่าบำรุงลูกเสือตามระเบียบ ($\bar{X}= 3.27$,S.D. = 0.34) ใช้ข่าวสารข้อมูลมาประกอบการพิจารณามอบหมายงาน เกี่ยวกับกิจกรรมลูกเสือ ($\bar{X}= 3.23$,S.D. = 0.28)เมื่อพิจารณาจากส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) พบว่ามีการกระจายน้อย (S.D. = 0.24-0.46) แสดงว่าความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามสอดคล้องกัน

ตารางที่ 8 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับของปัญหาการบริหารกิจกรรม ลูกเสือของ
ผู้บริหาร โรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 2

ด้านการประสานงานกิจกรรมลูกเสือ

(N = 21)

ข้อที่	ด้านการประสานงานกิจกรรมลูกเสือ	ระดับการดำเนินการ		
		$\bar{X}$	S.D.	ค่าระดับ
1	กำหนดผู้ประสานงานกิจกรรมลูกเสือ	3.31	0.44	ปานกลาง
2	กำหนดขั้นตอนในการประสานงานกิจกรรมลูกเสือ	3.23	0.43	ปานกลาง
3	มีการประสานงานกิจกรรมลูกเสือกับโรงเรียนอื่นๆ	3.17	0.49	ปานกลาง
4	มีการประสานงานกับกองลูกเสือภายในโรงเรียน	3.36	0.43	ปานกลาง
5	มีการประสานงานลูกเสือกับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา	3.07	0.46	ปานกลาง
6	มีการการประสานงานลูกเสือของโรงเรียนกับชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	2.94	0.45	ปานกลาง
เฉลี่ยรวม		3.18	0.41	ปานกลาง

จากตารางที่ 8 แสดงว่าการบริหารกิจกรรมลูกเสือของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 2 ด้านการประสานงานกิจกรรมลูกเสือในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.18, S.D. = 0.41$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าทุกข้ออยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ในเรื่องการประสานงานกับกองลูกเสือในโรงเรียน ($\bar{X} = 3.36, S.D. = 0.43$) กำหนดผู้ประสานงานกิจกรรมลูกเสือ ($\bar{X} = 3.31, S.D. = 0.44$) กำหนดขั้นตอนการประสานงานลูกเสือ ($\bar{X} = 3.23, S.D. = 0.43$) มีการประสานงานกิจกรรมลูกเสือกับโรงเรียนอื่นๆ ($\bar{X} = 3.17, S.D. = 0.49$) มีการการประสานงานลูกเสือกับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ($\bar{X} = 3.07, S.D. = 0.46$) มีการประสานงานลูกเสือของโรงเรียนกับชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ($\bar{X} = 2.94, S.D. = 0.45$) เมื่อพิจารณาจากส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) พบว่ามีการกระจายน้อย (S.D. = 0.43-0.49) แสดงว่าความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามสอดคล้องกัน

ตารางที่ 9 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับของปัญหาการบริหารกิจกรรมลูกเสือของ
ผู้บริหาร โรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 2
ด้านการรายงานกิจกรรมลูกเสือ

(N = 21)

ข้อที่	ด้านการรายงานกิจกรรมลูกเสือ	ระดับการดำเนินการ		
		$\bar{X}$	S.D.	ค่าระดับ
1	กำหนดระยะเวลาในการประเมินผลการปฏิบัติงาน ของฝ่ายกิจกรรมลูกเสือในโรงเรียน	3.30	0.38	ปานกลาง
2	กำหนดบุคคลทำหน้าที่ประเมินผลการปฏิบัติงาน กิจกรรมลูกเสือในโรงเรียน	3.23	0.39	ปานกลาง
3	กำหนดบุคคลทำหน้าที่รายงานผลการปฏิบัติงาน กิจกรรมลูกเสือในโรงเรียน	3.39	0.36	ปานกลาง
4	กำหนดรูปแบบการรายงานผลการปฏิบัติงาน กิจกรรมลูกเสือในโรงเรียน	3.25	0.45	ปานกลาง
5	มีการประชาสัมพันธ์การดำเนินงานกิจกรรมลูกเสือของ โรงเรียนให้บุคลากรในโรงเรียนทราบ	3.30	0.42	ปานกลาง
6	ประชาสัมพันธ์ผลการดำเนินงานกิจกรรมลูกเสือของ โรงเรียนให้ ชุมชนหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบ	3.04	0.44	ปานกลาง
เฉลี่ยรวม		3.25	0.35	ปานกลาง

จากตารางที่ 9 แสดงว่าการบริหารกิจกรรมลูกเสือของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 2 ด้านการรายงานผลการปฏิบัติงานกิจกรรมลูกเสือ
ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.25$, S.D. = 0.35) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับ
จากมากไปหาน้อย พบว่าการกำหนดบุคคลทำหน้าที่รายงานผลการปฏิบัติงานกิจกรรมลูกเสือ
($\bar{X} = 3.39$, S.D. = 0.36) กำหนดระยะเวลาในการประเมินผลการปฏิบัติงานกิจกรรมลูกเสือ
($\bar{X} = 3.30$, S.D. = 0.38) มีการประชาสัมพันธ์การดำเนินงานกิจกรรมลูกเสือให้บุคลากรลูกเสือใน
โรงเรียนทราบ($\bar{X} = 3.30$, S.D. = 0.42) กำหนดรูปแบบการรายงานผลการปฏิบัติงานกิจกรรมลูกเสือ
($\bar{X} = 3.25$, S.D. = 0.45)กำหนดบุคคลทำหน้าที่ประเมินผลการปฏิบัติงานกิจกรรมลูกเสือ
($\bar{X} = 3.23$, S.D. = 0.39)ประชาสัมพันธ์ผลการดำเนินงานกิจกรรมลูกเสือให้ ชุมชนหรือหน่วยงานที่
เกี่ยวข้องทราบ($\bar{X} = 3.04$, S.D. = 0.44) เมื่อพิจารณาจากส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) พบว่ามี
การกระจายน้อย (S.D. = 0.36-0.45) แสดงว่าความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามสอดคล้องกัน

ตารางที่ 10 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับของปัญหาการบริหารกิจกรรมลูกเสือของ
ผู้บริหาร โรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 2
ด้านการงบประมาณกิจกรรมลูกเสือ

(N = 21)

ข้อที่	ด้านการงบประมาณกิจกรรมลูกเสือ	ระดับการดำเนินการ		
		$\bar{X}$	S.D.	ค่าระดับ
1	มีการกำหนดสัดส่วนงบประมาณเพื่อสนับสนุนกิจกรรมลูกเสือในโรงเรียน	3.13	0.39	ปานกลาง
2	จัดสรรงบประมาณสนับสนุน การดำเนินงานกิจกรรมลูกเสืออย่างเพียงพอ	3.02	0.45	ปานกลาง
3	สำรวจแหล่งทรัพยากรที่จะนำมาใช้สนับสนุน กิจกรรมลูกเสือ	3.00	0.47	ปานกลาง
4	มีการจัดสรร สื่อ วัสดุและอุปกรณ์เพื่อดำเนินงานในกองลูกเสือ	2.99	0.38	ปานกลาง
5	มีการจัดสรรงบประมาณในการจัดกิจกรรม โครงการต่างๆของกองลูกเสือ	2.95	0.48	ปานกลาง
6	ขอรับความช่วยเหลือด้านการเงินในการจัด กิจกรรมลูกเสือจากแหล่งอื่น ๆ	2.57	0.58	ปานกลาง
เฉลี่ยรวม		2.94	0.39	ปานกลาง

จากตารางที่ 10 แสดงว่าการบริหารกิจกรรมลูกเสือของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 2 ด้านการบริหารงบประมาณกิจกรรมลูกเสืออยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.94$, S.D. = 0.39) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าทุกข้ออยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ในเรื่องการกำหนดสัดส่วนงบประมาณเพื่อสนับสนุนกิจกรรมลูกเสือในโรงเรียน($\bar{X} = 3.13$, S.D. = 0.39) จัดสรรงบประมาณสนับสนุน การดำเนินงานกิจกรรมลูกเสืออย่างเพียงพอ($\bar{X} = 3.02$, S.D. = 0.45) สำรวจแหล่งทรัพยากร ที่จะนำมาใช้สนับสนุนกิจกรรมลูกเสือ($\bar{X} = 3.00$, S.D. = 0.47)มีการจัดสรรสื่อวัสดุและอุปกรณ์เพื่อดำเนินงานในกองลูกเสือ($\bar{X} = 2.99$, S.D. = 0.38) มีการจัดสรรงบประมาณในการจัดกิจกรรม โครงการต่างๆของกองลูกเสือ($\bar{X} = 2.95$, S.D. = 0.48) ขอรับความช่วยเหลือด้านการเงินในการจัด กิจกรรมลูกเสือจากแหล่งอื่น ๆ($\bar{X} = 2.57$, S.D. = 0.58) เมื่อพิจารณาจากส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) พบว่ามีการกระจายน้อย (S.D. = 0.38-0.58) แสดงว่าความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามสอดคล้องกัน

ตอนที่ 3 แนวทางในการบริหารกิจกรรมลูกเสือของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 2

ในการศึกษาการบริหารกิจกรรมลูกเสือของผู้บริหาร โรงเรียนเอกชนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐมเขต 2 ของผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้ากิจกรรมลูกเสือ และครูผู้สอน ลูกเสือนั้นมีแนวทางการบริหารกิจกรรมลูกเสือของผู้บริหาร โรงเรียนเอกชนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐมเขต 2 โดยภาพรวม สรุปได้ดังนี้

1. ด้านการวางแผน ผู้บริหารโรงเรียนและผู้รับผิดชอบกิจกรรมลูกเสือควรมีการประชุมทำความเข้าใจในหลักการ วัตถุประสงค์ และหลักสูตร มีการวางแผนกำหนดการฝึกอบรมประจำปี โดยร่วมมือกันระหว่างผู้บริหารสถานศึกษา เขตพื้นที่การศึกษา ผู้รับผิดชอบในการจัดกิจกรรมลูกเสือ และครูผู้สอนลูกเสือแต่ละกองในสถานศึกษา เพื่อให้มีความเป็นเอกภาพในการฝึกอบรม เมื่อวางแผนกำหนดการฝึกอบรมแล้วจะต้องดำเนินการตามแผนที่ตั้งไว้เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ดังกล่าวด้วย

2. ด้านการจัดองค์การผู้บริหารโรงเรียนและผู้รับผิดชอบกิจกรรมลูกเสือควรกำหนดแผนปฏิบัติการปฏิบัติงานให้ชัดเจนและมีการกำหนดขอบข่ายของการฝึกอบรมลูกเสือผู้รับผิดชอบงานฝึกอบรมตามระดับชั้น จะต้องรับผิดชอบงานฝึกอบรมให้เป็นไปตามแผนกำหนดการฝึกอบรมที่วางไว้

3. ด้านการบริหารบุคคล ผู้บริหารโรงเรียนและผู้รับผิดชอบกิจกรรมลูกเสือ ควรมีการสร้างขวัญกำลังใจให้แก่บุคลากรทางลูกเสือมีการคัดเลือกบุคลากรผู้รับผิดชอบงานลูกเสือให้ตรงตามความสามารถ เป็นผู้มีทักษะทางลูกเสืออย่างแท้จริง และมีคุณสมบัติตรงตามประเภทของลูกเสือจึงจะสามารถมองงานฝึกอบรมลูกเสือออกมาเป็นรูปธรรมได้

4. ด้านการมอบหมายงานผู้บริหารโรงเรียนและผู้รับผิดชอบกิจกรรมลูกเสือ ในเรื่องการมอบหมายงานฝึกอบรมลูกเสือ ควรมีแผนปฏิบัติการปฏิบัติงานที่ชัดเจน เป็นลายลักษณ์อักษร และเปิดโอกาสให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ เพื่อให้สอดคล้องกับงานฝึกอบรมลูกเสือ ที่มีการประชุมคณะกรรมการประจำกอง ในการประชุมดังกล่าวให้มีความคิดเห็นของลูกเสือ ที่เป็นคณะกรรมการประจำกองอยู่ด้วยจึงจะเป็นการฝึกอบรมให้เป็นไปตามความมุ่งหมายของลูกเสือตามอุดมการณ์ของคณะลูกเสือแห่งชาติอย่างแท้จริง

5. ด้านการประสานงาน ผู้บริหารโรงเรียนและผู้รับผิดชอบกิจกรรมลูกเสือ การบริหารงานลูกเสือนั้นยังขาดผู้ประสานงานลูกเสือในกองลูกเสือโรงเรียนกับองค์กรอื่น ส่วนมากจะมอบหมายให้ฝ่ายวิชาการเป็นผู้ประสานงานลูกเสือซึ่งฝ่ายวิชาการเองก็มิได้มีประสบการณ์หรือทักษะในการฝึกอบรมลูกเสือเพียงแต่รับผิดชอบในฐานะที่เป็นนักวิชาการเท่านั้น ถ้าผู้บริหารได้คัดเลือก และ

มอบหมายงานด้านการประสานงานลูกเสือให้กับผู้ที่มีทักษะทางลูกเสื่อย่อมจะเกิดผลดีต่อการฝึกอบรมและการบริหารงานลูกเสืออย่างเต็มศักยภาพอย่างแท้จริง

6. ด้านการรายงาน ผู้บริหารโรงเรียนและผู้รับผิดชอบกิจกรรมลูกเสือ นับว่าเป็นสิ่งสำคัญอีกประการหนึ่งของการดำเนินการ และการบริหารกิจการลูกเสือ เปรียบเสมือนเป็นการประเมินผลงานแต่ละครั้งด้วย ดังนั้นจึงควรมีการรายงานผลอย่างต่อเนื่องตลอดปีการศึกษาและการรายงานที่ดีถือว่าเป็นระเบียบของการบริหารงานลูกเสือก็คือการรายงานผลงานประจำปีของกิจการลูกเสือต่อสำนักงานคณะกรรมการลูกเสือจังหวัด และสำนักงานคณะกรรมการลูกเสือเขตการศึกษา และสำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ ประกอบการรายงานผลการบริหารงานลูกเสือจะควบคู่ไปกับการประชาสัมพันธ์กิจการลูกเสือด้วยปัญหาที่อยู่ในระดับมากที่สุดคือการประชาสัมพันธ์ที่ขาดความต่อเนื่อง

7. ด้านการงบประมาณ ผู้บริหารสถานศึกษาควรจะต้องมีความรู้ความเข้าใจในกระบวนการลูกเสืออย่างแท้จริง จะได้เข้าใจว่าลูกเสือมีความสำคัญอย่างไร และเมื่อทราบความสำคัญของลูกเสือ จะได้จัดสรรงบประมาณ หรือให้การสนับสนุนกิจการลูกเสือได้อย่างเหมาะสม ผู้บังคับบัญชาลูกเสือจะมีขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานลูกเสือยิ่งขึ้น

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (descriptive research) มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบ 1) การบริหารกิจกรรมลูกเสือของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐมเขต 2 และ 2) แนวทางการบริหารกิจกรรมลูกเสือของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 2 โดยใช้โรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 2 จำนวน 21 โรงเรียนเป็นหน่วยวิเคราะห์ (unit of analysis) ผู้ให้ข้อมูลประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา 1 คน หัวหน้ากิจกรรมลูกเสือ 1 คน ผู้กำกับลูกเสือ 2 คน รวมผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้น 84 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารกิจกรรมลูกเสือ โดยใช้ทฤษฎีการบริหารตามแนวคิดของกูดิกและเออร์วิค (Gulick and Urwick) ที่เรียกว่า POSDCoRB มาบูรณาการใช้กับการบริหารกิจกรรมลูกเสือ แบบสอบถามมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.96 ข้อมูลที่รวบรวมจากแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์นำมาวิเคราะห์ผลได้จากโรงเรียนจำนวน 21 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 100 จากแบบสอบถามทั้งหมด 84 ฉบับ ได้รับกลับคืนเป็นฉบับสมบูรณ์ 84 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าความถี่ (frequency) ค่าร้อยละ (percentage) ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ มีข้อค้นพบในการวิจัยสรุปได้ดังนี้

จากการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยเรื่อง การบริหารกิจกรรมลูกเสือของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐมเขต 2 สรุปข้อค้นพบที่ได้จากการวิจัยในครั้งนี้คือ

1.การบริหารกิจกรรมลูกเสือของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงตามค่าเฉลี่ย จากมากไปน้อย ดังนี้ ด้านการวางแผน ด้านการมอบหมายงาน ด้านการบริหารบุคคล ด้านการรายงาน ด้านการประสานงาน ด้านการงบประมาณส่วนด้านการจัดองค์การอยู่ในระดับมาก

2.แนวทางในการบริหารกิจกรรมลูกเสือของผู้บริหาร โรงเรียนเอกชนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 2 โดยสรุปแนวทางการบริหารกิจกรรมลูกเสือ ได้ดังนี้ ด้านการวางแผน ควรมีการวางแผนกำหนดการฝึกอบรมประจำปี โดยร่วมมือกันระหว่างผู้บริหารสถานศึกษา ผู้รับผิดชอบในการจัดกิจกรรมลูกเสือ ด้านการจัดองค์การ ควรมีการกำหนดแผนภูมิและขอบข่ายของการปฏิบัติงานกิจกรรมลูกเสือให้ชัดเจน ด้านการบริหารงานบุคคล ควรมีการคัดเลือกบุคลากรผู้รับผิดชอบงานลูกเสือให้ตรงตามความสามารถ และมีวุฒิทางลูกเสือ ด้านการมอบหมายงาน ควรมีแผนการปฏิบัติงานที่ชัดเจนเป็นลายลักษณ์อักษร และควรมอบหมายงานให้กับผู้ที่มีทักษะทางลูกเสือ ด้านการประสานงาน ควรดำเนินการประสานงานกิจกรรมลูกเสือระหว่างบุคลากรภายในโรงเรียนและหน่วยงานอื่น ๆ ด้านการรายงานควรมีการรายงานผลการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่องตลอดปีการศึกษา ด้านการงบประมาณ ผู้บริหารควรจัดสรรงบประมาณสนับสนุนกิจการลูกเสือให้เหมาะสม

การอภิปรายผล

จากผลการศึกษา สามารถนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

จากผลการวิจัย พบว่า การบริหารกิจกรรมลูกเสือของผู้บริหาร โรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการบริหารกิจกรรมลูกเสือในโรงเรียนเอกชนส่วนใหญ่ยังไม่ให้ความสำคัญเรื่องของการดำเนินงานของกิจกรรมลูกเสือในโรงเรียน เนื่องจากผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนลูกเสือ ยังไม่ให้ความสำคัญของกิจกรรมลูกเสือซึ่งถือว่าเป็นกิจกรรมสำคัญที่จะส่งเสริมเยาวชนมีวินัย มีความรับผิดชอบ เสียสละอดทน สอดคล้องกับงานวิจัยของวัชรินทร์ ศรีบุรินทร์ พบว่าโรงเรียนมัธยมศึกษา ดำเนินการจัดการเรียนการสอนวิชาลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ โดยเน้นการจัดองค์กร การวางแผน และการประสานงาน สิ่งที่สำคัญในการบริหารได้แก่ ด้านบุคลากร การบริหาร งบประมาณ สื่อ และวัสดุอุปกรณ์ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ อานุกาพ แพทย์ไทย ซึ่งทำการวิจัยเรื่องการบริหารกิจกรรมลูกเสือในโรงเรียน พบว่าไม่มีการจัดตั้งคณะกรรมการบริหารกิจกรรมลูกเสือในโรงเรียน การจัดให้มีสำนักงานคณะกรรมการบริหารกิจกรรมลูกเสือในโรงเรียน แต่งตั้งผู้บังคับบัญชาลูกเสือตามข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติ การจัดส่งบุคลากรเข้ารับการอบรมวิชาผู้กำกับลูกเสืออย่างต่อเนื่อง จัดให้มีการสัมมนาครูที่ได้รับการแต่งตั้งเป็นผู้บังคับบัญชาลูกเสือ และผู้ที่เกี่ยวข้อง ส่งเสริมให้ลูกเสือมีส่วนร่วมในการบริหารกองลูกเสือของตนเอง ด้านหลักสูตรและการฝึกอบรม ผู้บริหาร

โรงเรียน ผู้กำกับลูกเสือ และ ลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ไพรินทร์ สกุลโพธิ์ ซึ่งทำการวิจัยเรื่อง การบริหารกิจกรรมลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ พบว่า ด้านการบริหารกิจการลูกเสือ – เนตรนารี ด้านการวางแผนควรได้รับการปรับปรุงโดยเฉพาะในเรื่องงบประมาณที่ยังไม่เพียงพอต่อความจำเป็นในการใช้จ่ายและบริหารกิจการลูกเสือ ผู้บังคับบัญชาลูกเสือ ยังขาดความเข้าใจในเรื่องของหลักการและสาระสำคัญในกิจการลูกเสือ ในขณะที่งานวิจัยของวัชรินทร์ ศรีบุรินทร์ ได้ทำการวิจัยในการจัดกิจกรรมลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ตามทัศนะของผู้กำกับลูกเสือโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตการศึกษา 7 พบว่า ด้านการวางแผน เรื่องเงินบำรุงกองลูกเสือ ไม่เพียงพอกับการใช้จ่าย ในการจัดกิจกรรมลูกเสือและการพัฒนากิจกรรมลูกเสือ ด้านการจัดองค์การ มีปัญหาเรื่องห้องปฏิบัติการทางกิจกรรมลูกเสือไม่เพียงพอ และขาดผู้เชี่ยวชาญภายนอกช่วยเหลือ ด้านการจัดบุคลากร เรื่องผู้กำกับลูกเสือขาดการศึกษาคุณงามของลูกเสืออื่น ๆ และมีงานประจำอื่นมาก ด้านการอำนวยความสะดวก เรื่องผู้กำกับขาดประสบการณ์ในการจัดทำคู่มือเอกสารต่าง ๆ และลูกเสือขาดแรงจูงใจในการเรียน เพื่อสอบรับเครื่องหมายในวิชาพิเศษ ด้านการควบคุมมีปัญหาเรื่องผู้กำกับไม่ได้รับคำแนะนำจากศึกษานิเทศก์และขาดการเอาใจใส่จากผู้เชี่ยวชาญในกองลูกเสือ

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการวางแผน พบว่า การบริหารเกี่ยวกับการวางแผน โดยภาพรวมอยู่ในระดับ ปานกลางซึ่งค่าเฉลี่ยอยู่ในอันดับที่สอง อาจเป็นเพราะ การศึกษาวิเคราะห์นโยบายเพื่อการวางแผนการจัดกิจกรรม การประชุมทำความเข้าใจในหลักการ วัตถุประสงค์และหลักสูตร เมื่อบุคลากรมิได้มีส่วนร่วมในการดำเนินการดังกล่าวทำให้บุคลากรขาดการมีส่วนร่วมในการวางแผน ความรู้สึกในการมีส่วนร่วมขาดหายไป ก็ย่อมจะมีผลต่อการปฏิบัติงาน การให้ความร่วมมือก็จะน้อยลง โดยเฉพาะผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องมีการวางแผนการจัดกิจกรรมไว้ล่วงหน้าโดยการประชุมปรึกษาหารือกับ ผู้บังคับบัญชาลูกเสือให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการวางแผนการจัดกิจกรรมด้วยเนื่องจากมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมในแบบสอบถามเกี่ยวกับการวางแผนว่า ให้มีการวางแผนการจัดกิจกรรมตลอดปีการศึกษา และเมื่อมีการวางแผนแล้วควรได้ปฏิบัติตามแผนที่วางไว้ ถึงแม้การวางแผนนั้นจะเป็นการวางแผนเพื่อนโยบายหรือมติของกลุ่มก็ตาม บุคลากรทุกคนยินดีที่จะปฏิบัติตาม และนำแผนนั้นไปสู่การปฏิบัติเพื่อให้เกิดความสำคัญของการวางแผนนั้น ๆ ด้วยซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นิรมล วัชรานันท์กุล ซึ่งทำการวิจัยเรื่อง ศึกษาความคิดเห็นของครูผู้สอนลูกเสือเสือที่มีผลต่อการจัดกิจกรรมลูกเสือที่มีผลต่อการจัดกิจกรรมลูกเสือ พบว่า ความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชาลูกเสือที่มีผลต่อการจัดกิจกรรมลูกเสือ โดยภาพรวมเห็นด้วยอยู่ในระดับ ปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพิพาก กุลหินตั้ง ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนาการดำเนินงานกิจกรรมลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ โรงเรียนชัยภูมิภักดีชุมพล มีสภาพการดำเนินงานกิจกรรม

ลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ ก่อนการพัฒนา ผู้บังคับบัญชาลูกเสือไม่มีความรู้ความเข้าใจหลักสูตรลูกเสือ ไม่เขียนแผนและจัดกิจกรรมลูกเสือตามแผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ ส่งผลให้ลูกเสือเบื่อหน่าย ไม่อยากเข้าเรียนและขาดวินัยการแต่งเครื่องแบบลูกเสือได้ดำเนินการพัฒนาโดยให้ความรู้แก่ผู้ร่วมศึกษาค้นคว้าด้วยการไปศึกษาดูงานจัดประชุมปฏิบัติการประชุมทบทวนหลังสอนกิจกรรมลูกเสือ นิเทศและติดตาม การพัฒนาปรับปรุงงานตามขั้นตอนการวิจัยปฏิบัติการ อยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของวิจิตร ชิดศรี ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่องการพัฒนาดำเนินงานกิจกรรมลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่โรงเรียนกุศุดัมมิวิทยา อำเภอเมืองชัยภูมิ พบว่า ผู้บังคับบัญชาลูกเสือไม่มีความรู้ความเข้าใจกิจกรรมลูกเสือ ไม่มีแผนการจัดกิจกรรมลูกเสือ ไม่จัดกิจกรรมลูกเสือตามกระบวนการวิธีลูกเสือส่งผลให้ลูกเสือเกิดความเบื่อหน่าย ไม่อยากเข้าเรียน กลุ่มผู้ร่วมศึกษาค้นคว้ามีการพัฒนาอยู่ในขั้นปานกลาง แต่ปัญหาส่วนใหญ่เกิดจากผู้บริหารสถานศึกษาที่ไม่ให้ความสำคัญในเรื่องของการวางแผน เพราะถือว่างานลูกเสือเป็นเพียงส่วนหนึ่งของกิจกรรมการพัฒนาผู้เรียนเท่านั้น จึงมิได้ให้ความสำคัญกับกิจกรรมลูกเสือเท่าที่ควร ในทางตรงข้ามครูผู้สอนลูกเสือจะมองเห็นว่ากิจกรรมลูกเสือเป็นกิจกรรมที่สำคัญยิ่งในการพัฒนาคุณลักษณะนิสัยของลูกเสือ ได้เป็นอย่างดี

ด้านการจัดองค์การ พบว่าการบริหารเกี่ยวกับการจัดองค์การโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งค่าเฉลี่ยอยู่ในอันดับที่หนึ่ง อาจเป็นเพราะ ผู้บริหารมีการกำหนดขอบข่ายงานลูกเสือ ในระดับโรงเรียนได้มีการดำเนินการ อย่างชัดเจน เพราะถือว่ากิจกรรมลูกเสือ เป็นกิจกรรมบังคับที่กำหนดไว้ในหลักสูตร การแบ่งงานลูกเสือออกเป็นงานย่อย ๆ ให้ทุกคนมีส่วนร่วมรับผิดชอบในการเรียนการสอน ซึ่งฝ่ายวิชาการของ โรงเรียนเป็นฝ่ายดำเนินการจัดลงไว้ในตารางสอนสำหรับการเรียนการสอนปกติ ครูผู้สอนที่มีความสนใจในกิจกรรมลูกเสือ ต้องการให้มีการกำหนดขอบข่ายงานให้ชัดเจนและนำขอบข่ายงานดังกล่าวมาเป็นแนวทางในการวางแผนกำหนดการฝึกอบรมด้วย เพื่อต้องการให้งานลูกเสือมีความเป็นระบบมากยิ่งขึ้น ดังข้อเสนอแนะ ในแบบสอบถามที่ต้องการให้มีการปฏิบัติตามขอบข่ายของงานลูกเสืออย่างต่อเนื่องตลอดทั้งปีด้วยโดยเฉพาะเรื่องการ มอบหมายงาน ที่ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นว่าผู้บริหารควรเห็นความสำคัญ ให้มากยิ่งขึ้นซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ จุด ก่อแก้ว ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่องสภาพการบริหารงานลูกเสือในสถานศึกษา ผลการวิจัยพบว่า สภาพการบริหารงานลูกเสือในสถานศึกษาทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านวิชาการ ด้านบุคลากร ด้านงบประมาณ และด้านการบริหารจัดการ โดยภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของเรืองศิลป์ นีราราช ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่องสภาพและปัญหาการบริหารกิจกรรมลูกเสือในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตดอนเมือง ผลการวิจัยพบว่า โรงเรียน มีสภาพการบริหารกิจกรรมลูกเสืออยู่ในระดับมาก ดังนี้ ด้านการประเมินผล ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการวางแผน ด้านการ

จัดบุคลากร มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการบริหารกิจกรรมลูกเสือไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของอานุภาพ แพทยาไทย ได้ศึกษาการพัฒนาการจัดดำเนินการลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดลำปาง ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียน ผู้กำกับลูกเสือ ลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ ผลการวิจัย พบว่า 1) ด้านการบริหารกิจกรรมลูกเสือในโรงเรียน พบว่า การจัดตั้งคณะกรรมการบริหารกิจกรรมลูกเสือในโรงเรียน การจัดให้มีสำนักงานคณะกรรมการบริหารกิจกรรมลูกเสือในโรงเรียน แต่งตั้งผู้บังคับบัญชาลูกเสือ ตามข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติ มีการจัดส่งบุคลากรเข้ารับการอบรมวิชาผู้กำกับลูกเสืออย่างต่อเนื่อง จัดให้มีการสัมมนาครูที่ได้รับการแต่งตั้งเป็นผู้บังคับบัญชาลูกเสือ และผู้ที่เกี่ยวข้อง ส่งเสริมให้ลูกเสือมีส่วนร่วมในการบริหารกองลูกเสือของตนเอง ความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก

ด้านการบริหารงานบุคคล พบว่าการบริหารงานบุคคลโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งค่าเฉลี่ยอยู่ในอันดับที่สี่ อาจเป็นเพราะ การพิจารณาคัดเลือกบุคลากรเข้าทำหน้าที่รับผิดชอบกิจกรรมลูกเสือ การกำหนดจำนวนคณะกรรมการหรือคณะทำงานฝ่ายกิจกรรมลูกเสือ มีคณะกรรมการหรือคณะทำงานกิจกรรมลูกเสือ ได้ปฏิบัติงานตามความสามารถ ควบคุมกำกับติดตามผลการปฏิบัติงานของบุคลากรฝ่ายกิจกรรมลูกเสือ บุคลากรได้รับการพัฒนาเกี่ยวกับงานที่ปฏิบัติและการสร้างขวัญและกำลังใจให้แก่บุคคลทางฝ่ายกิจกรรมลูกเสือสอดคล้องกับงานวิจัยของ ไพรินทร์ สกฤตโพนได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่องการบริหารกิจกรรมลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ ในโรงเรียนที่จัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น พบว่า สภาพการบริหารกิจกรรมลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ ด้านการจัดองค์กร ส่วนใหญ่ในหมวดวิชาที่รับผิดชอบงานลูกเสือ มีบุคลากรจำนวน ไม่เกิน 10 คน มีการจัดโครงสร้างตามระเบียบสำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ ด้านการควบคุม ส่วนใหญ่มีการจัดทำทะเบียนลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ไว้แต่กรอกรายละเอียดไม่ครบ ผู้รับผิดชอบการจัดทำทะเบียนลูกเสือคือ ผู้กำกับลูกเสือ มีการตรวจสอบการเงินของลูกเสือ มีการจัดตั้งกองลูกเสือ กลุ่มลูกเสือที่ถูกต้อง จัดให้มีผู้ควบคุม กำกับ ติดตาม ให้เป็นไปตามแผนที่กำหนด มีผู้ตรวจ ติดตาม และประเมินผลงานในระดับโรงเรียน ด้านการบังคับบัญชาส่วนใหญ่มีการจัดลำดับขั้นการบังคับบัญชาในโรงเรียนตามตำแหน่งทางลูกเสือ สอดคล้องกับงานวิจัยของพิพาก กุลหินตั้ง ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนาการดำเนินงานกิจกรรมลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ โรงเรียนชัยภูมิภักดีชุมพล ผลการวิจัยพบว่า สภาพการดำเนินงานกิจกรรมลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ ก่อนการพัฒนา ผู้บังคับบัญชาลูกเสือไม่มีความรู้ความเข้าใจหลักสูตรลูกเสือ ไม่เขียนแผนและจัดกิจกรรมลูกเสือตามแผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ ส่งผลให้ลูกเสือเบื่อหน่าย ไม่อยากเข้าเรียนและขาดวินัยการแต่งเครื่องแบบลูกเสือได้ดำเนินการพัฒนาโดยให้ความรู้แก่ผู้ร่วมศึกษาค้นคว้าด้วยการไปศึกษาดูงานจัดประชุมปฏิบัติการประชุมทบทวนหลังสอนกิจกรรมลูกเสือ นิเทศและติดตาม การพัฒนาปรับปรุง

งานตามขั้นตอนการวิจัยปฏิบัติการ ในวงรอบที่ 1 พบว่าผู้ร่วมศึกษาค้นคว้าและผู้บังคับบัญชาลูกเสือ มีความรู้ความเข้าใจสามารถเขียนแผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับงานวิจัยของพัศกร คำโคตร ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่องการจัดกิจกรรมลูกเสือสามัญของ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนในอำเภอเวียงใหญ่ มีการปฏิบัติด้านการฝึกอบรม ด้านการบริหารใน กองลูกเสือ ด้านการส่งเสริมสนับสนุนกิจกรรมลูกเสือ และด้านการนิเทศ ติดตาม ประเมินผล โดย ภาพรวม อยู่ในระดับปานกลางส่วนด้านการจัดกิจกรรมลูกเสือ พบว่า มีปัญหาด้านการนิเทศ ติดตาม ประเมินผล ด้านการส่งเสริมสนับสนุนการจัดกิจกรรมลูกเสือและด้านการบริหารงานในกอง ลูกเสือ โดยภาพรวมมีปัญหาในระดับปานกลางและสอดคล้องกับงานวิจัย นิรมล วัชรานันท์กุล ศึกษาความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชาลูกเสือที่มีผลต่อการจัดกิจกรรมลูกเสือที่มีผลต่อการจัด กิจกรรมลูกเสือ ในโรงเรียนในจังหวัดพังงา มีความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชาลูกเสือที่มีผลต่อการ จัดกิจกรรมลูกเสือ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลางและแตกต่างจากผลการวิจัยของสมคิด แสนเสริม ได้ศึกษาสภาพปัญหาการบริหารกิจกรรมลูกเสือในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานการประถม ศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี ผลการวิจัยพบว่า 1) ผู้บริหารโรงเรียน และผู้กำกับลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ มีความคิดเห็นต่อสภาพปัญหาการบริหารกิจกรรมลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ โดยรวมทุกด้านมีปัญหาอยู่ ในระดับน้อย

ด้านการมอบหมายงาน พบว่าการบริหารเกี่ยวกับการมอบหมายงานกิจกรรมลูกเสือ โดย ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งค่าเฉลี่ยอยู่ในอันดับที่สาม อาจเป็นเพราะได้กำหนดองค์ประกอบ ไว้ 6 องค์ประกอบคือ บุคลากรมีส่วนร่วมในการวินิจฉัยตัดสินใจเกี่ยวกับกิจกรรมลูกเสือใน โรงเรียน ใช้ข่าวสารข้อมูลมาประกอบการพิจารณามอบหมายงานเกี่ยวกับกิจกรรมลูกเสือใน โรงเรียน มีการมอบหมายงานเป็นลายลักษณ์อักษรเกี่ยวกับกิจกรรมลูกเสือในโรงเรียน สนับสนุน ให้การดำเนินงานกิจกรรมลูกเสือในโรงเรียนเป็นไปตามที่มอบหมายงาน มีการดำเนินการในงาน ธุรการ เอกสาร ระเบียบ การเงิน บัญชีและการเก็บเงินค่าบำรุงลูกเสือตามระเบียบมีการสนับสนุน เข้าร่วมประชุม อบรม สัมมนาเพื่อการพัฒนากิจกรรมลูกเสือในโรงเรียนสอดคล้องกับงานวิจัยของ อรุณ เป้นทอง ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การปฏิบัติงานกิจกรรมลูกเสือของผู้บังคับบัญชาลูกเสือ โรงเรียนประถมศึกษา ของจังหวัดภูเก็ต ผลการวิจัยพบว่า การปฏิบัติงานของผู้บังคับบัญชาลูกเสือ จังหวัดภูเก็ตมีการปฏิบัติงานกิจกรรมลูกเสือ โดยภาพรวมและรายกิจกรรมอยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับงานวิจัยของวิจิตร ชินศรี ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่องการพัฒนาดำเนินงานกิจกรรมลูกเสือ สามัญรุ่นใหญ่โรงเรียนกุศคุ้มวิทยา อำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ ผลการวิจัย พบว่า ก่อนการดำเนินการพัฒนา ผู้บังคับบัญชาลูกเสือไม่มีความรู้ความเข้าใจกิจกรรมลูกเสือ ไม่มี แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือ ไม่จัดกิจกรรมลูกเสือตามกระบวนการวิธีลูกเสือส่งผลให้ลูกเสือเกิด

ความเบื่อหน่าย ไม่อยากเข้าเรียน หลังจากที่ได้พัฒนาโดยใช้กลยุทธ์ในการพัฒนา 4 กลยุทธ์ ได้แก่ การประชุมเชิงปฏิบัติการ การมอบหมายงานการสอนตามแผนการนิเทศติดตามในวงรอบที่ 1 ตามขั้นตอนการวิจัยปฏิบัติการพบว่า ด้านความรู้ความเข้าใจกิจกรรมลูกเสือ กลุ่มผู้ร่วมศึกษาค้นคว้า มีความรู้ความเข้าใจอยู่ในขั้นดี ส่วนอีก 2 ด้าน คือด้านการเขียนกิจกรรมลูกเสือ ด้านการกิจกรรมลูกเสือ พบว่า กลุ่มผู้ร่วมศึกษาค้นคว้ามี่การพัฒนาอยู่ในขั้นปานกลาง กล่าวคือ การเขียนแผนการจัดกิจกรรมลูกเสือไม่ครบกระบวนการ การการจัดกิจกรรมไม่เคยปฏิบัติอย่างจริงจัง กลุ่มผู้ร่วมศึกษาค้นคว้าจึงได้นำไปพัฒนาต่อในวงรอบที่ 2 โดยใช้กลยุทธ์ 3 กลยุทธ์ ได้แก่ การนิเทศติดตาม การประชุมหลังสอน การศึกษาดูงาน ผลปรากฏว่า ผู้ร่วมศึกษาค้นคว้ามี่ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับลูกเสือ มีความสามารถเขียนแผนกิจกรรมลูกเสือ มีความสามารถจัดกิจกรรมลูกเสือ ตามกระบวนการลูกเสืออยู่ในขั้นดี ทำให้ลูกเสือมีความพึงพอใจบรรลุอุดมการณ์ลูกเสือ และจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ผลการพัฒนาดำเนินงานกิจกรรมลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่โรงเรียน กุดชุมิ่ ส่งผลทำให้ผู้บังคับบัญชาลูกเสือมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับลูกเสือ มีความสามารถเขียนแผนกิจกรรมลูกเสือ มีความสามารถจัดกิจกรรมลูกเสือ มีทักษะกระบวนการจัดกิจกรรมลูกเสือ โดยวิธีการของลูกเสือ ทำให้ลูกเสือมีความพึงพอใจบรรลุอุดมการณ์ลูกเสือ และจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ลูกเสือเป็นผู้มีระเบียบวินัย ตรงต่อเวลา มีความรับผิดชอบ ทำงานเป็นระบบหมู่ แต่งเครื่องแบบลูกเสือถูกต้อง จากการศึกษาพบว่า การดำเนินงานตามกระบวนการบริหารกิจกรรมลูกเสือในโรงเรียนเอกชน ยังคงมีปัญหาเกี่ยวกับการมอบหมายงานการอยู่ในระดับปานกลางโดยเฉพาะเรื่องการมอบหมายงานทางลูกเสือผู้บริหารสถานศึกษามักจะขาดความรู้ความเข้าใจในกระบวนการลูกเสือ จึงเป็นเหตุให้ไม่กล้าตัดสินใจบางประการที่เป็นการผูกมัดตัวเอง จึงอาศัยการมอบหมายงานด้วยวาจามากกว่าเป็นลายลักษณ์อักษร การมอบหมายงานด้วยวาจาจึงไม่ค่อยมีน้ำหนัก จึงทำให้ผู้รับคำสั่งไม่กล้าที่จะดำเนินการ หรือปฏิบัติการต่อไปได้อย่างเต็มที่ และผู้บังคับบัญชาลูกเสือไม่ค่อยจะจัดกิจกรรมให้เป็นไปตามวิธีการฝึกอบรมงาน

ด้านการประสานงานกิจกรรมลูกเสือ พบว่าการบริหารเกี่ยวกับการประสานงานกิจกรรมลูกเสือ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งค่าเฉลี่ยอยู่ในอันดับที่หก ได้กำหนดองค์ประกอบไว้ 6 องค์ประกอบคือ กำหนดผู้ประสานงานกิจกรรมลูกเสือกำหนดขั้นตอนในการประสานงานกิจกรรมลูกเสือมีการประสานงานกิจกรรมลูกเสือกับโรงเรียนอื่น ๆ มีการประสานงานกับกองลูกเสือภายในโรงเรียนมีการประสานงานลูกเสือกับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามีการประสานงานลูกเสือของโรงเรียนกับชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ซึ่งแตกต่างกับงานวิจัยของสังเวียนอ่อนแก้ว ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการบริหารงานลูกเสือตามความคาดหวังและการปฏิบัติจริงของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาเขตการศึกษา 5 พบว่า การบริหารงานลูกเสือด้านการประสานงานของผู้

บริหารมีปัญหาอยู่ในระดับมาก จากการศึกษาพบว่า การกำหนดตัวผู้รับผิดชอบในงานลูกเสือ เนื่องจากการกำหนดตัวผู้รับผิดชอบไม่เหมาะสมและไม่มีทักษะทางด้านลูกเสืออย่างแท้จริง ทำให้ผู้ประสานงานลูกเสือไม่ได้รับความศรัทธาจากผู้บังคับบัญชาลูกเสืออื่น การให้ความร่วมมือจึงมีน้อยลง ดังนั้นผู้บริหารจึงควรพัฒนาตนเองให้มีความรู้ความสามารถและมีทักษะทางลูกเสือ เพื่อที่จะสามารถวางแผนได้เหมาะสมกับงานก็จะทำให้การบริหารงานลูกเสือเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

ด้านการรายงานกิจกรรมลูกเสือ พบว่า การบริหารเกี่ยวกับการรายงานผลการปฏิบัติงานกิจกรรมลูกเสือโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลางซึ่งค่าเฉลี่ยอยู่ในอันดับที่ห้า อาจเป็นเพราะกำหนดระยะเวลาในการประเมินผลการปฏิบัติงานของฝ่ายกิจกรรมลูกเสือในโรงเรียน กำหนดบุคคลทำหน้าที่ประเมินผลการปฏิบัติงานกิจกรรมลูกเสือในโรงเรียน กำหนดบุคคลทำหน้าที่รายงานผลการปฏิบัติงาน กิจกรรมลูกเสือในโรงเรียน กำหนดรูปแบบการรายงานผลการปฏิบัติงานกิจกรรมลูกเสือในโรงเรียน มีการประชาสัมพันธ์ดำเนินงานกิจกรรมลูกเสือของโรงเรียน ให้บุคลากรในโรงเรียนทราบประชาสัมพันธ์ผลการดำเนินงานกิจกรรมลูกเสือของ โรงเรียนให้ ชุมชนหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบสอดคล้องกับงานวิจัยของไพรินทร์ สกุลโพน ได้ศึกษาการบริหารกิจกรรมลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ ในโรงเรียนที่จัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จังหวัดอุดรธานี ผลการวิจัยพบว่า มีการรายงานผลให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง การจัดกิจกรรมให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ด้านการประสานงาน มีการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ ให้บุคคลภายในและภายนอกโรงเรียนเกิดความเข้าใจอันดี โดยประชาสัมพันธ์เมื่อมีการประชุมผู้ปกครอง ด้านการบังคับบัญชา ส่วนใหญ่มีการจัดลำดับขั้นการบังคับบัญชาในโรงเรียนตามตำแหน่งทางลูกเสือ จากการศึกษาพบว่า การกำหนดบุคคลที่ทำหน้าที่ประเมินผลปฏิบัติงานของกิจกรรมลูกเสือ บุคคลที่ได้รับมอบหมายยังมีความรู้ความสามารถและทักษะไม่ตรงกับหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย ผลที่ได้จึงยังไม่เป็นที่พึงพอใจ ขาดประสิทธิภาพในการรายงานผล ซึ่งเป็นผลให้การกำหนดรูปแบบในการรายงานผลไม่ตรงตามวัตถุประสงค์ ทำให้เกิดข้อผิดพลาดได้ง่าย ผู้ร่วมกิจกรรมเกิดความสับสนในการปฏิบัติกิจกรรมลูกเสือ การปฏิบัติงานเป็นไปอย่างล่าช้าใช้เวลาในการประเมินผลของงานและบางครั้งบุคลากรไม่มีความเข้าใจที่ดีพอทำให้ผู้ร่วมกิจกรรมเกิดความเข้าใจสับสนคนละทางซึ่งอาจทำให้ทุกคนเกิดความเบื่อหน่ายในการทำกิจกรรมฉะนั้นเมื่อเข้าใจไม่ตรงกันการประชาสัมพันธ์ที่เกี่ยวกับการดำเนินงานลูกเสือในชุมชนหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบ จึงทำได้ยาก และยังไม่มีการวางแผนทางที่แน่นอน ดังนั้นบุคคลที่ได้รับหน้าที่ให้ปฏิบัติงานควรมีทักษะความเข้าใจที่ดีที่จะนำไปใช้ศึกษาให้ถูกต้องและอยู่ในแนวทางเดียวกัน เพื่อส่งเสริมให้งานสามารถพัฒนาศักยภาพได้อย่างเต็มที่

ด้านการงบประมาณกิจกรรมลูกเสือพบว่าการบริหารเกี่ยวกับการเงินและงบประมาณ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งค่าเฉลี่ยอยู่ในอันดับที่เจ็ด ได้กำหนดองค์ประกอบไว้ 6 องค์

ประกอบคือ มีการกำหนดสัดส่วนงบประมาณเพื่อสนับสนุนกิจกรรมลูกเสือในโรงเรียนจัดสรรงบประมาณสนับสนุนการดำเนินงานกิจกรรมลูกเสืออย่างเพียงพอ สํารวจแหล่งทรัพยากรที่จะนำมาใช้สนับสนุน กิจกรรมลูกเสือ มีการจัดสรร สื่อ วัสดุและอุปกรณ์เพื่อบริการงานในกองลูกเสือ มีการจัดสรรงบประมาณในการจัดกิจกรรม โครงการต่างๆของกองลูกเสือ ขอรับความช่วยเหลือด้านการเงินในการจัด กิจกรรมลูกเสือจากแหล่งอื่น ๆ สอดคล้องกับงานวิจัยของวิเชียร อุสําทิ ได้ศึกษาค้นคว้าอิสระปัญหาการบริหารงานลูกเสือโรงเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนครพนม โดยมีความมุ่งหมายเพื่อศึกษา และเปรียบเทียบระดับปัญหาการบริหารงานลูกเสือในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ กลางและเล็ก สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนครพนม ผลการศึกษาพบว่า ครูอาจารย์โดยส่วนรวมมีปัญหาการบริหารงานลูกเสือโรงเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา โดยภาพรวมและเป็นรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีปัญหารายด้านเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากสูงไปหาค่า คือ ด้านอุปกรณ์และสื่อการสอน ด้านบุคลากร ด้านการวัดผลและประเมินผล ด้านสถานที่ ด้านกิจกรรมการเรียนการสอนและด้านการบริหารตามลำดับ ครูอาจารย์ที่อยู่ในโรงเรียนขนาดใหญ่ กลางและเล็ก มีปัญหาการบริหารงานลูกเสือโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง โดยมี 3 ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากและรองลงมา ได้แก่ ด้านอุปกรณ์และสื่อการสอน ด้านบุคลากรและด้านการวัดผลประเมินผล ตามลำดับ ครูอาจารย์ที่อยู่ในโรงเรียนขนาดต่างกัน มีปัญหาในการบริหารงานลูกเสือโรงเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วัชรวิทย์ ศรีนุ้ย ได้ศึกษาการบริหารกิจกรรมการเรียนการสอนลูกเสือ-เนตรนารี โดยมีจุดประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความคาดหวัง และการปฏิบัติจริงของผู้กำกับลูกเสือ-เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ ผลการวิจัยพบว่า ส่วนการปฏิบัติจริงอยู่ในระดับปานกลาง) ผู้กำกับลูกเสือ-เนตรนารี มีความต้องการตามลำดับต่อไปนี้คือ การเปิดโอกาสให้ร่วมทำแผนดำเนินการโดยเท่าเทียมกัน การจัดสรรงบประมาณ ช่วยเหลือในแต่ละระดับชั้น จัดหาอุปกรณ์ที่เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ การสนับสนุนในการเข้ารับการอบรมทุกครั้ง การจัดกิจกรรมการสอนที่สอดคล้องกับหลักสูตร ซึ่งมีความแตกต่างกับงานวิจัยของจุด ก่อแก้ว ได้ศึกษาสภาพการบริหารงานลูกเสือในสถานศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการบริหารงานลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ในสถานศึกษาการวิจัยสภาพการบริหารงานลูกเสือในสถานศึกษา ด้านงบประมาณ โดยภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก จากการศึกษาพบว่า กิจกรรมลูกเสือต้องการ สื่อ วัสดุ ครุภัณฑ์ การหาแหล่งทรัพยากรที่จะนำมาใช้สนับสนุนกิจกรรมลูกเสือ การขอรับความช่วยเหลือด้านทรัพยากรจากแหล่งอื่น ๆ โรงเรียนมีการดำเนินยังน้อยมากและมุ่งหวังที่จะได้รับผลต่อเนื่องจากการสำรวจพบว่าการจัดสรรงบประมาณสนับสนุนในกิจกรรมลูกเสือไม่ได้ตามความต้องการ

และงบประมาณที่ได้รับก็น้อย ระเบียบขั้นตอนในการดำเนินการก็ล่าช้า กิจกรรมลูกเสือ เป็นกิจกรรมที่ต้องใช้วัสดุ ครุภัณฑ์มากเพราะต้องลงมือปฏิบัติจริง แต่การสนับสนุนไม่เพียงพอกับจำนวนผู้ใช้การเรียนการสอนไม่สำเร็จตามจุดมุ่งหมายที่วางไว้ เมื่อมีการประเมินผลการใช้ทรัพยากรในการจัดกิจกรรมลูกเสือ ผลที่ได้ไม่เต็มศักยภาพ เนื่องจากขาดการส่งเสริมและสนับสนุนที่ดี ในส่วนตัวครูผู้สอนก็เกิดความท้อแท้ในการปฏิบัติงาน หากมีการจัดสรรงบประมาณที่เหมาะสม มีการส่งเสริมสนับสนุนวัสดุครุภัณฑ์ให้มากขึ้น ผู้บังคับบัญชาลูกเสือย่อมมีกำลังใจที่จะปฏิบัติงานด้วยความพึงพอใจ และตั้งใจทำงานอย่างเต็มกำลังความสามารถก็จะทำให้เกิดประโยชน์สูงสุด

ข้อเสนอแนะทั่วไป

จากผลการศึกษาค้นคว้านี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ผู้บริหาร โรงเรียนและผู้รับผิดชอบกิจกรรมลูกเสือควรจัดสรรงบประมาณสนับสนุนในการดำเนินกิจกรรมลูกเสือในโรงเรียนอย่างเพียงพอ
2. ผู้บริหาร โรงเรียนและผู้รับผิดชอบกิจกรรมลูกเสือควรกำหนดแผนภูมิสายการปฏิบัติงานกิจกรรมลูกเสือและมีประสานงานกิจกรรมลูกเสือระหว่างบุคลากรภายในโรงเรียนอย่างชัดเจน
3. ผู้บริหาร โรงเรียนและผู้รับผิดชอบกิจกรรมลูกเสือควรมีการประชาสัมพันธ์การดำเนินงาน แสดงผลงานกิจกรรมลูกเสือให้ชุมชนหรือหน่วยงานที่รับผิดชอบทราบ

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารกิจกรรมลูกเสือ
2. ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับภาวะผู้นำของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของการบริหารกิจกรรมลูกเสือ

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

- กระทรวงศึกษาธิการ. กรมพลศึกษา . คู่มือการจัดกิจกรรมลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์สยามรัฐ, 2529.
- กระทรวงศึกษาธิการ. กรมวิชาการ. คู่มือการจัดกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 – 4. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2533.
- กระทรวงศึกษาธิการ. กรมวิชาการ. คู่มือการจัดกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 – 6. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2533.
- กระทรวงศึกษาธิการ. กรมวิชาการ. หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์, 2533.
- กระทรวงศึกษาธิการ . เอกสารแนวทางการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือให้สอดคล้องกับหลักสูตร การศึกษาขั้นพื้นฐาน 2544. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2546.
- กระทรวงศึกษาธิการ . แนวทางการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรการศึกษาขั้น พื้นฐาน 2544. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2546.
- กระทรวงศึกษาธิการ. กรมวิชาการ. คู่มือการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา ลาดพร้าว, 2545.
- กระทรวงศึกษาธิการ . ชุดเสริมสร้างศักยภาพการบริหารจัดการหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2544 เล่ม 4 การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว , 2546.
- กระทรวงศึกษาธิการ . การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2544 . กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2546.
- กรมวิชาการ. “รายงานการประเมินผลการจัดกิจกรรมลูกเสือของหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา” 2547. (เอกสารอัดสำเนา)
- คุรุสภา. ข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติว่าด้วยการปกครอง หลักสูตร และวิชาพิเศษลูกเสือ พ.ศ. 2509. กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2534.
- _____. ข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติ ว่าด้วยการปกครอง หลักสูตรและวิชาพิเศษลูกเสือ พ.ศ. 2509. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2534.
- จันทร์านี สวงนาม. ทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริหารสถานศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ : บั๊ค พอยท์, 2545.

- จุด ก่อแก้ว. “การศึกษาสภาพการบริหารงานลูกเสือในสถานศึกษา สังกัดกรม สามัญศึกษา จังหวัดศรีสะเกษ อุบลราชธานี. “มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี ,2546.
- ทรงศักดิ์ จารุมาศ. “การประเมินหลักสูตรกิจกรรมลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอนากลาง จังหวัดหนองบัวลำภู.” ปรินญาณิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต การบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม,2544.
- นิรมล วัชรานันทกุล. “ศึกษาความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชาลูกเสือที่มีผลต่อการจัดกิจกรรมลูกเสือเนตรนารี ในโรงเรียนทุกสังกัดในจังหวัดพังงา.” วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต การบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยทักษิณ, 2544.
- บุญรัตน์ สมคณ. “การประเมินผลโครงการฝึกอบรมผู้กำกับลูกเสือสามัญขั้นความรู้ชั้นสูง ในจังหวัดราชบุรี.” วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร ,2544.
- บุญหลาย หวานเพราะ. “การจัดกิจกรรมลูกเสือของโรงเรียนในอำเภอมัญจาคีรี จังหวัดขอนแก่น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่นเขต 2.” การค้นคว้าอิสระ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2550.
- พลศึกษา.ความรู้เกี่ยวกับกิจการลูกเสือ.กรุงเทพมหานคร:โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว,2542
- พลศึกษา .หน่วยศึกษานิเทศก์. รายงานการประเมินผลการจัดกิจกรรมลูกเสือของหน่วยศึกษานิเทศก์กรมพลศึกษาปี 2547. ม.ม.ท.2547.
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. วิธีการวิจัยพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 7.กรุงเทพมหานคร : สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร, 2540.
- ไพรินทร์ สกุดโพน.”การบริหารกิจกรรมลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ ในโรงเรียนที่จัด การศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จังหวัดอุดรดิษฐ์. “ วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร มหาบัณฑิตบัณฑิตวิทยาลัย สถาบันราชภัฏอุดรดิษฐ์, 2546.
- พิพาก กุลหินตั้ง. “การพัฒนาการดำเนินงานกิจกรรมลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่โรงเรียนชัยภูมิภักดีชุมพล อำเภอเมือง จังหวัดชัยภูมิ.”ปรินญาณิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร การศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2547.

- พัศกร คำโคตร.”การจัดกิจกรรมลูกเสือสามัญของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนในอำเภอ
 แวงใหญ่ จังหวัดขอนแก่นสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่นเขต 3. “
 การค้นคว้าอิสระ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
 ขอนแก่น, 2550.
- _____ . คู่มือการจัดกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-4(ลูกเสือสำรอง)
 กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2533.
- _____ . คู่มือการจัดกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6(ลูกเสือสามัญ) กรุงเทพฯ
 :โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2533.
- _____ .คู่มือการจัดกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่
 (เครื่องหมายลูกเสือโลก). กรุงเทพฯ : คุรุสภาลาดพร้าว, 2538
- _____ .หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้า
 และพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.), 2544.
- _____ .รู้จักและเห็นคุณค่าในตนเอง. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา, 2544.
- _____ .หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544. พิมพ์ครั้งที่ 2, กรุงเทพฯ :
 องค์การรับส่งสินค้าพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.), 2545.
- _____ .แนวทางการวัดและประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช
 2544. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.), 2545.
- _____ .แนวทางการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช
 2544. กรุงเทพฯ : คุรุสภาลาดพร้าว, 2546.
- วัชรินทร์ ศรีบุรินทร์. “การศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนวิชาลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่
 ในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษาจังหวัดอุดรธานี.”วิทยานิพนธ์
 ศึกษาศาสตร์ มหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2542.
- วิเชียร อุดสำห. “ปัญหาการบริหารงานลูกเสือโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา
 จังหวัดนครพนม. “ปริญญาานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต การบริหารการศึกษา
 มหาสารคาม บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม,2542.
- วัชรวิทย์ ศรีนุญ. “การบริหารกิจกรรมการเรียนการสอนลูกเสือ – เนตรนารี. “วิทยานิพนธ์ศึกษา
 ศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2545
- วิจิตร ชินศรี. “การพัฒนาการดำเนินงานกิจกรรมลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่อำเภอเมืองชัยภูมิ.”
 ปริญญาานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม,
 2547.

- สำนักงาน. คณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ, ข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติ ว่าด้วยการปกครอง หลักสูตร และวิชาพิเศษลูกเสือสามัญ (ฉบับที่ 13) พ.ศ. 2525. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2532.
- สำนักงาน. คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. คู่มือการปฏิบัติงานสำหรับผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา. กรุงเทพฯ, 2536.
- สำนักงาน. คณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ. ระเบียบสำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2533.
- สำนักงาน. คณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ. ข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติ ว่าด้วยการปกครอง หลักสูตร และวิชาพิเศษลูกเสือวิสามัญ (ฉบับที่ 15) พ.ศ. 2529. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2534.
- สำนักงาน. คณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ. ข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติ ว่าด้วยการปกครอง หลักสูตร และวิชาพิเศษลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ (ฉบับที่ 14) พ.ศ. 2528. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2537.
- สำนักงาน. คณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ. ข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติ ว่าด้วยการปกครอง หลักสูตร และวิชาพิเศษลูกเสือ พ.ศ. 2509. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2538.
- สำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ. ข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติว่าด้วยการปกครอง หลักสูตรและวิชาพิเศษ. กรุงเทพฯ : คุรุสภา, 2534
- สามัญศึกษา. กรมวิชาการ. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542. กรุงเทพฯ คุรุสภาลาดพร้าว, 2542.
- สมคิด แสนเสริม. การศึกษาสภาพปัญหาการบริหารกิจกรรมลูกเสือใน สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี อุบลราชธานี. มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี, 2546.
- สำนักงานลูกเสือแห่งชาติ. พระราชบัญญัติลูกเสือ พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ: สำนักงานลูกเสือแห่งชาติ, 2551
- สมพิศ จากภัย. “การศึกษาสภาพการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุรินทร์.” วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์, 2548.
- อภัย จันทวิมล. การลูกเสือสำหรับเด็กชาย .กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2529.

อานูภาพ แพทย์ไทย.”การพัฒนาการจัดดำเนินการลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ในโรงเรียนมัธยมศึกษา
จังหวัดลำปางตามทศนะของผู้บริหารโรงเรียน ผู้กำกับลูกเสือ ลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่และ
ผู้ปกครอง.”วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ,2542.

อรุณ เป้นทอง.”ศึกษาการปฏิบัติงานกิจกรรมลูกเสือของผู้บังคับบัญชาลูกเสือโรงเรียน
ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานประถมศึกษาจังหวัดภูเก็ต.” วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร
มหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยทักษิณ,2542.

โอภาส ตัณเจริญรัตน์ . “ปัญหาการบริหารกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารีโรงเรียนขยายโอกาสทาง การ
ศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรีเขต 2.”สารนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต
สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น,2547.

อรรถ ปราบบริปุตตุง. “การพัฒนาครูผู้สอนกิจกรรมลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ ในโรงเรียนราชสีมา
วิทยาลัย 2 อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา.” ปริญญาานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2547.

ภาษาต่างประเทศ

Best, John W. Research in Education. 3rd ed. Englewood Cliffs, New Jersey :Prentice
- Hall Inc., 1978.

Bragg, Ross Andrew. “The Boy Scout Movement in Canada ; Defining Constructs of
Masculinity for the Twentieth Century. “ Master’s Thesis. Dalhousie : University,
1995.

Cronbach, Lee J. Essentials of Psychological Testing. 3rd ed. New York : Harper&Row
Publishers, 1974.

Daniel Katz and Robert L.Kahn ,The Social Psychology of Organization ,2nd ed. New york :
John Wiley & Sons, 1978.

Fayol. Henri , Administration Industrielle et Generale. In Constance Starrs. General and
Industrian Management. London:Sir Isaac Pitman and Sons,Ltd.1946.

Francis, David William. “Self-perceived Leadership and Skills of Youth involved in the
4-H teen Leadership training camp and the summer camp staffs of the Trapper
Trails Council Boy Scout of America.” Master’s Thesis. Utah : Utah University,
2000.

- Gulick, Luther and Lyndall Urwick. Paper on the Science of Administration. New York :Institute of Public Administration, Columbia University, 1973.
- Koontz, Harold and Cyril O. Donnel, Principles of Management : An Analysis of Managerial Functions. 5th ed. New York: Mc Graw-hill Book, 1972.
- Proctor, Tammy Marie. Gender, Generation, and the Politics of Guiding and Scouting in Interwar Britain (Boy Scouts, Girl Guides, Britain) Rutgers the state University of New Jersey- New Brunswick, 1995 Abstract from : Proquest File : Dissertation Abstracts Ondisc.
- Raskoff, Sally A. Volunteering of “Do gender” : Adult Volunteers in Girl Scouts University of Southern California, 1994. Abstract from : Proquest File : Dissertation Abstracts Ondisc.
- Rogers, Margaret Jennings. From True to New womanhood : The rise of the Girl Scouts, 1912 – 1930 (Camp Fire Girls, Social Feminesm) Stanford University, 1992 Abstract from : Proquest File : Dissertation Abstracts Ondisc.
- Seager, Paul W., Proposed School Building Code for Thailand Indiana University, 1961.
- Sterne, Wendy C. The Fomation of the Scouting Movement and the Genderig of Citizenship The University of Wisconsin – Madison, 1993. Abstract from : Proquest File : Dissertation Abstracts Ondisc

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

หนังสือขอความอนุเคราะห์ตรวจเครื่องมือวิจัย

ศร 0520.203.2/๑๖

ภาควิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
พระราชวังสนามจันทร์ นครปฐม 73000

๑ สิงหาคม 2551

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ตรวจเครื่องมือวิจัย

เรียน รองศาสตราจารย์ไพรัช พันธุ์ชาติศรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม จำนวน 1 ฉบับ

ด้วย นายสมบัติ ชรรณานาทหงส์ รหัสนักศึกษา 48252413 นักศึกษาระดับปริญญาโทบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง "การบริหารกิจกรรมลูกเสือของผู้บริหาร โรงเรียนเอกชนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษานครปฐม เขต 2"

ในการนี้ภาควิชาการบริหารการศึกษา ได้ขอความอนุเคราะห์จากท่านตรวจสอบความตรงของ เครื่องมือเพื่อการวิจัยที่แนบมาพร้อมกับหนังสือนี้ ทั้งนี้ภาควิชาการบริหารการศึกษาขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อ โปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ด้วย จักขอบคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(อาจารย์ ดร. ศรียา สุขพานิช)

หัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา

ฝ่ายธุรการ

โทรศัพท์ / โทรสาร 0-3471-9136

รายนามผู้เชี่ยวชาญ

ผู้วิจัยได้เรียนเชิญผู้เชี่ยวชาญประเมินค่าความเที่ยงตรงด้านเนื้อหา (content validity) จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา จำนวน 5 คน ดังนี้

1. รศ.ไพรัช พันธุ์ชาติรี
 ข้าราชการบำนาญ
 กรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ, กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิของสภาลูกเสือไทย
 ปรินญาการศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
2. นายชลิต ตุ่มทองคำ
 ผู้อำนวยการสถานศึกษาชำนาญการพิเศษ
 ปรินญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (บริหารการศึกษา) มหาวิทยาลัยศิลปากร
 โรงเรียนมัธยมศึกษาเมืองทราวดี อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม
3. นางสาวประนอม ยังศิริ
 ผู้อำนวยการโรงเรียนนาคประสิทธิ์
 ปรินญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (บริหารการศึกษา) มหาวิทยาลัย
 ศิลปากร
 โรงเรียนนาคประสิทธิ์ อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม
4. นายวิเชียร รุ่งทวีชัย
 ผู้อำนวยการสถานศึกษา
 ปรินญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
 โรงเรียนวัดดอนหวาย อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม
5. นายบุญฤทธิ์ เจริญแสง
 ผู้ช่วยผู้อำนวยการโรงเรียนหอแซฟอุปถัมภ์
 ปรินญาครุศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
 โรงเรียนหอแซฟอุปถัมภ์ อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม

ภาคผนวก ข
หนังสือขอทดลองเครื่องมือ

ที่ ศธ 0520.203.2 / 148

ภาควิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
พระราชวังสนามจันทร์ นครปฐม 73000

๑๘ สิงหาคม 2551

เรื่อง ขอตกลงเครื่องมือวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการ โรงเรียนอนุบาลสุธีธร

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม จำนวน 1 ชุด

ด้วยนายสมบัติ ธรรมนาถพงศ์ รหัสนักศึกษา 48252413 นักศึกษาระดับปริญญา
มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย
ศิลปากร ได้รับอนุมัติให้ทำสารนิพนธ์ เรื่อง “การบริหารกิจกรรมลูกเสือของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 2”

ในการนี้ภาควิชาการบริหารการศึกษา โค้วขอความอนุเคราะห์ให้ นายสมบัติ ธรรมนาถพงศ์
ทำการทดสอบความเชื่อมั่นของเครื่องมือในสถานศึกษาของท่าน เพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไขก่อนนำไปใช้
ในการวิจัยกลุ่มตัวอย่าง ภาควิชาการบริหารการศึกษหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากท่าน
เป็นอย่างดี

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ด้วย จักขอบคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(อาจารย์ ดร. ศรียุทธ สุขพานิช)

หัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา

งานธุรการ

โทรศัพท์ / โทรสาร 0 3421 9136

รายชื่อโรงเรียนทดลองเครื่องมือวิจัย

1. โรงเรียนอนุบาลสุโขทัย ต.พระปฐมเจดีย์ อ.เมืองนครปฐม จ.นครปฐม
2. โรงเรียนบอสโกพิทักษ์ ต.โพรงมะเดื่อ อ.เมืองนครปฐม จ.นครปฐม
3. โรงเรียนบำรุงวิทยา ต.พระปฐมเจดีย์ อ.เมืองนครปฐม จ.นครปฐม
4. โรงเรียนอนุบาลไพทวิทยา ต.พระปฐมเจดีย์ อ.เมืองนครปฐม จ.นครปฐม
5. โรงเรียนอำนวยการวิทย์นครปฐม ต.วังตะกู อ.เมืองนครปฐม จ.นครปฐม
6. โรงเรียนธรรมากิสมัย ต.ธรรมศาลา อ.เมืองนครปฐม จ.นครปฐม
7. โรงเรียนสว่างวิทยา ต.พระปฐมเจดีย์ อ.เมืองนครปฐม จ.นครปฐม
8. โรงเรียนอนุบาลศิริวรรณ ต.สนามจันทร์ อ.เมืองนครปฐม จ.นครปฐม

Descriptives

[DataSet1] C:\Documents and Settings\Administrator\Desktop\pai1.sav

Descriptive Statistics

	N	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation
a1	32	2.00	5.00	4.1250	.83280
a2	32	2.00	5.00	3.5625	.66901
a3	31	2.00	5.00	3.8710	.80589
a4	32	2.00	5.00	3.7813	.79248
a5	32	1.00	5.00	3.6563	.86544
a6	32	3.00	5.00	3.7813	.65915
a7	32	3.00	5.00	4.1875	.69270
a8	32	2.00	5.00	3.6250	.79312
a9	32	3.00	5.00	4.0938	.58802
a10	32	3.00	5.00	4.0000	.67202
a11	32	1.00	5.00	3.7500	.80322
a12	32	2.00	5.00	3.9063	.68906
a13	29	2.00	5.00	3.3448	.89745

Descriptive Statistics

	N	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation
a14	32	2.00	5.00	3.8438	.80760
a15	32	2.00	5.00	3.5938	.79755
a16	32	2.00	5.00	3.6875	.93109
a17	32	2.00	5.00	3.5625	.91361
a18	32	1.00	5.00	3.3125	.99798
a19	29	2.00	5.00	4.0000	.75593
a20	32	2.00	5.00	3.5000	.71842
a21	32	2.00	5.00	3.5625	.87759
a22	32	2.00	5.00	3.6875	.78030
a23	32	1.00	5.00	3.4688	1.01550
a24	32	1.00	5.00	3.5000	1.01600
a25	31	1.00	5.00	3.8710	1.02443
a26	32	2.00	5.00	3.5937	.87471
a27	32	1.00	5.00	3.2188	1.12836
a28	32	2.00	5.00	3.7188	.77186
a29	32	1.00	4.00	3.3125	.85901
a30	32	1.00	5.00	3.2500	1.07763
a31	32	1.00	5.00	3.6875	.89578
a32	32	1.00	5.00	3.7188	.85135
a33	32	2.00	5.00	3.8437	.72332
a34	32	2.00	5.00	3.5625	.87759
a35	32	2.00	5.00	3.6562	.74528
a36	32	1.00	5.00	3.3125	.99798
a37	32	1.00	5.00	3.4062	1.04293
a38	32	1.00	5.00	3.3750	1.03954
a39	32	1.00	5.00	3.3125	1.06066
a40	32	1.00	5.00	3.2813	.92403

Descriptive Statistics

	N	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation
a41	32	1.00	5.00	3.3750	.97551
a42	32	1.00	5.00	2.9375	1.34254
Valid N (listwise)	25				

Reliability

[DataSet1] C:\Documents and Settings\Administrator\Desktop\pai1.sav

Scale: ALL VARIABLES

Case Processing Summary

		N	%
Cases	Valid	25	78.1
	Excluded ^a	7	21.9
	Total	32	100.0

a. Listwise deletion based on all variables in the procedure.

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
.962	42

ภาคผนวก ค

หนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

รายชื่อโรงเรียนส่งแบบสอบถามเรื่อง การบริหารกิจกรรมลูกเสือของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐมเขต 2

โรงเรียนละ 4 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา 1 คน หัวหน้ากิจกรรมลูกเสือ 1 คน
ครูผู้สอนลูกเสือ 2 คน รวมทั้งสิ้น 84 คน

ที่	โรงเรียน	ที่อยู่โรงเรียน
1	โรงเรียนนาคประสิทธิ์	79/2 ต.คลองใหม่ อ.สามพราน จ.นครปฐม 73110
2	โรงเรียนจาวรรณวิทยา	30 ม.1 ต.ไทยवास อ. นครชัยศรี จ.นครปฐม 73120
3	โรงเรียนเจริญสุข	43/10 ม.1 ต.ขุนแก้ว อ.นครชัยศรี จ.นครปฐม 73120
4	โรงเรียนเดชอนุสรณ์	77/7 ม.4 ถ.ห้วยพลู ต.สัมปทวน อ.นครชัยศรี จ.นครปฐม 73120
5	โรงเรียนเม่งฮ้างฮัก	204 ม.1 ต.ห้วยพลู อ.นครชัยศรี อ.นครปฐม 73120
6	โรงเรียนเมธา	66 ถ.เพชรเกษม ต.ท่าพระยา อ.นครชัยศรี จ.นครปฐม 73120
7	โรงเรียนสาธิตวิทยา	2 ถ.สุขาภิบาล ต.บางกระบือ อ.นครชัยศรี จ.นครปฐม 73120
8	โรงเรียนแสงทองวิทยา	46/43 ม.3 ต.บางกระบือ อ.นครชัยศรี จ.นครปฐม 73120
9	โรงเรียนเทพนิมิตวัฒนา	23/ ม.6 ต.กระทุ่มล้ม อ.สามพราน จ.นครปฐม 73110
10	โรงเรียนนักบุญเปโตร	20 ม.3 ต.ท่าข้าม อ.สามพราน จ.นครปฐม 73110
11	โรงเรียนนักบุญสรณ์	219/11 ม.8 ต.สามพราน อ.สามพราน จ.นครปฐม 73110
12	โรงเรียนบวรธนวิทย์	91/9 ม.7 ต.สามพราน อ.สามพราน จ.นครปฐม 73110
13	โรงเรียนนักบุญตร	100 ม.9 ต.สามพราน อ.สามพราน จ.นครปฐม 73110
14	โรงเรียนมารีอุปถัมภ์	42/72 ม.5 ต.กระทุ่มล้ม อ.สามพราน จ.นครปฐม 73110
15	โรงเรียนอแซฟอุปถัมภ์	2 ม.6 เพชรเกษม ต. ท่าข้าม อ.สามพราน จ.นครปฐม 73110
16	โรงเรียนสกลวิทยา	61/1 9 ต.สามพราน อ.สามพราน จ.นครปฐม 73110
17	โรงเรียนเสริมสิริวิทยา	116/10 ม.8 ต.สามพราน อ.สามพราน จ.นครปฐม 73110
18	โรงเรียนเอกตรุณ	66/99 ม.10 ต.กระทุ่มล้ม อ.สามพราน จ.นครปฐม 73110
19	โรงเรียนเจ็ยนหัว	91 ม.2 ถ.สุขาภิบาล ต.บางหลวง อ.บางเลน จ.นครปฐม 73130
20	โรงเรียนฟ้าใส	109 ม.2 ต.คลองโยง ต.คลองโยง อ.พุทธมณฑล 73170
21	โรงเรียนเซนต์โยเซฟอิน เตอร์เทคโนโลยี	170 ม.6 ต.สามพราน อ.สามพราน จ.นครปฐม 73110

ที่ ศบ 0520.107(นฐ)/ 2. 3787

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร
พระราชวังสนามจันทร์ นครปฐม 73000

5 กันยายน 2551

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียน

ด้วย นายสมบัติ ธรรมนาถพงศ์ นักศึกษาระดับปริญญาโท บัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร การศึกษา ภาควิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การบริหารกิจกรรมลูกเสือของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 2" มีความประสงค์จะขอเก็บรวบรวมข้อมูลจากหัวหน้ากิจกรรมและครูผู้สอนลูกเสือใน โรงเรียนของท่าน เพื่อประกอบการทำวิทยานิพนธ์ ในกรณีนี้บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร จึงขอ ความอนุเคราะห์จากท่าน โปรดแจ้งหัวหน้ากิจกรรมและครูผู้สอนลูกเสือทราบ เพื่อขอความร่วมมือในการ ตอบแบบสอบถามให้แก่ นักศึกษาดังกล่าวด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์ จักขอบพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ศิริชัย ชินะดังครู)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย

นครปฐม โทร.0-3421-8788 , 0-3424-3435

ภาคผนวก ง
แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย
เรื่อง
การบริหารกิจกรรมลูกเสือของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 2

คำชี้แจงในการตอบแบบสอบถาม

แบบสอบถามนี้ เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับการดำเนินการของผู้บริหารโรงเรียน และผู้รับผิดชอบกิจกรรมลูกเสือของโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 2 ที่มีต่อการบริหารกิจกรรมลูกเสือใน 7 ด้าน คือ ด้านการวางแผน ด้านการจัดองค์การ ด้านการบริหารบุคคล ด้านการมอบหมายงาน ด้านการประสานงาน ด้านการรายงาน และด้านงบประมาณ

ผลการวิจัยครั้งนี้ จะเป็นประโยชน์โดยตรงสำหรับโรงเรียนที่จะนำไปใช้ในการพิจารณาปรับปรุง และพัฒนาการบริหารกิจกรรมลูกเสือให้สมบูรณ์และมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

แบบสอบถามนี้แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

- ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
- ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารกิจกรรมลูกเสือ 7 ด้าน จำนวน 42 ข้อ
- ตอนที่ 3 แบบสอบถามแนวทางการบริหาร กิจกรรมลูกเสือของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐมเขต 2

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารกิจกรรมลูกเสือของโรงเรียนเอกชน
สังกัดเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 2

คำชี้แจง โปรดอ่านรายละเอียดของข้อความต่อไปนี้ แล้วพิจารณาว่าโรงเรียนของท่าน
มีการบริหารกิจกรรมลูกเสืออยู่ในระดับใด

โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องน้ำหนักของระดับความคิดเห็นดังนี้

ระดับ 1 หมายถึง การบริหารกิจกรรมลูกเสืออยู่ในระดับน้อยที่สุด

มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 1 คะแนน

ระดับ 2 หมายถึง การบริหารกิจกรรมลูกเสืออยู่ในระดับน้อย

มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 2 คะแนน

ระดับ 3 หมายถึง การบริหารกิจกรรมลูกเสืออยู่ในระดับปานกลาง

มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 3 คะแนน

ระดับ 4 หมายถึง การบริหารกิจกรรมลูกเสืออยู่ในระดับมาก

มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 4 คะแนน

ระดับ 5 หมายถึง การบริหารกิจกรรมลูกเสืออยู่ในระดับมากที่สุด

มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 5 คะแนน

ข้อที่	กิจกรรมดำเนินการ	ระดับการดำเนินการ					สำหรับ ผู้วิจัย
		5	4	3	2	1	
1	<u>การวางแผนการจัดกิจกรรมลูกเสือ</u> ศึกษาวิเคราะห์นโยบาย เพื่อการวางแผนจัดกิจกรรมลูกเสือ						( )
2	จัดประชุมทำความเข้าใจในหลักการ วัตถุประสงค์ และหลักสูตรการจัดกิจกรรมลูกเสือ						( )
3	บุคลากรในโรงเรียนมีส่วนร่วมในการวางแผนการจัดกิจกรรมลูกเสือโรงเรียน						( )
4	นำแผนงานการบริหารกิจกรรมลูกเสือโรงเรียนไปใช้ ในการปฏิบัติ						( )
5	มีการประเมินแผนงานการบริหารกิจกรรมลูกเสือในโรงเรียน อย่างเป็นระบบ						( )
6	มีการปรับปรุงแผนการบริหารกิจกรรมลูกเสือในโรงเรียนให้สอดคล้องกับสภาพปัจจุบัน						( )

ข้อที่	กิจกรรมดำเนินการ	ระดับการดำเนินการ					สำหรับ ผู้วิจัย
		5	4	3	2	1	
	<u>การจัดองค์การกิจกรรมลูกเสือ</u>						
7	มีการกำหนดขอบข่ายของกิจกรรมลูกเสือโรงเรียน						( )
8	มีการจัดแบ่งสายงานกิจกรรมลูกเสือในโรงเรียนออกเป็นงานย่อย ๆ						( )
9	มีการมอบหมายให้คณะกรรมการ หรือคณะทำงานรับผิดชอบงานกิจกรรมลูกเสือในโรงเรียน						( )
10	มีการกำหนดขอบข่ายหน้าที่ความรับผิดชอบของคณะกรรมการหรือคณะทำงานกิจกรรมลูกเสือในโรงเรียน						( )
11	มีการกำหนดแผนภูมิสายงานในการปฏิบัติงานกิจกรรมลูกเสือโรงเรียน						( )
12	มีการจัดตั้งกลุ่ม กองลูกเสือตามข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติ						( )
	<u>การบริหารบุคคลกิจกรรมลูกเสือ</u>						
13	การสร้างควมเข้าใจเพื่อให้บุคลากรสมัครเข้าสู่ตำแหน่งต่างๆของกิจกรรมลูกเสือในโรงเรียน						( )
14	มีการพิจารณาคัดเลือกบุคลากรเข้าทำหน้าที่รับผิดชอบกิจกรรมลูกเสือในโรงเรียน						( )
15	มีการกำหนดจำนวนคณะกรรมการ หรือคณะทำงานกิจกรรมลูกเสือโรงเรียน						( )
16	มีการควบคุมกำกับติดตามผลการปฏิบัติงานกิจกรรมลูกเสือในโรงเรียน						( )
17	บุคลากรฝ่ายกิจกรรมลูกเสือได้รับการพัฒนาเกี่ยวกับงานที่ปฏิบัติ						( )
18	มีการสร้างขวัญและกำลังใจให้แก่บุคลากรทางกิจกรรมลูกเสือในโรงเรียน						( )

ข้อที่	กิจกรรมดำเนินการ	ระดับการดำเนินการ					สำหรับ ผู้วิจัย
		5	4	3	2	1	
19	<u>การมอบหมายงานกิจกรรมลูกเสือ</u> บุคลากรมีส่วนร่วมในการมอบหมายงานเกี่ยวกับ กิจกรรมลูกเสือในโรงเรียน						( )
20	ใช้ข่าวสารข้อมูลมาประกอบการพิจารณามอบหมาย งานเกี่ยวกับกิจกรรมลูกเสือในโรงเรียน						( )
21	มีการมอบหมายงานเป็นลายลักษณ์อักษรเกี่ยวกับกิจ กรรมลูกเสือ						( )
22	สนับสนุนให้การดำเนินงานกิจกรรมลูกเสือในโรงเรียน เป็นไปตามที่มอบหมายงาน						( )
23	มีการดำเนินการในงานธุรการ เอกสาร ระเบียบ การเงิน บัญชีและการเก็บเงินค่าบำรุงลูกเสือตามระเบียบ						( )
24	มีการสนับสนุน เข้าร่วมประชุม อบรม สัมมนาเพื่อการ พัฒนากิจกรรมลูกเสือในโรงเรียน						( )
25	<u>การประสานงานกิจกรรมลูกเสือ</u> กำหนดตัวผู้ประสานงานกิจกรรมลูกเสือ						( )
26	กำหนดขั้นตอนในการประสานงานกิจกรรมลูกเสือ						( )
27	มีการประสานงานกิจกรรมลูกเสือกับโรงเรียนอื่นๆ						( )
28	มีการประสานงานกับกองลูกเสือภายในโรงเรียน						( )
29	มีการการประสานงานลูกเสือกับสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษา						( )
30	มีการการประสานงานลูกเสือในโรงเรียนกับชุมชนและ หน่วยงานที่ เกี่ยวข้อง						( )

ข้อที่	กิจกรรมดำเนินการ	ระดับการดำเนินการ					สำหรับ ผู้วิจัย
		5	4	3	2	1	
31	การรายงานกิจกรรมลูกเสือ กำหนดระยะเวลาในการประเมินผลการปฏิบัติงาน ของฝ่ายกิจกรรมลูกเสือในโรงเรียน						( )
32	กำหนดบุคคลทำหน้าที่ประเมินผลการปฏิบัติงาน กิจกรรมลูกเสือในโรงเรียน						( )
33	กำหนดบุคคลทำหน้าที่รายงานผลการปฏิบัติงาน กิจกรรมลูกเสือในโรงเรียน						( )
34	กำหนดรูปแบบการรายงานผลการปฏิบัติงาน กิจกรรมลูกเสือในโรงเรียน						( )
35	มีการประชาสัมพันธ์การดำเนินงานกิจกรรมลูกเสือ ให้บุคลากรในโรงเรียนทราบ						( )
36	ประชาสัมพันธ์ผลการดำเนินงานกิจกรรมลูกเสือให้ ชุมชนหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบ						( )
37	การงบประมาณกิจกรรมลูกเสือ มีกำหนดสัดส่วนงบประมาณเพื่อสนับสนุนกิจกรรมลูก เสือโรงเรียน						( )
38	จัดสรรงบประมาณสนับสนุน การดำเนินงาน กิจกรรมลูกเสืออย่างเพียงพอ						( )
39	สำรวจแหล่งทรัพยากรที่จะนำมาใช้สนับสนุน กิจกรรมลูกเสือ						( )
40	มีการจัดสรร สื่อ วัสดุและอุปกรณ์เพื่อดำเนินงานใน กองลูกเสือ						( )
41	มีการจัดสรรงบประมาณในการจัดกิจกรรม โครงการ ต่างๆของกองลูกเสือ						( )
42	ขอรับความช่วยเหลือด้านการเงินในการจัด กิจกรรมลูกเสือจากแหล่งอื่น ๆ						( )

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเสนอแนะแนวทางการบริหาร กิจกรรมลูกเสือของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐมเขต 2

1. ด้านการวางแผนการจัดกิจกรรมลูกเสือ

.....
.....

2. ด้านการจัดองค์การกิจกรรมลูกเสือ

.....
.....

3. ด้านการบริหารงานบุคคลกิจกรรมลูกเสือ

.....
.....

4. ด้านการมอบหมายงานกิจกรรมลูกเสือ

.....
.....

5. ด้านการประสานงานกิจกรรมลูกเสือ

.....
.....

6. ด้านการรายงานงานกิจกรรมลูกเสือ

.....
.....

7. ด้านการงบประมาณงานกิจกรรมลูกเสือ

.....
.....

ภาคผนวก จ
การวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

Descriptives

[DataSet1] C:\Documents and Settings\Acer\Desktop\aggregate.sav

Descriptive Statistics

	N	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation
a1_mean	21	2.75	4.00	3.5357	.29881
a2_mean	21	2.75	4.00	3.4048	.33982
a3_mean	21	2.75	4.00	3.4524	.35017
a4_mean	21	2.75	4.25	3.4405	.40237
a5_mean	21	2.50	4.00	3.2381	.41440
a6_mean	21	3.00	4.00	3.4048	.30079
Valid N (listwise)	21				

DESCRIPTIVES

VARIABLES=a7_mean a8_mean a9_mean a10_mean a11_mean a12_mean
/STATISTICS=MEAN STDDEV MIN MAX .

Descriptives

[DataSet1] C:\Documents and Settings\Acer\Desktop\aggregate.sav

Descriptive Statistics

	N	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation
a7_mean	21	3.00	4.25	3.6310	.34113
a8_mean	21	3.00	4.50	3.5476	.39226
a9_mean	21	3.00	4.50	3.5714	.37201
a10_mean	21	3.00	4.25	3.5119	.39903
a11_mean	21	2.75	4.25	3.4048	.45741
a12_mean	21	3.00	5.00	3.8095	.55848
Valid N (listwise)	21				

DESCRIPTIVES

VARIABLES=a13_mean a14_mean a15_mean a16_mean a17_mean a18_mean
/STATISTICS=MEAN STDDEV MIN MAX .

Descriptives

[DataSet1] C:\Documents and Settings\Acer\Desktop\aggregate.sav

Descriptive Statistics

	N	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation
a13_mean	21	2.75	4.00	3.2619	.33982
a14_mean	21	2.75	4.00	3.4881	.40679
a15_mean	21	2.75	4.50	3.3810	.46515
a16_mean	21	2.50	4.00	3.2381	.39112
a17_mean	21	2.75	4.25	3.3214	.39641
a18_mean	21	2.00	3.75	3.0000	.40311
Valid N (listwise)	21				

Descriptives

[DataSet1] C:\Documents and Settings\Acer\Desktop\aggregate.sav

Descriptive Statistics

	N	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation
a19_mean	21	3.00	3.75	3.4167	.24152
a20_mean	21	2.75	3.75	3.2262	.28400
a21_mean	21	2.75	4.25	3.3929	.42991
a22_mean	21	2.75	4.00	3.2976	.34113
a23_mean	21	2.75	4.25	3.2738	.34374
a24_mean	21	2.50	4.25	3.4286	.45513
Valid N (listwise)	21				

DESCRIPTIVES

VARIABLES=a25_mean a26_mean a27_mean a28_mean a29_mean a30_mean
/STATISTICS=MEAN STDDEV MIN MAX .

Descriptives

[DataSet1] C:\Documents and Settings\Acer\Desktop\aggregate.sav

Descriptive Statistics

	N	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation
a25_mean	21	2.50	4.00	3.3095	.43949
a26_mean	21	2.50	4.00	3.2262	.42504
a27_mean	21	2.25	4.00	3.1667	.48947
a28_mean	21	2.50	4.00	3.3571	.42991
a29_mean	21	2.25	3.75	3.0714	.46194
a30_mean	21	2.25	3.75	2.9405	.45349
Valid N (listwise)	21				

DESCRIPTIVES

VARIABLES=a31_mean a32_mean a33_mean a34_mean a35_mean a36_mean
/STATISTICS=MEAN STDDEV MIN MAX .

Descriptives

[DataSet1] C:\Documents and Settings\Acer\Desktop\aggregate.sav

Descriptive Statistics

	N	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation
a31_mean	21	2.50	4.00	3.2976	.37599
a32_mean	21	2.75	4.00	3.2262	.38653
a33_mean	21	2.75	4.00	3.3929	.35857
a34_mean	21	2.50	4.00	3.2500	.44721
a35_mean	21	2.50	4.00	3.2976	.41547
a36_mean	21	2.25	3.75	3.0357	.43507
Valid N (listwise)	21				

DESCRIPTIVES

VARIABLES=a37_mean a38_mean a39_mean a40_mean a41_mean a42_mean

Descriptives

[DataSet1] C:\Documents and Settings\Acer\Desktop\aggregate.sav

Descriptive Statistics

	N	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation
a37_mean	21	2.50	4.25	3.1310	.39226
a38_mean	21	2.25	4.25	3.0238	.44655
a39_mean	21	2.00	4.00	3.0000	.46771
a40_mean	21	2.25	4.00	2.9881	.38305
a41_mean	21	2.00	4.25	2.9524	.47840
a42_mean	21	1.75	4.00	2.5714	.58172
Valid N (listwise)	21				

DESCRIPTIVES

VARIABLES=mean1 mean2 mean3 mean4 mean5 mean6 mean7
/STATISTICS=MEAN STDDEV MIN MAX .

Descriptives

[DataSet1] C:\Documents and Settings\Acer\Desktop\aggregate.sav

Descriptive Statistics

	N	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation
mean1	21	2.96	4.00	3.4127	.26806
mean2	21	3.13	4.29	3.5794	.34281
mean3	21	2.67	3.96	3.2817	.32138
mean4	21	3.00	3.88	3.3393	.28513
mean5	21	2.46	3.88	3.1786	.40636
mean6	21	2.67	3.96	3.2500	.35331
mean7	21	2.17	3.96	2.9444	.38715
Valid N (listwise)	21				

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ-สกุล	นายสมบัติ ธรรมนาถพงศ์
ที่อยู่	บ้านเลขที่ 115/42 หมู่ที่ 1 ตำบลคลองใหม่ อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม
ที่ทำงาน	โรงเรียนนาครประสิทธิ์ ตำบลคลองใหม่ อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ.2529	สำเร็จชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนศรีวิชัยวิทยา อำเภอเมืองนครปฐม จังหวัดนครปฐม
พ.ศ.2534	สำเร็จการศึกษาปริญญา ครุศาสตรบัณฑิต วิทยาลัยครุนครปฐม อำเภอเมืองนครปฐม จังหวัดนครปฐม
พ.ศ.2548	ศึกษาต่อระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศิลปากร
ประวัติการทำงาน	
พ.ศ.2534-ปัจจุบัน	ครู โรงเรียนนาครประสิทธิ์ (เอกชน) ตำบลคลองใหม่ อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม
หน้าที่ปัจจุบัน	ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายกิจการนักเรียน
ประวัติทางด้านลูกเสือ	
พ.ศ.2533	ผู้ช่วยผู้ตรวจการลูกเสือจังหวัดนครปฐม
พ.ศ.2538	ผู้ช่วยผู้ให้การฝึกอบรมวิชาผู้กำกับลูกเสือ (Assistant Leader Trainers)
พ.ศ.2544	หัวหน้าผู้ให้การฝึกอบรมวิชาผู้กำกับลูกเสือ (Leader Trainers)
พ.ศ.2546	ผู้ช่วยผู้ตรวจการประจำสำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ
พ.ศ.2547-ปัจจุบัน	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิลูกเสือจังหวัดนครปฐม